Alexandru Rogoz & Constantin Ghenea — Uranium

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE în numărul 8

Atomistul Karl Wassa, în căutarea a noi dovezi în sprijinul teoriei sale privitoare la folclorul despre rocile radioactive, călătoreşte În 1929, prin Caşmir, unde descoperă o peşteră ciudată, ale cărei coordonate geografice însă nu le poate stabili.

Asistentul său, Gunther Kriegsfeld, care bănuieşte că savantul descoperise un zăcămînt de uraniu, încearcă să-i fure caietele cu însemnări. Abia însă în 1943, i le va aduce În Japonia prietenul său Kollemann, asasinul lui Wassa. Kriegsfeld pleacă în India, cu o misiune de spionaj. Acolo găseşte un amatl; document mayaş; prin care se atestă descoperirea Mexicului de către nişte călători chinezi cu mult înainte de Cristofor Columb şi se sugerează existenţa unei stînci radioactive.

în acelaşi timp, în S. U. A., trustmanul Abraham Mac. Stephens, în mîna căruia a căzut un alt caiet al lui Karl Wassa, îl trimite pe omul său, un aventurier lipsit de scrupule, Joe Strowberry, să prospecteze în nordul Mexicului. Acesta se foloseşte de actele de identitate furate de la Klym Borrowth.

La Mazatlam; Borrowth ia legătura cu 4 gauchos, de la care află de nişte ruine bîntuite de stafii.

(Urmare din numărul 8.

A doua zi, pe la prînz, din faţa hotelului o coloană formată din cinci călăreţi — cu

vreo douăzeci de catîri încărcaţi cu tot felul de lăzi şi baloturi — se îndrepta spre nordul ţării. Catîrii erau conduşi de indigeni nahuatl, şi otomi; în frunte se afla Klym Borrowth, în care nimeni n-ar mai fi recunoscut acum pe omul zăpăcit care se ocupa numai cu fleacuri. Era îmbrăcat ca orice fermier american din Texas sau Arizona, cu pistol la brîu şi, în loc de sombrero, cu cască colonială. Felul lui de a se ţine în şa dovedea că posedă arta echi-taţiei dacă nu mai bine decît cei patru

gauchos din escortă, cel puţin la fel. Expediţia se îndrepta spre unul dintre statele nordice aîe Mexicului — spre aşa-numitul platou Llanos de Los Gigantos.

Punctul de care vorbise Pancho se afla aşezat pe latitudinea nordică de 28° 15‘33 şi era întretăiat de longitudinea vestică de 103° 22.

într-adevăr, pînă atunci toate cercetările arheologice se concentraseră în peninsula Yukatan, la sudul ei în Anahuak şi cel mult în jurul capitalei Pe drum, numărul oamenilor din escortă crescu cu încă 30 de zapoteci din triburile nomade. Aceştia urmau să fie muncitorii pentru săpătură în cazul în care nu s-ar fi găsit în apropierea staţiunii localităţi mai populate.

După aproape opt zile de la discuţia avută la Mazatlan, coloana condusă de Borrowth poposi în micul sat Tlalhuakan, denumit San Cristobal. Populaţia era formată în mare majoritate de indigeni matlatzincas şi nomazii otomi, pe care îi găseşti pretutindeni în Mexic. Localnicii trăiau în colibe, şi singura clădire din cărămidă era aceea a administraţiei.

în marginea satului se afla un han destul de încăpător, unde Borrowth îşi stabili cartierul general. Acolo îşi descărcă animalele şi chiar în ziua sosirii porni la treabă. De la început, Pancho se arătă bănuitor. A fost greu pînă cînd a reuşit Borrowth să-l determine să-i arate direcţia în care se vor îndrepta. Cu toate stăruinţele sale, gauchouî nu s-a lăsat intimidat pînă cînd yankeul nu a semnat un cec la purtător pentru o sumă de 5000 dolari — pentru eventualitatea că aurul găsit ar fi fost însuşit de Borrowth. Cecul a fost depus în plic închis în mîinile lui Oliva Fuentes.

La o distanţă de aproximativ cinci kilometri de localitate se ve* deau nişte vechi ziduri clădite din blocuri imense de stîncă. la intervale rare, golurile, care probabil fuseseră ferestrele edificiului priveau în vid ca nişte ochi de mult secaţi. De jur împrejur, o vegetaţie săracă şi neprietenoasă, compusă mai ales din cactuşi arborescenţi şi agave, dădea ruinelor un aspect dezolant. Ca o curiozitate, se putea observa traiul dintre

şerpi şi păsări : în crăpăturile aceloraşi ziduri, cuiburi de şopîrle şi tîrîtoare se aflau laolaltă cu cuiburile păsărelelor.

Pe multe ziduri se vedeau basoreliefuri, reprezentînd zeităţi din-tr-un pantheon de mult apus. Borrowth şi oamenii lui ocoliră toate aceste vestigii ale trecutului şi, călăuziţi de Pancho, se îndreptară spre o colină, pe versantul căreia zăceau multe cioburi de vase. În partea sudică a colinei, ochiul unui arheolog experimentat ar fi remarcat îndată faptul că în stratul de cultură se circumscria un altul făcut dintr-un pămînt deosebit. Aceasta înseamnă că acolo fusese ori o groapă ori o intrare astupată ulterior cu o altă calitate de sol. Borrowth descălecă şi, scoţîndu-şi cuţitul de la brîu, încercă să taie o probă din pămîntul acela deosebit, dar, ca şi cum lama ar fi întîlnit un bloc de piatră, cuţitul nu reuşi decît să scrijelească suprafaţa. Cu multă greutate a izbutit Borrowth să scoată o probă, pe care o înveli cu grijă într-o bucată de hîrtie şi pe care scrise groapa numărul. 1.Cînd se ridică, văzu pe cei patru gauchos privindu-l posomorît.

— De unde aţi ştiut, mister klyn, care este locul ? întrebă înciudat Pancho.

— Nu pricep de ce aţi mai avut nevoie de noi, făcu şi Oliva Fuentes.

Borrowth înţelese imediat că ascunzătoarea Lui Pancho se afla chiar în movila respectivă. Totuşi nu vru să le arate că secretul lor nu mai era un secret.

— Cum să n-am nevoie de voi ? De altfel, aici treburile noastre se despart; voi o să vă căutaţi aurul după care aţi venit, iar eu o să-mi văd de pietroaiele şi cioburile mele.

— Şi aurul... nu vă interesează chiar deloc ?

Atitudinea lui Borrowth se schimbă deodată. Ochii i se îngustară şi căpătară o privire tăioasă.

— Dacă mă interesa, puteam să vă fac de petrecanie încă de mult. N-am nevoie de dădacă să mă ducă de mînă într-un sat

păcătos din nordul Mexicului. Acum gata cu pălăvrăgeala! Să ne vedem de treabă!

Aşezat pe o ladă, ca un veritabil arheolog, începu să facă schiţa ruinei din faţa sa. în primul rînd trebuia să deseneze locul pe care se afla, iar apoi să traseze planul viitoarelor şanţuri de sondaj. Pentru orientarea şanţurilor avea nevoie de busolă. Deschizînd lada unde avea busola, atinse din întîmplare contorul Geiger. Spre marea lui mirare, Borrowth observă că aparatul semnalizează. Existenţa unei surse radioactive superficiale i se păru la

început neverosimilă. înciudat că nu poate să găsească imediat semnificaţia fenomenului, trasă şanţurile la întîmplare, astfel ca unul dintre ele să taie colina diametral.

Aproape se întunecase cînd Borrowth dădu ordin de încetare a lucrului. Săpătura mergea greu. Solul uscat de secetă nu lăsa colţul ascuţit al tîrnăcoapelor să muşte.

Cei patru gauchos erau furioşi. Aceasta se vedea pe feţele lor

Se mai vedea că erau hotărîţi să-i ceară socoteală

pentru ‘încetineala lucrărilor. Cel mai necăjit era însă Pancho, pentru că şanţul principal trecea peste ascunzătoarea sa, iar săpătorii erau indigenii şi nu ei. Deci, cu toate vorbele lui mieroase, Bor-rovvth îi dusese de nas. De aceea au şi aşteptat pînă cînd se aşternu seara peste San Cristobal, iar yankeul părăsi tabăra pentru a pleca la han.

— Ce spui, Oliva ? întrebă Geronimo, unul dintre cei patru.

— îi facem de petrecanie. Nu vedeţi ? Ni-a pus şi pe nespălaţii ăştia de otomi pe cap. Dacă ei găsesc urmele pepitelor* — o să trăncănească de o să se afle şi la Chamultepec, la preşedintele Mexicului

Cu un calm prefăcut, Pancho îşi încărca pistolul cu gesturi

deosebit de atente; Era hotărît să termine repede. Aurul ştia numai el unde se află. Chiar în aceeaşi noapte îl va scoate, poate singur, poate împreună cu Oliva. Dacă însă Borrowth se va dovedi a fi peste măsură de curios, îi va închide gura cu un plumb. Planul trebuia pus repede în aplicare, atîta timp cît se aflau numai ei patru pe şantier, căci indigenii din escortă îşi găsiseră adăpost în sat şi la lăsatul întunericului plecaseră.

în acest timp, Borrowth se afla în coliba unui şaman bătrîn, ultimul care mai exista în localitate. Interiorul sărăcăcios era împodobit cu diferite feluri de zdrenţe multicolore, cioburi de oale, oseminte şi dinţi de animale şi tinicheluţe colorate.

Amîndoi stăteau ghemuiţi în faţa unui foc. pîlpîitor şi fumau tăcuţi. Lîngă foc se afla un vas cu peioti uscat, iarbă care mestecată în gură dă vedenii colorate şi din care se extrage alcaloidul denumit mescalină. Pînă atunci, yankeul îl îmbiase pe vraci, dar acesta refuzase să-i răspundă. Totuşi nu-şi pierdu răbdarea, căci destul de tîrziu vraciul se hotărî să vorbească grav, folosind toate

calităţile sale oratorice.

— Ce-ar putea să-ţi spună dumitale un bătrîn ah-tzyacyaH;

Vraci; cu numele de Tezozomah… căci urechile tale sunt astupate

la sfaturile mele…

— Am venit la tine, înţeleptule ahtzyacyah pentru a afla dacă

tu cunoşti legenda cu piatra sănătăţii.

— Piatra sănătăţii ? Aşa ceva a fost de mult pe aici, pe cînd i Baîam-Agap şi Balam-Quitze s-au luat la luptă cu uriaşul Yakab-şaman, zeul cutremurului. Pe locul în care l-au îngropat pe uriaş, s-a împietrit pămîntul, apoi de acolo sufletul lui a ieşit şi s-a înălţat ca o coloană de granit pînă la cer. Ei î se închinau

oamenii cînd se îmbolnăveau ; apoi au venit din nou Baîam-Agap şi Ba- I lam-Quitze şi au dărîmat stîlpul. De atunci n-au mai rămas aici decît * unele urme. Dar pe urmă au venit oamenii nordului şi au furat » tot ce mai rămăsese. De atunci în Llanos de Los Gigantos nu mai

existâ piatra sănătăţii.

Borrowth scăpă o înjurătură. îi azvîrli bătrînului un şirag de mărgean şi un pachet de tutun, se ridică şi ieşi. în faţa colibei îl

aştepta calul, priponit de un stîlp totemic. îl dezlegă şi plecă cu el, trăgîndu-l de dîrlogi. La han văzu că cei patru însoţitori ai săi lipseau. Un indian din escortă îi povesti că aceştia rămăseseră pe şantier. Borrowth înjură din nou şi se urcă furios în camera sa. Aprinse o lampă cu gaz, care răspîndea o lumină roşiatică, chioară, şi, fără să o lase din mînă, începu să cotrobăiască într-un geamantan. Arunca furios afară tot ce-i cădea la îndemînă. în sfîrşit, găsi un caiet cu scoarţe soioase şi se aşeză la masă.

Pe coperta caietului se puteau citi următoarele rînduri : ,,«În

semnări de călătorie — Karl Wassa... manuscris prezentat Editurii

«Hopkins şi fiii,New York, aprilie 1938 .

Aici ar fi cazul să arătăm cum ajunsese în nîiinile cunoştinţei noastre, aşa-zisul mister Klym Borrowth, caietul cu pricina.

De aceea ne permitem să facem o mică digresiune, care ar descoperi cauza prezenţei sale în Mexic.

Dacă cineva s-ar fi pus în situaţia unui Sherlock Holmes modern, la cercetarea actelor lui Borrowth n-ar fi găsit nimic de remarcat. Un singur lucru însă i-ar fi atras luarea aminte : Borrowth nu se abătea niciodată prin marile oraşe — mai ales

prin acelea cu centre universitare. De ce se ferea? Numai el însuşi ar fi fost capabil să răspundă. Dacă însă se discuta cu el probleme ştiinţifice oricît de complicate, răspunsurile sale dovedeau cunoştinţe multilaterale, dar puse toate în slujba unei nesecate pofte de bani.

Pînă înainte cu cîţiva ani de începerea războiului, figura sa era des întîlnită prin laboratoarele Universităţii Columbia sau Har-vard. Unii puteau afirma că îl cunoscuseră chiar şi la West Point. De aici începeau însă o serie de contradicţii — mai ales asupra numelui său — căci în S.U.A erau oameni care îl cunoşteau sub denumirea de James Strowberry, iar alţii sub aceea de Ciint Mer-rick sau Mike Chase. Oricare dintre ei putea afirma că-i fusese coleg de facultate, dar… la acest dar se opreau cei mai mulţi, căci eroul nostru dispăruse fără urme timp de mai mulţi ani.

Dacă însă cineva l-ar fi rugat pe Strowberry să-i spună povestea propriei sale vieţi, ar fi ascultat o dulcegărie romantică, uneori de cea mai proastă calitate.

De asemenea, e momentul să amintim că numele de Klym Borrowth şi l-a luat numai cu cîteva zile înainte de a intra în Mexic, după o întîmplare nu prea plăcută.

întîmplarea despre care este vorba s-a petrecut la New-Orleans, în port, spre sfîrşitul războiului, cînd un grup de militari, care aşteptau să se îmbarce pentru Europa, au sărit în ajutorul unei femei. Era o noapte frumoasă, cum numai în sud poate să fie. Grupul era format din trei tineri ofiţeri care se plimbau pe şosea. Deodată, dintr-o casă răsună un ţipăt de groază, urmat de nenumărate apeluri de ajutor. Cum era şi normal, cei trei au sărit cît au putut mai repede în ajutorul victimei a cărei voce părea a unei tinere femei. Aşa şi era, însă ajutorul lor fusese aproape de prisos, căci, neprevăzători, doi dintre ei s-au ales cu un glonte în cap, iar cel de al treilea scăpă mai ieftin: un glonte în umăr şi actele furate. Necazul cel mare al acestuia era că nici măcar nu zărise mutra agresorului.

Poliţiştii, care, ca şi vechii carabinieri ai lui Ollenbach, au

sosit prea tîrziu, au dovedit că crima fusese făcută de un inginer pe nume Merrick. Cel puţin aşa declarase victima. Semnalmentele datte n-au dus la nici un rezultat. După vreo două zile, un şerif zelos din Texas, luîndu-se după semnalmente, a legitimat un tînăr impozant. Actele acestuia arătau însă că se numeşte Klym Borrowth şi că este fizician. Şeriful nu avea însă de unde să ştie că numai cu cîteva zile înainte tînărul se numea Joe Strowberry alias Merrick.

Cu acestea, incidentul, ca atîtea altele, s-a închis.

Strowberry, unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai trust-manului Abe Mac Stephens; din motive cu totul personale,fu fericit că reuşise să pună mîna pe actele lui Klym Borrowth. Astfel îşi împrumuta calitatea de om de ştiinţă, ceea ce-i uşura cu mult misiunea încredinţată de boss-ul său în Mexic.

Abe Mac Stephens nu era numai mare proprietar de întreprinderi industriale, ci şi acţionar al concernelor anglo-belgiene care exploatau minele de uraniu din Congo — pe de o parte —, iar pe de alta, poseda un mare pachet de acţiuni aîe firmei de editură Hop-kins şi fiii. în cele două din urmă preocupări aîe sale, îl folosea mai ales pe Borrowth.

într-o bună zi, mai exact în preziua incidentului de care a fost vorba mai sus, Mac Stephens primi de la editură un caiet semnat de profesorul Karl Wassa, refugiat politic din Germania hitîeristă ; manuscrisul cuprindea o culegere de legende legate de diferite locuri de pe suprafaţa pămîntului, pe care savantul le colindase cu ani în urmă.

— Uite, Joe, ai ceva interesant de citit, îi spuse lui Borrowth Mac Stephens. Vezi ce-i adevărat şi ce-i minciună, dar mai ales ce ne poate folosi nouă.

Atenţia omului de afaceri fu imediat atrasă de o neaşteptată concluzie a atomistului german, concluzie care suna cam aşa :

în urma călătoriilor mele, am ajuns să cred că efectele

radioactivităţii naturale pot fi urmărite în mod constant în fenomenele folclorice. Astfel, atît în Africa centrală cît şi în Mexic, Brazilia, S.U.A. circulă o legendă cu privire la piatra sănătăţi!. Legenda respectivă coincide întotdeauna cu prezenţa; prechbiendei sau a altor roci cu substanţe radioactive aflate la suprafaţa solului. Dacă am descoperit acest mit la Schinkolobwe; o variantă a ei am găsit-o pe platoul de la Llanos de Los Gigantos din Mexic, în legendele indigenilor de pe teritoriul cuprins între Mapimi, Rosario şi San Pedro .

Coincidenţa datelor, aşa cum le arăta experimentatul prospector din Congo, atomistul Karl Wassa, dovedea că în jurul acestor surse de minerale radioactive se născuse un folclor special. De altfel, nu

era un fenomen disparat, căci asemenea elemente folclorice s-au format şi în jurul minelor de malachită din Ural, al puţurilor naturale de petrol din Romînia şi al oricăror zăcăminte de cărbuni.

Ademenit de salariul teribil pe care i-l punea la dispoziţie vechiul său patron, Borrowth porni spre Mexic pe bordul unui vas comercial de coastă. Plecarea aceasta nu trebuia sa atragă atenţia nimănui şi trebuia făcută în aşa fel încît notiţele lui Wassa să nu cadă în alte mîini. De altfel, cartea nici n-a mai văzut lumina tiparului, căci după un an autorul ei, aflat în Belgia, murea asasinat de Heinrich Kollemann, fostul său elev.

*

Acum manuscrisul călătorea din nou prin Mexic, de data aceasta însă în mîiniLe lui Klym Borrowth.

Desigur că povestirea bătrînului vraci i-a dat lui Borrowth un anumit punct de reper — existenţa legendei. Acum urma să găsească şi locul cu pricina, locul în care se afla în mod precis zăcămîntul de uraniu. Confruntînd povestirea ascultată doar cu cîteva minute în urmă cu textul din manuscrisul lui Wassa, Borrowth căzu pe gînduri. Deodată, îşi aminti de contor. Acesta semnalizase în apropierea colinei, mai precis în apropierea

locului unde se vedeau clar marginile unei gropi. Fără să se mai culce, Klym îşi reîncinse brîul şi, co-borînd treptele trei cîte trei, ieşi în curtea hanului. Sub un şopron dormeau cîţiva dintre oamenii escortei sale. Cum îi trezi, le porunci să încalece şi porni ca mînat de furtună spre şantierul arheologic. Din depărtare, se zăreau cîteva torţe arzînd şi se mai vedeau umbrele celor patru gauchos, care săpau de zor. Tropotele cailor ajunseră repede la urechile lor obişnuite cu astfel de zgomote.

— Pancho..., vine Borrowth !

Acesta era preocupat să găsească locul de unde scosese numai cu o lună înainte primele fragmente de aur. Auzind cuvintele prietenului său, lăsă tîrnăcopul — aşa cum de altfel făcură şi ceilalţi — şi tuspatru se ascunseră în spatele unor ruine.

Deodată, în noaptea clară a Llanos-ului, răsunară patru împuşcături. Borrowth simţi glonţul şuierîndu-i pe lîngă urechi, iar sub el calul tresări şi se prăbuşi scurt. Dintr-un salt, călăreţul se aruncă alături de cal. Indienii se risipiră pe cîmp şi se adăpostiră fiecare, fie în dosul unor ruine, fie după tufele de cactuşi arborescenţi. Borrowth rămase nemişcat. Privea atent spre locul de unde porniseră gloanţele şi foarte încet îşi scoase revolverul din toc. Acum se hotărîse. Le va lua şi aurul şi cecul pe care li-l dăduse. Aşteptarea lui nu dură mult. Din spatele colinei porni iar o rafală de împuşcături, rămase ca şi primele fără nici o ripostă. Apoi patru siluete se profilară pe orizontul lăptos al dimineţii.

— Cred că l-am curăţat..., se auzi glasul lui Geronimo.

— L-am văzut căzînd...

— Pancho, să faci cinste !

în timpul acestei discuţii, Borrowth prinse a se tîrî foarte încet şi precaut spre o^groapă din apropiere, astfel încît să fie apărat de cadavrul calului său. Nu trecu multă vreme şi cei patru gauchos, apărură rîzînd zgomotos. îşi serbau prea

devreme victoria.

— Hands-up ! gringos mentecatos ! (Mîiniîe sus ! Mexicani tîrn-piţi!)

Ca un lup; Borrowth le sări în spate şi acum toţi patru se aflau în raza pistolului său.

— Cine se mişcă, îi preveni el, capătă un dop în scăfîrlie. Aruncaţi armele !

Luaţi pe neaşteptate, se supuseră ca nişte mieluşei. Tot atunci, răsăriră din ruine indigenii din escortă.

După numai cîteva clipe, cei patru zăceau legaţi, ca nişte baloturi, unul lîngă celălalt. Aurul din buzunarele lui Pancho şi cecul

din buzunarul lui Oliva Fuentes se odihneau acum în mîinile lui Borrowth.

— De ce aţi tras, pui de năpîrcă ? Gringos mentecatos *!

— Eşti un hoţ, scrîşni Oliva. Ne-ai dus de nas cu aiurelile tale de profesor…

— Ai băgat la cap destul de greu, rînji Borrowth. Acum, senores, mai doriţi ceva ?

— Dreptul nostru, aşa cum ne-am înţeles. Să goneşti mutrele astea pocite, cît timp ne facem noi treaba. Iar pe urmă, poţi să te şi

pupi cu pîrliţii tăi de otomi…

— De fapt nu văd de ce-aş mai continua să discut cu^ voi.

Furtul de aur se pedepseşte cu moartea. Eu vă dau patru catîri şi timp de o oră pînă la plecare. După aceea, nu mai garantez de nimic. Hei, băieţi, se adresă el escortei sale. Duceţi-

i pe eroii ăştia pîrliţi pînă în sat. Dacă mişcă, faceţi cu ei ce vreţi. Acolo să-şi ia

caii şi să se care.

— Ne mai vedem noi, mormăi furios Pancho în timp ce se

ridica.

— Dacă vă face plăcere cu adevărat, ne revedem şi^ să ştiţi că eu nu obişnuiesc să greşesc ţinta. Ca să-şi întărească răspunsul, ridică arma şi trase. Pălăriile foştilor săi tovarăşi căzură pe rînd la pămînt. Good bye!

După acest incident, Borrowth se simţi mai liniştit Acum rămăsese singur pe şantier. Cu cît înainta săpătura, contorul Geiger-Muller semnaliza tot^ mai puternic. într-adevăr, se părea că prin apropiere exista o sursă radioactivă. Dar cum schimba poziţia contorului, semnalele încetau. Deci sursa era de mică intensitate şi se afla pe un teritoriu redus. După cîteva zile de săpare, după ce groapa fusese cu desăvîrşire golită, aşa cum cer toate regulile arheologice, contorul nu mai semnaliza, indiferent de poziţia lui

— Deci bătrînul a avut dreptate,’ mormăi yankeul, bîestemîndu-l printre dinţi pe vrăjitor. S-a dus dracului sursa!… Dar unde ? Ce fel de sursă radioactivă o fi aia pe o palmă de loc? Imposibil! M-am înşelat eu… sau s-a stricat aparatul.

Contorul folosit era un model destul de obişnuit. Aparatul era portativ şi uşor de mînuit.

întors în sat, Borrowth făcu cu un eîectromagnet proba aparatului. Contorul funcţiona normal. Concluzia era deci clară. Pămîntul din groapă păstra urme de radioactivitate. Acolo desigur că se aflase aşa-zisul stîlp al lui Yakab Xanian, despre care vorbise bătrînul vraci. Atunci nu mai rămînea de răspuns decît la o singură problemă: de unde^ fusese adus pietroiul…

Amărît peste măsură, Borrowth pricepu că nu are altceva

de făcut decît să colinde sat cu sat şi trib cu trib, pe tot teritoriu! platoului Llanos de Los Gigantos. Un singur rezultat îl mulţumea, cele cîteva kilograme de aur pe care le scosese din săpături.

După trei zile de beţie cumplită, îşi strînse din nou caravana şi porni spre oraşul cel mai apropiat, spre Mapimi, unde trase la unicul hotel. Era descurajat. Nu ştia încotro să-şi îndrepte cercetările.

într-o seară, i se păru că are o halucinaţie. în uşa hotelului apăruseră cei patru gauchos, întovărăşiţi de un individ ciudat. Era un bărbat mărunt, uscat, cu faţa arsă de soare, cu părul rar. Era îmbrăcat elegant şi pe cap purta un uriaş sombrero de pai. Borrowth încercă să-şi aducă aminte de figura individului. Nu-l mai văzuse niciodată pînă atunci. întrebîndu-l pe hotelier, acesta îi spuse că noul vizitator nu era cunoscut de nimeni şi că se afla pentru prima dată în orăşel. Alte lămuriri nu mai ceru Borrowth, căci, fiind aproape beat nu prea prindea sensul cuvintelor.

Dimineaţa află că cei patru gauchos şi străinul părăsiseră hotelul, în registru rămăsese înscris : Gunther Kriegsfeîd, etnograf şi orientalist'*.

— Să nu fie orientalist, cum sunt eu arheolog… gîndi Borrowth. Faptul că s-a dus cu cele patru lichele înseamnă că ori caută aur ori ceea ce caut şi eu. Indiferent de ce ar fi, eu n-am nevoie de con-curenţi, aşa că, mister Klym Borrowth, mobilizare pe toată linia! Pornim la atac!

Capitolul IV .

Ce i-au spus lui Kriegsfeld manuscrisele descoperite. O întîlnire lîngă lacul Yquiran. Stîlpul lui Yakab şaman.

închisoare şi libertate.

Cei patru gauchos — Oliva, Pancho, Geronimo şi Juanito — călăreau veseli. Pe feţele lor bărboase, de obicei posomorîte, se putea citi o stare de euforie. împreună cu ei călărea omul cel micuţ,cum îi spunea Geronimo, şi atitudinea lui era cu totul

deosebită de cea

a lui Borrowlh. El nu le făcuse promisiuni, ci pur şi simplu îi îndopa cu dolari. în al doilea rînd, cunoştea ţinta expediţiei şi nu o culesese din informaţii luate din vînt. De altfel, lii s-a mai impus şi prin modul auster şi soldăţesc al comportamentului său.

Acum toţi cinci călăreau fără alt însoţitor, către partea sudică a platoului, spre un punct aflat cam la 50 kilometri de Mapimi. Locul spre care se îndreptau nu era în preajma nici unei localităţi, cît de mici. Tot ce aveau nevoie, luaseră cu dînşii în cîteva baloturi legate pe spinarea a vreo 20 de catîri. Aceasta Le micşora din rapiditatea mişcărilor şi a deplasării, dar altfel nu se putea. Unica problemă pe care şi-o puneau era aceea a apei potabile.

Călare, 50 de kilometri prin Llanos, pe un teritoriu pietros şi fără drumuri — iată o întreprindere extrem de grea şi obositoare. Din acest motiv, Kriegsfeld a stabilit trei etape de drum, care urmau să fie strict respectate. Cu toate că ardea de nerăbdare, pe figura lui nu se putea citi nimic deosebit.

Călărea tăcut, cu buzele strînse, cu tot trupul încordat ca un resort.

La primul popas au lăsat animalele să se odihnească. Ca un explorator experimentat, Kriegsfeld nu s-a mulţumit să se tolănească pe preşul ţesut din fibre de agave, ci, luîndu-şi cîteva instrumente, a pornit curînd în cercetare. încerca cu ajutorul aparatelor pe care le avea, să stabilească posibilitatea ridicării unei hărţi geofizice amănunţite a regiunii. Acest lucru era deosebit de important pentru el, deoarece, în modul acesta avea singura posibilitate de a confrunta cu terenul textul găsit în biblioteca mănăstirii Matrakonda.

Cel de al doilea manuscris, format, după cum ştim, din 20 de coli de amatl, avea un text asemănător celui din codexul Xilitol.

Spre deosebire de acesta, care arăta migraţi ¡le unui trib cicimek,

amatlul lui Kriegsfeld, vorbea despre călătoria unui cacic din populaţia otomii de nord. Acest cacic însoţise cinci bikshu (preoţi budişti cerşetori) debarcaţi în Mexic, în jurul anului 468 al erei noastre, prin tot regatul cicimek — şi apoi îi întovărăşise pe drumul lor de întoarcere. Ajuns la lamaserie, fusese desigur convertit la budism şi deveni la rîndu-i un bikshu. Dorul de ţară sau dorul de a face şi el prozeliţi la rîndul său îl făcu să se înapoieze. După aceste două drumuri, au urmat desigur şi altele, la distanţă de ani unul de altul. Cert este că respectivul cacic nu era la prima sa călătorie între Asia şi America centrală, după cum nici călătoria celor cinci călugări nu a fost unică. Cu 41 de ani mai tîrziu le-a urmat chinezul Hwui Sin, de pe urma căruia a şi rămas o carte intitulată Fu Sang ,. ce

cuprindea o descriere amănunţită a Mexicului.

în manuscris scria clar că în timpul lui Balam-Agap, el, Chal-

tuixtli, vindecase cu piatra sănătăţii pe bolnavi şi slăbănogi în al optulea huehuetiliztli, în ziua checatl al lunei cozcaquauhtli (adică în al optulea an al primei perioade de şase huetiiiztli,un huetiiiztli durînd 146 de ani). Făcînd socoteala : dacă primul an al perioadei coincidea după codexul Troano, cu anul 460 al erei noastre, deducea că evenimentul avusese loc în anul 468, ziua de 30 noiembrie.

Templul Lui Balam-Agap se afla pe malul nordic al lacului Tzintzanhuicli, care actualmente se mai numeşte şi Yquiran.

Spre acest loc se îndrepta acum Kriegsfeld însoţit de cei patru gauchos. Odată primele încercări de ridicare de plan făcute, au

strîns corturile şi, din pricina nerăbdării însoţitorilor săi, restul drumului îl făcură fără nici un fel de popas. Cu cît înaintau mai mult, cu atît vegetaţia se îmbogăţea. în jurul lacului

Yquiran, ca în jurul unei oaze, în locul cactuşilor, începură să apară primele semne de savană subtropicală, cu ierburi înalte şi dese.

în depărtare, pe deasupra vegetaţiei bogate, se zărea, parcă plutind, o pată violetă, care în timp ce se apropiau se dovedea a fi un zid construit din blocuri grele de granit.

— Acolo! strigă Oliva, dînd bici calului. Acolo este… senor Guntero ! Am ajuns !

Bucuria lui molipsi îndată şi pe ceilalţi. Numai bieţii catîri nu prea o împărtăşeau, căci poverile din spatele lor le scoteau sufletul şi nu-i lăsau să înainteze atît de repede cum ar fi dorit cei cinci călăreţi.

Tabăra a fost aşezată chiar la poalele zidului — pe un teren

ceva mai ridicat. Din apropiere, se putea vedea că acolo existase o

construcţie masivă, după modelul celor aztece, bogat împodobită cu

sculpturi şi picturi. în interior, nu se putea pătrunde încă. Tavanul

căzuse şi, din cauza vîntuîui, se depuseseră multe straturi de roci

eoliene. Intenţia lui Kriegsfeld era să înceapă direct cu săpatul interiorului.

— Deci ne-am înţeles, senor Guntero… Aurul pe care-l vom găsi îl împărţim între noi.

— Aurul… făcu Kriegsfeld gînditor… da, asta de la sine înţeles. Restul mă priveşte pe mine. Acum să desfacem corturile şi mîine începem lucrul.

— V-aş propune ceva…

— Să auzim, sinor Oliva.

— V-am povestit de americanul ăla nebun… Era la Mapimi. L-am zărit la hotel.

— Şi^ ce-i cu el ? făcu Gunther dispreţuitor.

— Să nu ne atace…

— Şi ce dacă ?

Răceala tăioasă care reieşea din tonul Lui Kriegsfeld îi făcu să se cutremure. Nu-i era frică. Aceasta era bine.

— Totuşi n-ar strica să stăm de gardă, adăugă Gunther. Acum vreau să mă odihnesc.

Se retrase în cort, pe cînd însoţitorii săi mestecau tăcuţi frunză de marihuana, cea cu gust răcoritor şi care produce vise plăcute.

Lui Borrowth nu i-a trebuit prea multă vreme ca să afle direcţia luată de cei cinci călăreţi, pe care-i socotea drept concurenţii săi. în afară de aceasta, nu i-a fost prea greu nici să-şi facă o escortă din băieţi cu muşchii tari,de prin cîrciumile din apropiere. în momentul plecării sale din Mapimi, îl despărţeau de Kriegsfeld numai trei ore de drum. Aşa încît abia se întinsese acesta pe patul de campanie, că din Llanos se auzi zgomotul copitelor unei trupe care se apropia. Kriegsfeld sări în picioare şi ieşi afară din cort. Cei patru gauchos aşteptau gata să pună mîna pe arme. Nu trecu mult şi în faţa lui Kriegsfeld descăleca mister Klym Borrowth în persoană.

— How do you do!

— How do you do l răspunse Kriegsfeld.

— Numele meu e Borrowth, sir… Sunt arheolog şi nu m-a lăsat Inima să nu vă găsesc. în regiunea asta suntem atît de puţini încît e o plăcere deosebită să te întîlneşti cu un coleg. Pe urmă, mai voiam să vă atrag atenţia asupra lichelelor pe mîna cărora aţi intrat.

Kriegsfeld Îl privi calm, măsurîndu-l din cap pînă în picioare. Volubilitatea americanului îl făcu să zîmbească ironic.

Uite de cine le e frică proştilor ăstora… să-ţi vină să rîzi, nu alta,gîndi el.

— îţi mulţumesc de atenţie, răspunse rece Kriegsfeld. Sper însă că n-o să-ţi răpesc prea mult timp. Cred că şi dumneavoastră. aveţi, ca şi mine, săpături urgente.

— Daa, răspunse Borrowth în doi peri, voiam să văd împrejurimile lacului ăsta blestemat. Apropo, sir, nu cumva aveţi un dozi-metru ?

— Desigur, cum de nu, făcu Gunther mirat. Poftim !

Cînd deschise capacul, faţa lui Kriegsfeld se lungi de mirare. Becul dozimetrului ardea.

Borrowth zîmbi, salută şi încălecă. După cîteva minute, în urma lui se zărea doar un nor de praf. Gunther rămase năucit, ţinînd încă în mîna întinsă dozimetrul. îşi reveni însă repede în fire, înjură printre dinţi, îşi puse în buzunar instrumentul şi intră în cort. încă nu pricepuse ce putea să dorească de la el individul acela cu nume şi apucături de erou din Far-West.

Capitolul V

Discreţia se tîrguieşte cu mărinimia. O discuţie meta-psihică, încheiată cu un contract oneros. Ce caută o statuie a lui Budha în Lanos de Los Grandos. Gunther Kriegsfeld face cunoştinţă cu închisoarea mexicană. Un amatl care spune multe. Klym Borrowth îşi angajează adversarul.

O dată întors la Mapimi, yankeul îşi struni calul în faţa poştei, în al cărui local năvăli ca o furtună. în aceeaşi zi, Mister. Abraham Mac Stephens primi o cablogramă cifrată prin care era înştiinţat că^ un oarecare etnograf cu numele de Gunther Kriegsfeld, care se dădea drept refugiat german, săpa cam în aceeaşi zonă, unde plecase Borrowth, şi că poseda o autorizaţie din partea guvernului mexican.

La fel de vijelios ca şi Borrowth, descinse şi Mac. Stephens în întreprinderea condusă de prietenul său, colonelul în rezervă Jini Marlott. Bineînţeles că trustmanul se mişca atît de uşor pe cît îi îngăduiau cele peste o sută de kilograme. Pe cînd mergea îngîndurat, privirea îi căzu pe reclama unui film : Fantome vii .

— Stai, domnule ! îşi zise. Am găsit. De ce n-ar fi acolo fantome ? Minunat… îi voi spune că Borrowth scrie un roman… iar celălalt, neamţul… o lucrare de arheologie americană ! Asta e.

îmbărbătat de propriile-i idei, financiarul păşi grav în cabinetul colonelului Marlott, pe care-l cunoştea de ani de zile.

— Hallo, Jim L.

—- Hallo, Abe ! Ce vînt te-aduce pe la mine… ?

— Ştii, eu sunt editor !

— Şi… editor…?

— Da… şi editor… Trebuie să ne ocupăm şi de cultură puţin. Ei bine, mi s-a prezentat o ofertă din partea unui neamţ…

— Interesant…

— îl cheamă Gunther Kriegsfeld, …e etnograf… sau orientalist el ştie mai precis ce este.

— Kriegsfeld, orientalist ? Păi ăsta a murit în 1922, dar, după cîte îmi aduc aminte, nu-l chema Gunther, ci Horst. Un

moment!

Apăsă pe un buton şi o voce îi răspunse prin difuzorul dicta-fonului.

— Să vină Finley plnă la mine! ordonă colonelul.

După cîteva minute, în birou apăru un bătrînel cu o figură ; ştearsă, un om despre care nimeni n-ar fi putut spune decît că este un pensionar onorabil retras din munca lui de arhivar sau casier la o mică instituţie.

— La ordinul dumneavoastră, domnule colonel…

— Finley, vezi dacă ai în fişele dumitale ceva despre individul cu numele Kriegsfeld Gunther…

— Dar dacă-i nume fals ?

— O să vedem atunci. Deocamdată caută-l aşa ! E etnograf şi orientalist. Cînd îmi dai răspunsul ?

— Mîi ne.

Bătrînul făcu o reverenţă caraghioasă şi plecă tîrşindu-şi picioarele.

După ce uşa se închise în urma lui, cei doi tăcură o clipă. Apoi, în timp ce-şi prepara un cocktail, colonelul se adresă lui Mac. Stephens:

— Şi de ce te interesează în mod atît de special neamţul ?

— Ştii, se află în Mexic… ar putea fi un roşu… Eu nu mă pot lega la cap…

— M-da, înţeleg. Dar alte interese n-ai mata pe acolo ?

— Unde ? în Mexic ? Nu, nicidecum!

— Atunci e în regulă… Putem aranja mobilizarea unui căpitan de aviaţie, cu numele de James Strowberry alias Klyn Borrov/th… făcu Marlott… cu un aer de vădită superioritate.

— Care Borrowth ?

— Aaa… nici nu-l cunoşti! ? E amuzant. Iar eu care credeam că ai un salariat cu acest nume sau poate cu acela de James Strowberry…. Bun! Dacă-i aşa, ordon imediat rechemarea lui în ţară.

Zicînd acestea, întinse mîna spre sonerie.

— Ba te rog !

— Parcă spuneai că…

— Spuneam, ce spuneam ! Ce-l amesteci pe unul cu celălalt ? Ce legături are unul cu celălalt sau Borrowth cu Kriegsfeld ? Vise, dragul meu !

Cu o neglijenţă voită, Marlott scoase dintr-un dosar copia unei telegrame pe care o întinse lui Ale. Stephens. Era vorba de aceea primită de trustman numai cu cîteva ore mai înainte :

— De unde-o ai ?

— Să presupunem că mi-a adus-o un binevoitor… Nu trebuie să te nelinişteşti pentru atîta lucru… Am hîrtii mai importante decît asta, care te pot interesa… Acum să trecem mai departe. Amicul Borrowth — pe care l-a trimis editorul Mac. Stephens să scrie un comics cu cow-boys mexicani — este etnograf sau orientolog ca şi mine… E bine că tu; Mecena modern, ajuţi pe scriitori…

După ultimele cuvinte, Mac. Stephens pricepu că orice subterfugiu

ar fi fost de prisos. Acum nu avea decît o singură cale. Să reuşească să obţină datele la un preţ acceptabil şi fără să fie

nevoit să facă alte sacrificii.

— Să ştii că sunt editor… am 90% din acţiunile lui Hopkins.Aşa că pot trimite oriunde vreau… pe oricine. Dacă o fi să-l mobilizeze, n-au decît…, dar te avertizez că eu mai am şi alte legături… Aştept mîine rezultatul cu privire la Kriegsfeld.

Se ridică, se îndreptă spre uşă. Ostentativ, se opri în mijlocul drumului dintre uşă şi birou, scoase un trabuc, apoi îl aprinse calm şi porni mai departe, legănîndu-se ca o raţă. Cînd puse mîna pe clanţă, Marlott îl opri :

— Hei, Mac, nu ştii de glumă?

— Ştiu, dar pînă nu-i cunosc preţul… nu mă face nici să zîmbesc. Rîseră amîndoi. Acum fiecare era asigurat: unul de discreţia colonelului, iar celălalt de mărinimia financiarului.

*

Săpăturile ajunseseră la un punct mort din cauza unor blocuri de bazalt care nu puteau fi mişcate din loc. Cinci oameni fără uneltele necesare nu puteau face faţă unei astfel de munci. Cei patru gauchos se învîrteau înjurînd şi blestemînd în incinta templului lui Balam-Agap.

În cort, Kriegsfeld îşi făcea tot felul de socoteli, deoarece înregistratorul contorului folosit pentru detectarea existenţei sursei radioactive semnaliza din momentul în care era pus în .funcţiune. Acest fapt dovedea că au în imediată apropiere un filon sau un zăcămînt la suprafaţă, ale cărei radiaţii influenţau direct aparatul. După calculele sale, Kriegsfeld ajunsese la concluzia că se află în prezenţa unui element intens radioactiv. La această concluzie ajunsese chiar în prima noapte petrecută în tabără. Acum stătea şi făcea calcule minuţioase care urmau să-i determine poziţia precisă a elementului radioactiv, precum şi adîncimea la care se afla. O dată acestea aflate, avea de gînd să-şi răsplătească tovarăşii şi să părăsească de formă şantierul pentru ca, peste cîtăva vreme, să revină înarmat cu tot ceea ce era necesar unei prospectări de o asemenea amploare. în afară

de aceasta mai urmărea şi achiziţionarea terenului pe o rază mare. Devenit o dată proprietar al acestor locuri… Aici gîndurile Lui Gunther fură întrerupte de intrarea bruscă în cort a lui Oliva.

— Sinor Guntero ! Au apărut călăreţi în Llanos…

— Şi ce mă priveşte :

— Sinor… cred că sunt oamenii yankeului. Ne înconjoară din toate părţile. Ce să facem ?

— Dacă este aşa cum spuneţi, retrageţi-vă între zidurile ruinei. Luaţi-vă armele necesare şi să-i primim cum se cuvine. Eu rămîn în cort. Acţionaţi numai dacă vedeţi că ne atacă.

Ceea ce a urmat însă a dat naştere unei neînţelegeri, care pe cei patru gauchos i-a făcut să fugă, iar pe atacatori să se creadă atacaţi.

Ca un bun gospodar ce era, Kriegsfeld se aprovizionase cu cîteva lădiţe cu muniţii. Pe de altă parte, mexicanii aveau armele şi cartuşele lor de model vechi. Cei patru luară o îădiţă cu cartuşe şi o duseră cu ei între zidurile dărîmăturii. Acolo şi le-au împărţit şi, după obiceiul vînătoriîor din vestul sălbatic, începură să şi le îndese în brîiele largi de piele. Juanito, cel mai tînăr şi mai molcom dintre cei patru, după ce-şiumplu bine centironul cu gloanţe, îl întinse

înaintea sa, pe un pietroi din apropiere. Apoi lăsîndu-l acolo, se căţără pe un zid ca să poată să-i urmărească cu privirea pe eventualii atacatori.

Cum aşteptarea se prelungea, tînărul Juanito îşi luă o sticluţă cu rom şi o bău pe nerăsuflate. Din cauza căldurii, alcoolul îşi făcu repede efectul. Cu o mutră mai mult decît serioasă, Juanito scoase o cutie cu cartuşe goale, pe care începu să le încarce din cornul său cu praf de puşcă. Mîinile nu-i prea dădeau ascultare, astfel că mai mult de jumătate din praf se scurse pe pietre. Văzîndu-şi insuccesul, trînti furios cutia de pămînt, de se împrăştie toată iarba de puşcă de jur împrejurul

său.

— Vin, răcni Pancho.

Ca să fie mai calm, Juanito îşi aprinse lent o ţigară. Atunci se petrecu acel neprevăzut care-i zăpăci pe toţi. Chibritul încă nestins căzu în mijlocul moviliţei de silitră.

Din piepturile celor patru, odată cu o serie lungă de rafale, izbucniră răcnete de groază.

Chimirul lui Juanito îşi scuipa vertiginos gloanţele, de parcă ar fi fost banda unei mitraliere în acţiune. Cu salturi caraghioase, cei patru săriră afară din incintă, urmăriţi de exploziile cartuşelor care se aflau în lădiţa de muniţii. Cuprinşi de panică, cei patru gauchos fugeau mîncînd pămîntul. Ţipetele lor îl scoaseră din cort şi pe Kriegsfeîd, care, auzind împuşcături, îşi descărcă pistolul spre templul ruinat al Lui Balam-Agap, fără să vadă în cine trage.

în acest timp, Borrowth, căruia Mac. Stephens îi răspunsese cine este Gunther Kriegsfeîd, încercase să încercuiască tabăra cu băieţii săi. Aceştia auzind zgomotul împuşcăturilor s-au considerat atacaţi şi, în frunte cu şeful lor, au pornit să-i şarjeze pe cei cinci. Urletele lor de luptă s-au amestecat repede cu ţipetele de groază din tabăra de pe malul lacului Yquiran.

Ca un vrednic urmaş al aşa-zişilor pionieri din Texas care au decimat populaţii întregi de piei roşii, Borrowth călărea cu pistolul întins, gata să tragă în primul om care i-ar fi apărut în cale. Nici n-a lipsit mult ca să-l ucidă pe Geronimo, care, ca apucat de streche, alerga cu mîinile ridicate. Din spatele Lui, răsunau pocnetele exploziilor, iar în imediata apropiere stătea Pancho atins de un plumb în partea cea mai cărnoasă a trupului.

— Stafiile… indienii…

— Mumia… se mişcă…

Desmeticindu-se cel dintîi, Borrowth zbieră :

— Staaaţi ! şi-şi struni armăsarul.

în spatele său se oprise o trupă de circa cincisprezece oameni, cu priviri care numai binevoitoare nu erau — toţi înarmaţi după legile Llanosului. în faţa lor se aflau într-o postură lamentabilă cei patru gauchos cu cămăşile sfîrtecate, plini de spini de cactus, care-i înţepau la orice mişcare.

Mai încolo, Gunther zăpăcit, cu arma în mînă, aştepta apariţia atacatorului de pe malul lacului. Aşteptarea lui era însă zadarnică. Mai răsunară cîteva pocnete şi totul se linişti.

— Ce-a fost asta, mister Kriegsfeîd ? întrebă yankeul descălecînd.

— Să vedem.., colega ! încă nu ştiu… făcu Gunther care, presupunând pricina exploziei, se gîndea că ar fi putut folosi accidentul, astfel încît să nu-l lase pe yankeu să se apropie de templu. Hei, Oliva… ia veniţi cu mine !

— Nu, sinor… noi nu mai călcăm pe acolo! răspunse serios gauchoul, la picioarele căruia zăcea şi gemea Pancho. Acolo sălăşluieşte diavolul… Nu vrem să murim de mîna noastră. Armele s-au descărcat de la sine. Cartuşele au explodat fără pistol… Numai necuratul a putut-o face… Noi… noi… nu mai călcăm acolo.

Ridicînd nepăsător din umeri, Borrowth, urmat în silă de Kriegs-feld, pătrunse în interiorul templului. Pe pereţii de piatră se zăreau urmele recentelor explozii. Un fum des şi înecăcios mai plutea încă deasupra ruinelor. Mirosul stăruitor de pucioasă îi făcu pe cei doi să strănute.

— Să ieşim ! propuse Kriegsfeld.

— Bine ! Ce crezi dumneata că s-a întîmplat ?

— Cunoşti teoria telechineziei… Şi cred că ţi-ai dat seama

că plutea un miros puternic de ectoplasmă.

— Nu I făcu Borrowth, scuturînd energic din cap. Mai degrabă

mirosea a praf de puşcă!

— Se cunoaşte că eşti un nepriceput în metapsihică. Eu bănuiesc că zeitatea totemică, împreună cu cei sacrificaţi aici cu atîtea secole în urmă, s-au materializat. De altfel, acest fenomen, descris cu lux de amănunte de către BoYin; a mai fost înregistrat şi în alte părţi

ale globului. Este un fapt cunoscut că spiritele locale se materializează şi, sub o formă sau alta, încearcă să-i gonească pe cei nepoftiţi. O manifestare asemănătoare cu cea de mai înainte o găsim în folclorul atîtor ţări, de exemplu legenda podului de peste rîul Arta din Grecia, sau a păsării Sahak din Armenia, sau cunoscuta legendă a surpării zidurilor abia clădite…

— Interesant! mormăi Borrowth.

— Deci, continuă doct; Kriegsfeld, spiritele locale au produs explozia cartuşelor şi i’-au gonit pe gauchos. Cred că ar fi cazul să înţelegem şi noi şi să plecăm de pe locurile acestea. O retragere ne-ar fi prielnică. Cunosc o experienţă din Olanda, unde a plouat cu pietre din senin într-o casă ocrotită de un anumit spirit. Aici, spiritele locale ne gonesc cu ajutorul propriilor noastre mijloace.

— M-aş mira !? Templul pare să fie de construcţie aztecă şi deci precoîumbiană. În consecinţă, spiritele nu cunoşteau praful de puşcă. Deci cum au ştiut să-l facă să explodeze ?

— Dragul meu; Richet şi Bozzanno afirmă că spiritele evoluează o dată cu viaţa socială… Ele urmează treptele civilizaţiei moderne…

— M-da ! Aş vrea să te mai întreb ceva… făcu Borrowth.

Dumneata crezi în toate aiurelile pe care mi le-ai debitat pînă acum ?

— Donner Wetter l Sigur că da !

— Bine, bine! Totuşi e mai sănătos să jucăm fair-play, Mister. Kriegsfeld. Eu nu sunt femeie isterică să-mi îmbuibi capul cu tot felul de prostii esoterice. Duhoare de ectoplasmă, materializarea hoiturilor şi alte marafeturi de genul ăsta… Drept cine mă iei ?

— Domnul meu, dumneata posezi un Weltanschauung* de cow-boy… în felul acesta nu ne vom înţelege niciodată. Eu sunt um

adept al esoterismului şi metapsihicului. Am şi publicat diverse articole în revistele de specialitate…

— Nu neg, se poate, dar ai mai publicat şi articole despre, să zicem, acţiunea neutronilor asupra nucleelor, unde nu mai recurgeai la astfel de… spirite.

O clipă, Kriegsfeld îl privi sincer mirat. Aşadar, americanul ştia

cu cine are de-a face. îl urmărise şi desigur ceruse informaţii despre el. Kriegsfeld îşi adresă în gînd cîteva blesteme pentru lipsa lui de prevedere. Acum însă trebuia să acţioneze într-un fel:

— A fost o ipoteză, spuse Gunther, ocolind un răspuns direct. Eu n-am nici o vină că nu eşti credincios.

— Mă rog… o fi existînd şi o ipoteză ectoplasmatică. Dar alta mai puţin împuţită n-ai ? Doar eşti fizician !

— Mă confunzi…

— Ţi-am propus odată fair-play-ul. Să fim serioşi! Eşti arheolog cum sunt şi eu… Am venit să-ţi ofer un busîness

cinstit. Ţi-am citit lucrările. Poate că şi dumneata le-ai citit pe ale mele. De ce să umblăm cu fleacuri ! ? Tot ce-ai îndrugat pînă acum e bun pentru pădu-chioşii ăştia de gringos. între noi e bine să discutăm ca doi oameni realişti. De acord ? Deci îţi propun colaborarea. Să batem palma !

— Să mă mai gîndesc.

— Ai 12 ore… Eu rămîn aici. Cred că radiaţiile sunt destul de puternice, iar sursa se află la suprafaţă. Aşa că vom putea explora templul, cu toată explozia… spiritelor.

De data aceasta, hohotului de rîs al Lui Borrowth i se adăugă şi acela al Lui Kriegsfeld.

— Totuşi ar fi putut constitui o bază de cercetare şi ipoteza mea, mai stărui puţin Gunther, ca un elev îndărătnic prins asupra faptului.

— Da, pentru orientaliştii cu capul în nori. Acum cred că ar fii

cazul să ne vedem de treburi. Ce indicaţii ai reuşit să capeţi ?

Aici Kriegsfeld se încruntă. Fusese descoperit, dar să fie socotit şi nerod, asta nu ! Borrowth îi cerea rezultatele muncii sale de luni de zile ca unui subaltern. După cîte ştia, nimeni nu se mai comportase cu el în halul acesta.

— Ce-mi oferi ca să capeţi rezultatele ?

— Eu ? Ţi-am mai spus : Co-la-bo-ra-re…

— Şi dacă n-am nevoie ? Am autorizaţie de săpături.

— Atunci, pentru că şi eu posed o asemenea hîrtiuţă, în care este menţionat cuvîntul exclusivitate,mă voi vedea silit să mă instalez tot aici. Asta, în primul rînd. în al doilea rînd. deşii susţii că

eşti doar un refugiat german, nu te-aş sfătui să trezeşti bănuieli asupra prezenţei dumitale în aceste locuri. De aceea, eu, care te cunosc şi te apreciez, doresc să colaborăm.

— Ce drepturi urmează să ceri ?

— Ca unul venit mai tîrziu, nu iau decît o cotă de 59%…

— Jumătate ?!

— Atîta timp cît 50% este egal cu jumătate, da. Şi pe urmă nu văd ce te-ar opri să lucrezi cu mine. Gloria, poate ? Dacă-i asta, ţi-o las dumitale. Eu urmăresc cu totul altceva: Money! Banii!

Gunther îşi lăsă în jos capul. Soluţia propusă de american îi convenea în fond. Cît despre rest, ştia el ce are de făcut. în timpul cercetărilor va cumpăra tot teritoriul şi cu asta se termina şi povestea exclusivităţii. Nu avea de ce să nu accepte deci, fie şi numai de

formă. în aceeaşi seară, îl va trimite pe Oliva Fuentes cu o hîrtiuţă către un prieten din Mexico-City.

Mister Borrowth nu arăta să fiii glumit. Se instalase pur şi simplu în cortul lui Kriegsfeld şi chiar începu primele lucrări de» prospectură. Cei patru gauchos rămaşi afară erau acum în mare cumpănă. Prezenţa americanului le încurca toate planurile. Pancho era rănit. Intrarea în vechiul templu le era interzisă. în jurul lor se aflau oamenii, cu feţe ameninţătoare, veniţi din Mapimi. Ştiau bine că orişice mişcare necugetată le putea aduce moartea. Inerţia în care se aflau îi deprimase. De necaz, nici nu dormeau. Geronimo îl oblojea pe rănit, iar ceilalţi doi fumau ţigară de la ţigară.

Era aproape miezul nopţii, cînd cineva se strecură pînă în apropierea focului lor. De după un tufiş apăru un băţ care-l lovi încetişor pe Oliva Fuentes.

— Oliva… vino aproape… se auzi vocea lui Kriegsfeîd. Gauchoul se tîrî şi, cînd ajunse în dreptul tufişului, se tolăni ca

pe o canapea.

— Poţi să pleci la Mapimi ?

— Cînd?

— Acum… ai aici o scrisoare şi bani. Iei trenul de Mexico-City şi duci scrisoarea la adresa de pe plic. De întors, nu te mai întorci. Mă aştepţi peste zece zile la San Pedro. Acum, întinde mîna! Aici sub piatră se află ce ţi-am spus : 500 de dolari şi plicul. Ai priceput ?

— Am priceput şefule… Te aştept la San Pedro, în zece zile.

A doua zi de dimineaţă, banda lui Borrowth fu mirată de dispariţia lui Oliva Fuentes. Doar americanul rămase netulburat, mulţumindu-se să-i binecuvînteze fuga doar cu cîteva înjurături, care treziră imediat admiraţia oamenilor lui.

Mutarea şi scoaterea blocurilor din incintă începu o dată cu revărsatul zorilor. Oamenii înhămau cîţiva cai la un bloc legat cu las-souri. Toată ziua trecu de altfel numai cu această muncă plictisitoare şi grea. De a doua zi, cînd săpăturile au fost reluate, muncitorii începuseră să se plîngă de dureri de cap şi ameţeli.

Cu toate acestea, sub supravegherea lui Kriegsfeîd şi Borrowth, săpăturile continuau după cele mai stricte reguli ale arheologiei. La al patrulea strat de cultură pe care-l dezgropaseră, au găsit pe o piatră hieroglife care purtau semnul celui de al doilea trib cicimek; Tecpaneca. Numerotarea acestor triburi este arbitrară, dar, după codicele Boturini, dintre cele opt triburi ale poporului cicimek, Tecpaneca este al doilea. Aceasta însemna că teritoriul pe care se afla. templul a aparţinut, din punct de vedere administrativ, oraşului Co-huatl icamac;Botul şarpelui; — una dintre fostele mari aşezări toltece. După istoria lui Fernando Haiva; Histoire des Chi-chimeques — tradusă de

Ternaux-Compans), în templul respectiv se practicau sacrificii umane în cinstea zeului Tezcatiipoca şi nu în a

lui Balam-Agap. Acesta a şi fost punctul de plecare al primei şi ultimei dispute arheologice dintre cei doi falşi arheologi.

— Mă mir, zise Borrowth, eu ştiu, din tradiţia orală care mai dăinuie, că aici era cu totul altceva decît am găsit noi.

— S-ar putea ca tradiţia să greşească după cum şi documentul

pe care-l foloseşti dumneata, Hisioria de Chiquimecos,este greşit, orquemada în Monarhia Indiana afirmă altceva. Nu-ţi mai vorbesc de alte datte pe care le posed…

— M-da… Cred şi eu, dacă ai venit la fix ! De unde cunoşteai punctul ? Desigur că tot spiritul ţi l-a arătat. Ce mă priveşti aşa ? Nu există spirit fără point!

— Iar rîzi de mine… De altfel ce să mă mir ? Nu eşti un adept al esoterismului. Cu toate astea, documentele care m-au adus de-a dreptul aici se bazează pe legendă, pe folclor. Eu sunt pasionat după aşa ceva…

— Folclor!? făcu neîncrezător Borrowth. Cum aşa ?

— Ei, e vorba de o legendă care circulă. Pe baza ei am găsit documente cu datte aproape precise, iar rezultatul : iată-l! Pe zi ce trece ne apropiem tot mai mult de sursa radioactivă.

— Dumneata ai găsit legenda ?

— Eu sau altul, n-are importanţă ! răspunse Kriegsfeld evaziv. Tăcură amîndoi. Fiecare încerca să pătrundă în mintea celuilalt.

Borrowth pricepuse că şi colaboratorul său, sau, mai bine zis, adversarul său, cunoştea teoria lui Wassa şi mai ales că

poseda documente precise despre terenul pe care se aflau.

Probabil că Wassa, gîndea Borrowth, a lăsat în Germania.aceste datte în legătură cu legenda.în orice caz, trebuia să le cunoască şi el, fără ca Gunther să bănuiască ceva. Ştia că germanul plănuise să-l înşele căci, în dimineaţa aceleiaşi zile, unul dintre oamenii săi îi aduse scrisoarea şi banii găsiţi asupra lui Oliva Fuentes, care acum se odihnea în sînul sfîntului Cristobal, patronul păstorilor mexicani, undeva în savana Llanosuîui de Los Gigantos.

Săpăturile continuau în schimburi mici de 30 de minute. Nu se putea lucra mult în acelaşi loc. Radiaţiile impregnaseră terenul, dar mai ales straturile de cultură aflate mai în profunzime, care, după materialele găsite, puteau data din cel de al 5-lea secol al erei noastre. Din acest motiv, munca era deosebit de dificilă.

Zece zile după sosirea lui Borrowth pe şantier, unul dintre săpători veni în fugă la acesta. Cînd yankeul ajunse la faţa locului, văzu o statuetă de marmură, care-l miră în cel mai înalt grad. Era Budha cel născut din Lotus,în care stilul de lucru tibetan era vădit.

Cînd americanul i-o arătă lui Kriegsfeld, acesta înmărmuri. Apucă statueta, o privi, o suci şi o răsuci. Părea că nu-i vine să-şi creadă ochilor.

— Da, e un Budha !... Se confirmă ! murmură el.

— Ce se confirmă ?

— Aa... nimic, nimic... mă cam doare capul, bombăni apoi Kriegsfeld şi se retrase în cort.

Borrowth rămase ca împietrit. Ce oare i se confirmase lui Kriegsfeld ? Desigur că era vorba de documentele pe baza cărora venise el atît de precis la Yquiran. Trebuia să aibă neapărat acele documente — căci altfel n-ar fi putut găsi cheia existenţei statuetei într-un templu aztec — şi încă într-un strat

de cultură mai vechi cu aproape un mileniu declt cultura columbiană. Ca să pună mîna pe hîrtiile lui Gunther, trebuia să fie deosebit de iscusit.

1. Joc de cuvinte : Pe englezeşte, point înseamnă şi punct şi poantă,hazul unei glume (N. A.).

Nici nu se luminase încă de ziuă cînd, în tabără, răsună ţigna-lul ascuţit al unui (comisar) din poliţia oraşului Mapimi, însoţit de o escortă deosebit de puternică. Orice rezistenţă era de prisos. De altfel, actele pe care i le băgaseră sub nas Borrowth şi Kriegsfeld nici nu-l clintiră. în zece minute tabăra fu ridicată, iar toţi cei prezenţi acolo legaţi pe cai. De la bun început, Borrowth şi Kriegsfeld au fost despărţiţi.

Ajunşi la sediul poliţiei, fură coborîţi de pe cai şi introduşi în cabinetul comisarului. Aici, fiecare fu luat în primire ca un obiect şi trimis în celulă. Kriegsfeld, dus tocmai în fundul unei săli, mai putu, înainte de a se închide poarta grea de fier, să zărească în capătul opus al culoarului pe Borrowth, urmat de comisarul care-i arestase. După ce toţi au fost închişi, pe sală n-au mai rămas decît yankeul şi comisarul.Cei doi intrară în cabinetul poliţistului.

— Ce zici, Mister. Klym; i-am aranjat bine ? întrebă vesel şeful poliţiei din Mapimi şi, ca să-şi sublinieze entuziasmul, îi trase americanului un ghiont pe sub coaste.

— Ai căpiat ? mormăi acesta, privindu-l feroce. Ţi s-a făcut de-o gaură-n dovleac ?

— Să mă iertaţi... dar...

— Bine... şi să-ţi intre-n scăfîrlie : pentru iertare, primeşti o sută de dolari mai puţin ! Să mergem !

Cum de se ajunsese însă la această situaţie neaşteptată ? Borrowth, care ştia că Gunther Kriegsfeld umblă să-l înşele, stabilise,

imediat ce primi dovada din mîinile oamenilor săi, o legătură strînsă cu un poliţist mexican. Comisarul, fiind bine îndopat cu dolari, aştepta doar un semn ca să-i facă pe plac domnului care-l plătea atît de gras. Ocazia se ivise cu o noapte înainte, iar acum toţi membrii expediţiei zăceau închişi, iar bagajele lor, inclusiv acelea ale lui Kriegsfeld, se aflau în stăpînirea lui Borrowth.

întors aproape imediat pe şantierul lăsat în părăsire, grija yankeului fu să ducă mai departe săpăturile pe locul emanaţiilor radioactive. După aceasta, urma să caute în hîrtiile fostului său asociat confirmarea celor găsite la faţa locului.

Pe terenul în care fusese descoperită statueta, Borrowth continuă cercetările de unul singur, înarmat cu un spahiu şi o pensulă mare, cu păr lung şi aspru. După o săpătură de numai 15 centimetri — strat care uneori poate despărţi două civilizaţii — lama de metal scrîşni. Atinsese ceva destul de dur, încît ţîşniră scîntei. Dînd pămîntul la oparte cu pensula, Borrowth scoase la iveală o casetă de jad verde, rămasă intactă ca printr-o minune. O ridică şi îşi dădu seama imediat că în interiorul ei se află un obiect.

De-abia cînd o aduse în cort, deschise caseta, şi, văzîndu-i conţinutul, nu se putu stăpîni să nu scoată o exclamaţie de uimire:

— Un amatl! murmură el.

Era într-adevăr un sul de hîrtie făcută din fibre de agave.
— M-da, un amatl!

Impregna documentul cu o soluţie uleioasă, care împiedică hîrtia să se pulverizeze, venind în contact cu aerul. După o aşteptare

de aproape 30 de minute, derulă sulul. Din primul moment, văzu un text scris cu hieroglife aztece. Pe frontispiciu era o minunată miniatură reprezentînd un peisaj. Tehnica folosită era totuşi diferită de cea aztecă. Sub frontispiciu,

începea direct textul scris cu caractere foarte mici, fiecare reprezentînd În felul ei o minune de artă.

«Ducînd la bun sfîrşit ceea ce trebuia făcut, dînd tot ceea ce se poate da — glăsuia textul — m-am bucurat peste măsura plăcerilor căci, de vreme ce a venit sorocul, ce era să fac ? M-am urcat pe muntele zeilor».

După rostirea acestor cuvinte, înţeleptul Gonarda a fost văzut de întreaga lume urcîndu-se pe minunatul munte Djayanta Devy, locuinţa lui Shiva, muntele de cristal — sub un cer pur, astfel încît înţeleptul părea un al doilea soare.

Puternicul Gonarda luă atunci o piatră din piatra de cristal, pe care se odihnise soarele, şi mi-o dădu mie — bikshu păcătos din ţara Ta-han — care, la rîndu-mi, am dat-o fratelui meu, CicimeTul-, din seminţia i-ki; să o ducă la el, în ţara Fu Sang.

Eu mă voi întoarce la peştera sfîntului Djayanta, de unde am luat piatra dătătoare de sănătate .

Timp de cinci zile, Borrowth n-a mai părăsit cortul. Părea că-şi reluase vechile obiceiuri din timpul şederii sale la Mazatlan. Compara documentul găsit cu materialele lui Kriegsfeld. în carnetele de note ale acestuia, găsise copia unui alt amatl. Comparaţia simplă a celor două manuscrise aztece îi dădu cheia celui aflat la Yquiran. La dezlegarea definitivă a ultimului amatl a fost nevoit să se folosească şi de traducerea lui Leîand după cartea Fu Sang scrisă de Hwui Şin.

Acum era clar Hwui Şin; bikshul cel păcătos din ţara Ta-han, era categoric unul dintre cei cinci preoţi cerşetori budişti care descinseseră în Mexic, venind din Tibet. Seminţia I-ki despre care vorbeşte Hwui Şin nu putea fi alta decît populaţia din nordul Mexicului, iar numele cacicului, care primise aşa-zisa piatră a sănătăţii, coincidea, în primul document era trecut Chaltuixtli, iar în al doilea Ci Tul-ti, adică numele fusese transformat conform sistemului fonetic al limbii chineze.

Urma să precizeze doar poziţia muntelui şi a peşterii

sfîntuluî Djayanta din Tibet. Cît despre stînca adusă peste Oceanul Pacific pînă la Llanos de Los Gigantos, aceasta nu mai constituia o problemă. Căci cui Chaltuixtli — aşa precum afirma documentul de la Matraconda — fusese desigur un neofit aztec al călugărilor veniţi din Tibet. Plecase cu unul dintre ei în Asia, unde fusese convertit la budism, iar de acolo dusese în ţara sa stînca respectivă. De fapt, amatlul aflat Ia Yquiran nu era decît un gen de chitanţă prin care Ci Tul-ti atesta predarea pietrei sfinte. Din coroborarea datelor, reieşea că amatlul găsit la Matraconda era ulterior documentului găsit la Yquiran. Prin urmare. Ci Tul-ti era la cea de a doua călătorie a sa în Asia.

Borrowth îşi secase carneţelul şi-şi făcu acest rezumat al descoperirilor de pînă atunci:

Călătoriile lui Chaltuixtli zis şi Ci Tul-ti, cacicul aztec convertit la budism de Hwui Şin, bikshul tibetan:

1°. Din Fu Sang (Mexico) la Ta-Han (Tibet), unde este dus la peştera numită a lui Djayanta Devy;

2°. Se întoarce peste Pacific cu un bolovan radioactiv, pe

care-l lasă în templul de la Yquiran, cu un atestat scris pe hîrtie de maguey (Amatlul găsit la Yquiran).

3°. A doua călătorie în Tibet unde lasă un nou amatl, cu Îndeplinirea misiunii lui la Yquiran (Amatîul de la Matraconda, descoperit de Kriegsfeld)

Acum, se gîndi Borrowth, lucrurile deveneau mai clare. Te pomeneşti însă că Kriegsfeld mai are unele datte suplimentare…

După informaţiile dibuite de american, era posibil ca stînca din templul lui Balam-Agap să fie aşa-numitul stîîp al lui Yakab-şaman,

despre care-i vorbise bătrînuî vraci din San Cristobal.

Acum ştia precis că nu era vorba*de un strat sau de un

filon de rocă radioactivă, ci numai de un bloc adus de unii dintre primii descoperitori ai Americii, bloc în componenţa căruia intra o substanţă radioactivă a cărei intensitate de radiaţie întrecea cu mult atît radiumu! cît şi uraniul.

Pe masa de campanie stăteau materialele lui Kriegsfeld, printre care se aflau şi caietele lui Karl Wassa. Aşadar fostul său asociat pornise de la aceleaşi premise ca şi el, de la aceeaşi ipoteză. în discuţiile avute însă cu el, acesta-i vorbise despre o altă serie de documente importante. Unde le-o fi ţinînd ? în Germania, în India, de unde venise ?

Faptul că Mac. Stephens îi scrisese că Gunther Kriegsfeld debarcase în Mexic după un voiaj făcut în India îi dădu de gîndit lui Borrowth. Se putea ca acolo concurentul său să fi găsit şi alte datte pe care fie că nu le adusese cu el, fie că le ştia şi nu le mai însemnase nicăieri. Era pus la grea cumpănă. Dacă neamţul ştia mai mult decît scria în notele lui, atunci el, Borrowth, trebuia să-l folosească din nou. Dar dacă nu mai ştia altceva ?

în primul rînd, trebuia să-şi informeze şeful despre rezultatele săpăturilor; în al doilea rînd, să trimită în S.U.A. blocul de rocă radioactivă; apoi să se gîndească la problema fostului său tovarăş de săpături.

De aceea, după cîteva ore, pe biroul lui Mac. Stephens apăru o nouă telegramă. Trustmanul trimise imediat un răspuns laconic:

Eliberează-l, angajează-l, Mac. Stephens .

După două săptămîni de deţinere, Kriegsfeld fu adus în biroul comisarului. Mare-i fu mirarea cînd aici îl zări pe Borrowth îmbrăcat elegant şi bine dispus.

— Hei, Kriegsfeld, cum merge ? îl întrebă americanul pe un ton protector. Eu am ieşit pe chezăşia şefului meu. Dacă primeşti aceeaşi chezăşie, eşti liber.

— Şi cum se traduce în fapt cauţiunea pe care mi-o

propui ?

— Semnarea unui angajament cu trustul Mac. Stephens, scumpule! De fapt, n-ai încotro. Nemţii tăi sunt pe drojdie. Dacă vii la noi, eşti un om făcut.

— Bine… Pe cît timp e angajamentul ?

— Deocamdată, nelimitat. Amănuntele le vom discuta noi mai tîrziu. Hai să bem şi să mergem să-ţi cumperi haine !

Am destule între bagajele mele…

— Alea s-au dus pe apa sîmbetei…

— Bine, dar, acolo erau documente, acte…

— S-au topit! Cine ştie ce pîrlit le-o fi dat foc. Hai , vii ? ! Supus şi doborît de necaz, Kriegsfeld îşi puse semnătura în

josul unei pagini bătute la maşină. De acum încolo, era un simplu salariat la dispoziţia trustului lui Mac. Stephens & Co.

Murdar, nebărbierit şi cu hainele ferfeniţă, îl urmă pe Klym Borrowth.

PARTEA A DOUA: Maxilarul radioactiv

Capitolul 1

Comandantul Van Cijun trebuie să dea o hotărîre la o oră cu totul nepotrivită.

A dispărut Nelly!

Necazul unui vechi luptător.

Scafandrii intră în acţiune.

Ceasul din turnul palatului administrativ al fostei posesiuni

franceze din Şanhai bătu hodorogit miezul nopţii, fără să poată acoperi însă şuieratul sălbatic al vîntului. Vîrtejuri bezmetice de zăpadă se ciocneau şi se încrucişau deasupra caselor ruinate de luni de bombardament. Cu tot timpul cîinesc, ostaşii armatei a 8-a cot la cot cu populaţia reclădeau oraşul de curînd eliberat.

Reconstrucţia mergea greu şi din cauza portului distrus de japonezi. Digul cel mare fusese aruncat în aer aproape în întregime, fapt care de asemenea îngreuna dragarea portului. Din acest motiv, valuri năpraznice loveau fără milă în cheiurile pustiite.

în clădirea primăriei unde fusese adăpostită zeci de ani o mare instituţie bancară, lustrele răspîndeau prin ferestre o lumină puternică. Sala aparţinînd altădată consiliului de administraţie, iar acum fiind consacrată şedinţelor, gemea de oameni. în ziua de 5 ianuarie 1952, primarul Van Cijun convocase acolo pe reprezentanţii cetăţenilor din Şanhai, pentru a lua hotărîri comune cu privire la soarta oraşului. Se punea problema refacerii grabnice a portului, a curăţirii străzilor de dărîmături şi mine, a alimentării muncitorilor. Toate aceste chestiuni deopotrivă de importante trebuiau rezolvate exclusiv prin mijloace proprii. Ajutor imediat din afară nu putea exista.

Adunarea continua la fel de însufleţită, după cum începuse, de parcă nimeni nu obosise în cele peste zece ore care se scurseseră. în faţa fiecăruia stăteau teancuri de hîrtie pe care erau scrise hotărîrile luate în comun.

— Dragi tovarăşi, a mai rămas să discutăm problema portului. Vocea profundă, baritonală a lui Van Cijun acoperea murmurul continuu al sălii. După părerea mea, trebuie dinamitate resturile digului împreună cu tot ceea ce este în jurul lui. Apoi, după ce vor fi terminate operaţiile de dragare, să refacem docurile în cel mai scurt timp. Cine are vreo propunere ?

Imediat, fără să aştepte vreo invitaţie, se ridică un bărbat înalt şi uscat. Făcu întîi o plecăciune în faţa întregii săli, apoi îşi drese glasul.

— Domni… hm ! tovarăşi!… Iertaţi-mă! adăugă el repede. Sunt directorul muzeului Hoan-Ho-Pei-Ho şi al arhivelor. Mă gîndesc că în apropierea digului au fost aruncate în mare lăzi pline cu documente foarte vechi din îndepărtata epocă Oe * şi al regatului Ţi. Oare n-ar putea fi scoase ? Şi făcînd din nou o plecăciune, se reaşeză.

Ştergîndu-şi obrajii lucitori din pricina transpiraţiei, se ridică din imediata apropiere a directorului un bătrîn vioi :

— Cine poate şti ce-a mai rămas acolo după atîtea bombardamente ? Pe urmă hîrtia şi cerneala nu rezistă prea mult timp în apă. Părerea mea, de inginer, este că ar fi o pierdere inutilă de timp. în concluzie, propun să începem imediat lucrările de reconstrucţie a marelui dig, căci oceanul nu mai dă înapoi ceea ce a înghiţit o dată.

— Nu putem renunţa atît de uşor, tovarăşi, se auzi o voce din fundul sălii. Ciancaişiştii şi americanii au umplut marea cu lăzi în care erau închise comori de artă… Ştim precis că exista şi un inventar pe care trebuie să-l găsim neapărat.

în tot acest timp, Van Cijun îşi luase notiţe. Era adevărat că din depozitele de la Cijun-Van-Dao se aruncaseră multe lucruri în apa mării, dar se mai aruncaseră şi lăzi pline cu explozibile. Peste acestea fusese dinamitat digul, iar sute de vase mici fuseseră torpilate sau scufundate în mod special pentru a închide calea în port. Aşadar, unii propuneau amînarea lucrărilor, pe de o parte, iar alţii cereau începerea imediată a reconstrucţiei. Redeschiderea portului însemna o mai bună alimentare a populaţiei, o contribuţie însemnată la redresarea economică a întregii ţări.

★ ★

Pe coridor, în tot acest timp se învîrtea, ca un leu într-o cuşcă, un moşneag încă destul de ager. Din cînd în cînd bătea cu bastonul în podea şi mormăia nemulţumit. Era acolo încă din timpul prîn-zului. înainte de a se schimba, funcţionarul de

serviciu se apropie de el.

— Şedinţa mai continuă, nu vă poate primi!

— Ba da ! hotărî moşneagul.

— De ce nu vreţi să-mi spuneţi mie ?

— Nu… n-am ce-ţi spune dumitale! Numai eu ştiu…

— Dar…

— Eşti antropolog ?

— Nu. Sunt metalurgist, făcu stingherit funcţionarul.

— Atunci, habar n-ai ! Cum vrei să pricepi ce nu ştii ? Şi, în

fond, nu mă mai plictisi! strigă deodată bătrînul şi-i întoarse furios spatele.

Funcţionarul zîmbi, ridică din umeri, se aşeză La biroul său şi începu să-şi pregătească lucrările pentru a doua zi. După ce-şi rîndui pe masă cîteva dosare, se întoarse iar spre bătrîn.

— V-aş sfătui să treceţi cîteva minute pe la cantină. Aveţi timp să luaţi o gustare…

— Ba nu, n-am timp ! Ia mai slăbeşte-mă ! De gustare-mi arde ?! Auzi, domnule, ce-mi propune dumnealui, cînd biata de Nelly cine ştie unde zace…

— Nelly?

— Da… ea, drăguţa de Nelly…

— Nu vă supăraţi… Pentru… Nelly aţi venit ?

— Sigur…

— Şi cine e… ?

— Eşti antropolog ?

— Nu..,

— Atunci n-ai de unde să ştii. Auzi, habar nu are! Hm! Cît e ceasul?

— Trei fără douăzeci…

— Nu mai aştept… intru !

Funcţionarul se ridică grăbit şi încercă să-l oprească.

— Dar… tovarăşe, nu se poate !

— Lasă-mă să trec, omule, nu pricepi ? Antropolog nu eşti, aşa-i ? Atunci nu te băga!

Bătu energic cu bastonul în podea şi trecînd pe îîngă el se îndreptă spre uşă

Deschise larg uşa. Toată lumea întoarse capul spre noul venit, care, fără să bage în seamă pe nimeni, înainta făcîndu-şi loc spre masa prezidiului. în acest timp, Van Cijun, primarul oraşului, tocmai ajunsese La concluzii:

— …Prin redeschiderea portului, viaţa va reveni pe făgaşul ei normal. După cum ştiţi, tovarăşul inginer lui Cen, plecat direct pe şantier de la şedinţă, va începe imediat lucrările. Primele explozii se vor produce în cîteva minute.

— Nu se poate… staţi! ,

Toată lumea se întoarse spre bătrînul care înainta agitîndu-şi bastonul pe deasupra capului.

— Opriţi… faceţi o crimă! Nelly e acolo! Nu vă atingeţi de port!

Toate privirile se pironiră pe neaşteptatul şi vehementul vorbitor, care, după ce-l întrerupse pe comandant, îşi făcea loc spre masa prezidiului. Ajuns acolo, lovi o dată cu bastonul în masă şi ceru linişte. Nedumerirea era întipărită pe toate feţele, mai ales că pe urma bătrînului venea, stînjenit şi supărat, funcţionarul de serviciu.

— Prieteni dragi, tovarăşe primar! Vă implor, opriţi dinamitarea. Piere cea mai mare comoară a Chinei,; Nelly; e în port!

Văzînd figurile mirate ale celor din jurul său, bătrînul îşi scutură umerii cu un gest energic :

— Nu e nimeni aici care să fii lucrat cu răposatul savant Pei Van-Cijun ?

Doar directorul muzeului Hoan-Ho-Pei-Ho plecă fruntea şi-şi muşcă buzele. Ceilalţi se priveau unul pe altul fără să priceapă despre ce este vorba.

— Nu e nici un antropolog aici ?

— Ba da ! răspunse cineva.

— Bun ! Să explici dumneata celorlalţi,

E vorba de safeul cu Pithecanthropus pekinensis; cu sinanthropul Nelly, dispărut acum opt ani…

Sfîrşit de puteri, bătrînul se aşeză pe primul scaun din apropiere şi apoi bău pe nerăsuflate un pahar cu apă fierbinte.

— Ce legătură are cu portul Şanhaiului ? Noi îl ştiam la Pekin, la facultatea de medicină… zise Van Cijun.

— A fost acolo, dar l-au furat nemernicii. Au dus-o pe biata Nelly tocmai la Cijun-Van-Dao… De acolo a dispărut. Prin 1946 am auzit din nou de ea, dar nu lucruri bune. Au aruncat-o în apă

de frica voastră. Acum pricepeţi, oameni buni ? Lăsaţi să piară urma celui mai vechi om de pe pămînt, a omului de acum cinci sute de mii de ani ?

— Numai la 54 kilometri de Pekin (Sau Beipin cum i se mai spune) se află grotele atît de misterioase şi totuşi atrăgătoare din preajma sătucului Cijoukudian. Ani de zile, mii de oameni de ştiinţa aşteptau cu pasiune veşti noi de pe şantierele de paleontologie umană din apropierea capitalei Chinei.

împrejurările în care au fost descoperite pe acele locuri urmele

vieţii omeneşti sunt foarte curioase. Antropologii şi paleontologii chinezi, atît de puţini cîţi erau la începutul secolului nostru, au fost siliţi de către guvernele de atunci să rămînă într-o permanentă inactivitate. Pasămite nu existau fonduri. în schimb, pentru a-i ,.civiliza pe oamenii cu cea mai veche civilizaţie, s-au strîns în China oameni de ştiinţă*’ de prin toate coclaurile globului.

Din cauza inerţiei guvernelor reacţionare chineze de La începutul veacului nostru, singurul loc de pe faţa lumii unde nu se făceau cercetări ştiinţifice era marea şi întinsa ţară a ceaiului. S-au găsit repede profitorii — şi iată-l pe doctorul Zdanski şi Anderson, profesorul său, întreprinzînd săpături paleoantropologice. Cercetările lor au avut loc între 1922 şi 1923, cînd într-un strat de pămînt cafeniu, caracteristic pleistocenului superior — prima fază a erei cuaternare — au găsit urmele existenţei omului. Preludiul acestei veritabile revoluţii n-a avut urmare, pentru că institutul Rockefeller, care îi patrona, avînd alte interese în China, le-a tăiat subvenţiile.

începutul era făcut, dar pînă La dezvoltarea marii ipoteze au mai trecut ani. Aşa s-a întîmplat ca de-abia La 2 decembrie 1929 un tînăr şi tenace arheolog chinez, Pei Van-cijun, să descopere în grotele muntelui Lunguşun primul craniu al unei specii cu totul necunoscute pînă atunci.

Pei şi asistentul său, Davidsohn Black, şi-au dat seama

imediat că aveau în mîna lor cea mai veche piesă doveditoare a existenţei omului pe pămînt. S-au găsit însă mulţi care să strîmbe din nas. Abatele Thiery Bertrand, membru al Academiei franceze, a chicotit, apoi a izbucnit în hohote de rîs.

— Aţi descoperit un maimuţoi, le-a spus el. Om în pleistocen ?

Poate e căpăţîna lui Tata Noe ?

Pei şi Black însă n-au rîs, ci şi-au continuat lucrările, cu asiduitatea omului care se sacrifică pentru ştiinţă. După un alt timp s-au descoperit acolo urmele focului, plăci de piatră şlefuită şi unelte grosolane de piatră cioplită. Deci în urmă cu mai mult de jumătate de milion de ani, oamenii au muncit, au vînat, au pescuit şi făcuseră şi o descoperire capitală : cucerirea focului. Pentru că în jurul celor peste 40 de fosile s-au găsit şi oase de animale şi, acestea într-un număr mare, 118 fosile ale diferitelor animale, se punea încă o întrebare: reuşise oare omul de la Cijoukudian să îmblînzească vreo fiară ? Domesticise el oare cîinele sau capra ?

Nimeni nu se mai îndoia de marea importanţă a descoperirii Lui Pei Ven-cijun, care nu numai că răsturnase toate teoriile despre apariţia umanităţii, ci îmbogăţise ştiinţa universală cu datele cele mai sigure şi poate cele mai senzaţionale ale primei perioade de dezvoltare a vieţii omului.

însemnătatea descoperirii nu a întîrziatsă aibă şi efecte debursă. Institutul Rockefeller dependent de instituţiile marelui magnat — se îmbogăţise pe neaşteptate. A cumpărat de la guvernul gominda-nist tot terenul, a gonit savanţii chinezi şi, conduşi de un boss bine hrănit, au apărut antropologii de peste Pacific.

Printre aceştia s-a aflat şi un om cinstit ce nu slujea zeului dollar, ci ştiinţei : doctor. Wiliiam Young. Acest antropolog, muncind conştiincios şi cu deosebită dragoste pentru munca sa, a izbutit să completeze din mai multe fragmente un craniu întreg. Era prima imagine a omului din pleistocenul superior; a

sinanthropului sau cum a mai fost numit: Pithecanthropus Pekinensis.

Doctor. William Young, fericit de reuşită şi dîndu-şi seama că are în faţă craniul unei femei, i-a dat însuşi numele logodnicei lui:

Nelly!

De atunci, din 1934, deci cu 18 ani în urmă, bătrînul Bai Sian-jen îngrijise de sinanthrop ca de ochii lui din cap. Era doar custodele sălii unde era expus scheletul fosil, dar, pentru a-şi completa cunoştinţele, începu să facă o serie de cercetări pe cont propriu. Cu destulă greutate, a reuşit să găsească în cîteva sate urmele altor sinanthropi şi chiar legende vechi cu privire la ei. Cea mai importantă era aceea despre Pan Ku, cel care, cu 2229000 de ani înaintea erei noastre, a creat China muncind timp de 28000 de ani, ca, în cele din urmă, să se sacrifice pentru binele ţării sale.

în 1937, în iulie, cînd a izbucnit războiul cu Japonia, Bai Sian-jen şi-a strîns caietele cu legende şi lădiţeîe cu oase şi le-a ascuns în pivniţa căsuţei din cartierul Pin-Ţîn (adică al tipografilor) din marginea Pekinului. Tot atunci, la muzeu se împachetau şi se puneau în lăzi grele de oţel sinanthropii. (fuseseră descoperite 23 de schelete de adulţi şi 15 de copii) şi erau evacuaţi la Ciuntim. De acolo au fost duse la Şanhai, iar în 1941 guvernul gomindanist încredinţa americanilor aceste lăzi. Trebuiau tocmai să fie transportate în S.U.A.,, cînd a survenit atacul de la Pearl Harbour şi totul căzu baltă. Japonezii le capturară împreună cu toate depozitele de la Cijun-Van-Dao. Bătrînul Bai Sian-jen dădea uneori tîrcoale depozitului — voia să vadă dacă scumpa lui comoară nu fusese aruncată. Plecarea japonezilor îl făcu pe Bai Sian-jen să spere că-şi va recăpăta comoara. Dar bucuria lui a fost de scurtă durată, deoarece în iarna lui ‘48, de teama apropierii armatei populare, ciancaişiştii, laolaltă cu americanii, au azvîrlit în ocean cea mai mare parte a materialelor din hangarele de la Cijun-Van-Dao.

Acum bătrînul Bai Sian-jen aştepta o mînă de ajutor din

partea comandantului Van Cijun.

în sală se aşternuse o linişte mormîntală. Minarea şi dragarea trebuiau amînate de vreme ce se aflase că în acele locuri se găseau cele mai vechi rămăşiţe umane.

Van Cijun puse mîna pe telefon, formă un număr, dar, în locul

răspunsului, răsună o explozie care făcu să se cutremure întreaga clădire. Bai Sian-jen îşi acoperi faţa cu mîinile şi începu să plîngă în hohote. Primarul fu cît pe-aici să lase receptorul din mînă, cînd cineva îi răspunse la celălalt capăt.

— Vorbeşte Van Cijun… A fost dinamitat fundamentul ?… Nu! Foarte bine, prietene! Opriţi imediat, şi cu orice risc, restul exploziilor !

în acelaşi moment răsună o a doua explozie şi imediat o a treia. . — Cum ? Mulţumesc tovarăşe, mulţumesc !

Fără să pună în furcă telefonul, îşi îndreptă privirile spre sală.

— Digul nu va mai sări în aer. N-au fost distruse decît construcţiile suprastructurale. Acum trebuie să facem tot posibilul să o găsim.., pe Nelly!

Zorile plumburii îşi trimiseră primele raze timide peste Şanhai. Şedinţa se terminase şi în sală se aflau numai Bai Sian-jen şi Van Cijun.

— Spunea cineva că e antropolog, îşi aminti bătrînul.

— Da, îl cunosc, este medicul Li Cian-su. Bine că mi-ai adus aminte de el. Trebuie să delegăm doi oameni destoinici pentru rezolvarea problemei pe care ne-ai pus-o. Cunoşti cumva numărul lăzilor în care se aflau fosilele?

— Cum nu? R.M. 16.081, 16.082 pînă la R.M.16.205 —

aproximativ o sută douăzeci cu totul. Sunt făcute din oţel şi vopsite cu albastru şi negru de bitum. Numerele au culoarea roşie şi-s scrise pe fiecare parte a lăzii ! Acum, să-ţi spun drept, aş vrea să plec… Am obosit…

După plecarea bătrînului, Van Cijun stătu cîtva timp pe gînduri. Treaba trebuia făcută repede şi sigur, căci timpul era deosebit de scurt.

în cazarma regimentului 383 de artilerie, abia sunase deşteptarea. Soldaţii adunaţi în careu aveau cu ei tot echipamentul. Se aştepta sosirea comandantului, căci ştiau că vor urma comunicări importante. Curînd, trompetistul sună onorul la comandant şi în centrul careului apăru un grup de ofiţeri.

— Tovarăşi ostaşi, ni s-a făcut cinstea să participăm la lupta împotriva rămăşiţelor ciankaişiste de La graniţa birmană.

Uralele răsunară cu atîta forţă încît părea că se cutremură întreaga cazarmă. Comandantul făcu un semn şi ceru linişte.

— Plecarea se face peste două ore. Pînă atunci revizuiţi-vă tot materialul de luptă! Comandanţii de unităţi să vină apoi la mine!

O nouă rafală de urale bubui în văzduh. Comandanţii ordonară apoi repaos, în timp ce grupul statului-major regimentar se îndrepta spre clădirea cazărmii.

Mulţi ofiţeri erau tineri, dar căliţi în lupte. Pe pieptul lor luceau ordine şi medalii, dovada vitejiei lor.

După ce soldaţii se împrăştiară, ofiţerii urmară pe comandant. Ei intrară în cabinetul acestuia. Aici se aşezară cu toţii în jurul unei mese pe care era întinsă o hartă a regiunii Guandun. Cu gesturi precise, comandantul le explică obiectivul luptei pînă în cele mai mici amănunte. Mai era doar o jumătate de ceas pînă la plecare, cînd intră plantonul şi-i întinse comandantului o scrisoare. Acesta o deschise, o citi, apoi se

încruntă puţin.

— Tovarăşe comandant de companie Fin Siac-şan, am pentru dumneata o veste nu prea plăcută.

Fin Siao-şan — un ofiţer cam de 30 de ani, extrem de voinic, înalt şi cu o figură care i-ar fi făcut pe cineaştii hollywoodieni să-l angajeze imediat pentru un rol de june-prim — se apropie de colonel. Haina bine croită a tînăruîui ofiţer, deşii veche, îi dădea un aspect elegant. Numărul mare al diferitelor medalii şi ordine îi ocupa aproape o porţiune de un lat de palmă deasupra buzunarului drept de La piept. Printre altele se putea vedea şi ordinul Marelui Marş al lui Pin de Huei .

— La ordinele dumneavoastră! zise el luînd poziţia de drepţi. , , — Tovarăşe Fin, ne vom despărţi !

De ce, dacă-mi permite-ţi să-ntreb ?

— Din ordinul generalului Ciu , ai fost pus la dispoziţia tovarăşului Van Cijun, în calitate de inginer mecanic de precizie.

Este mare nevoie de dumneata la nişte lucrări portuare. Trebuie scoase de sub dărîmăturile portului nişte lăzi cu materiale foarte preţioase.

— Dar nu sunt scafandru…

— Ştim asta, dar ai mai lucrat ca mecanic la Dalnîi, alături de scafandrii sovietici ! Cu unul dintre ei vei lucra şi acum… E vorba de inginerul Tumanov… Dar de ce eşti întristat ?… Luptele se apropie de sfîrşit. întoarcerea la viaţa paşnică ni se pare un fapt neobişnuit, deşii tocmai pentru asta luptăm de atîţia ani.

Apoi, uitîndu-se la ceas, adăugă :

— Te prezinţi la ora 12 la tovarăşul Van Cijun, primarul oraşului. Poţi locui mai departe la cazarmă.

Fin Siao-şan strînse atît de puternic din dinţi, încît se auzi

o trosnitură :

— Am înţeles, tovarăşe colonel! Permiteţi-mi să mă retrag ! în dormitor, Siao-şan se trînti pe pat, aşa îmbrăcat cum era,

lucru pe care de obicei nu-l făcea. îi era necaz, atît de necaz încît îi venea să plîngă. De la vîrsta de 12 ani intrase în Armata a 8-a ; acolo îşi făcuse el educaţia pînă la 18 ani. Apoi, din cauza bolii mamei sale, trebuise să se întoarcă la Canton. De aici, biografia lui se complica prin faptul că tînărul Siao-şan, care, în timpul zilei era cculli *, în timpul nopţii trebuia să conducă una dintre multele organizaţii ilegale din uriaşul oraş. în ‘46, adică în urmă cu nouă ani, reintră, după o serie de nemaipomenite peripeţii, în rîndurile Armatei Populare, pe care, pînă în ziua aceea, n-o mai părăsise. în fiecare luptă se distinse, după fiecare luptă fusese citat, şi mulţi îl

invidiau pentru numărul mare de ordine şi medalii cu care fusese distins.

înţelegeţi acum de ce Fin Siao-şan se simţea jignit şi nedreptăţit. Revedea în închipuire numărul mare de oraşe prin care trecuse cu compania lui, pe ofiţerul japonez care nu-l nimerise, deşii ^ trăsese spre el numai de la trei metri. Totodată îşi aminti de vremea cînd era « culli pe uliţele Şanhaiului şi răsturnase pe un american. Involuntar îşi pipăi pe obraz o cicatrice legată de acea întîmplare. Americanul îl lovise peste faţă cu un baston subţire de bambus. îi mai veni în minte amintirea ultimelor examene datte la Universitatea populară din Yunnan, cînd căpătase titlul de inginer mecanic. Din sala de curs s-a urcat apoi direct într-un tanc american, atunci capturat, pe care nu l-a mai părăsit decît din ordin.

Şi-i mai stăruiau în minte cuvintele colonelului Vei lucra cu Tumanov.Pe Iurii îl cunoscuse imediat după înfrîngerea Japoniei şi bucuria de a-l revedea îi mai îndulcea necazul. Atunci au trebuit să deblocheze un pod dinamitat de armata lui Harita,. iar scafandrii inginerului sovietic au scos, cu ajutorul lui Fin, tot detonantul de sub valurile adînci şi năvalnice ale rîului Fun-Lan,

scutind armata de un ocol inutil de peste o săptămînă.

îşi privi ceasul. Trebuia să se pregătească. îşi luă mapa, porthartul, îşi aranja ţinuta şi, căutînd să-şi mascheze un suspin amar, plecă fredemnd un cîntec.

Mersul îi era îngreunat de blana grea şi mai ales de troienele de zăpadă. Vijelia îl făcu să treacă pe lîngă ziduri. Mii de ace de gheaţă îi biciuiau obrajii.

Vuietele valurilor se auzeau pînă în centrul oraşului. Şi, uneori, rafalele de vînt aduceau fulgi grei de zăpadă, picături de apă smulse din coama valurilor.

— Asta-i din cauza digului! Dacă era digul, se mai oprea şi furtuna,murmură îngîndurat Siao.

Peste cîteva minute intră gîfîind în holul mare al palatului administrativ, iar după alte cîteva de aşteptare fu primit de Van Cijun.

— Sunt comandantul de companie Fin Siao — La ordinele dumneavoastră.

— Ia loc, te rog! Bea mai întîi un ceai fierbinte şi apoi să stăm de vorbă.

Fin Siao refuză politicos. Enervarea nu-i trecuse definitiv. Voia să ştie în mod precis pentru ce fusese chemat şi ce muncă urma să îndeplinească. Tocmai se pregătea să întrebe, cînd în cabinet intră un bărbat cam de 50 de ani,. îmbrăcat elegant. Tîmplele noului venit erau argintate de cîteva fire albe. Purta ochelari cu ramă subţire de aur, dindărătul cărora se vedea o privire aspră, sfredelitoare.

— Bine-ai venit, doctore! Tocmai la timp. Uite-l pe tovarăşul inginer Fin Siao-şan.

— Doctor Li Cian-su !

Se înclinară amîndoi, fără să-şi dea mîna. în schimb se cercetau unul pe celălalt, amîndoi La fel de înciudaţi că trebuie să facă o muncă pe care o socoteau cu totul de prisos.

— Dacă sunteţi de acord, pînă vine tovarăşul Bai Sian-jen, spuse Van Cijun, vă voi pune la curent cu problema noastră.

La aceste vorbe Li Cian-su se încruntă nemulţumit, iar Fin Siao-şan făcu o figură mirată. Habar nu avea cine este Bai Sian-jen.

în cîteva minute, Van Cijun Le povesti tot ce ştia despre sinan-throp. Apoi rugă pe fiecare să-şi dea părerea despre lucrările care urmau să înceapă chiar imediat.

— Vedeţi, eu nu voi putea face faţă singur. Dacă ar fi fost aici tovarăşul Tumanov, m-aş fi încumetat, rosti stingherit Fin Siao-şan. Nu pot spune că mă bucur din cale afară de sarcina ce mi s-a încredinţat. Mă obijnuisem atît de mult cu tancul meu, încît aproape că nu mai pot concepe o altfel de muncă! Ultimele cuvinte le rosti cu greu.

— Dacă însă este neapărată nevoie de mine, voi pleca imediat pe şantier. Tovarăşul doctor poate să rămînă în oraş pînă cînd voi detecta lăzile cu fosile.

— Nu, eu merg cu scafandrii, răspunse hotărît Li Cian-su. Sunt antropolog şi la Harward am studiat sinanthropul după cele mai precise mulaje.

— Veniţi din Statele Unite ? întrebă Siao-şan

— Da. Am trăit şi am studiat acolo.

— V-aţi întors de curînd ?

Li Cian-su îi aruncă o privire tăioasă şi dădu să se ridice. Apoi se lăsă pe spate şi zîmbi ironic :

— Numai de trei ani... Dar de trei ani revoluţionari!

*

Pe cheiul brăzdat de bombe, bătut din toate părţile de vînturi, se aflau patru oameni pe care oricine i-ar fi putut lua drept sportivi. Toţi purtau deopotrivă haine de piele şi mantale de cauciuc îmblănite. Unul dintre ei, obişnuit se vede cu astfel de vreme, înaintă pînă la marginea de piatră a cheiului şi, ridicîndu-şi binoclul, privi atent mult timp în depărtarea neguroasă. Era un bărbat blond cu o şuviţă şăgalnică de păr care-i răsărea de sub şapca pusă pe o ureche. Potrivit ca înălţime, lat în umeri, avea mersul caracteristic celor care-şi petrec viaţa pe mare. Din toată atitudinea lui se putea ghici marinarul. Era inginerul Iurii Tumanov, care sosise în mod special cu un avion de la Dalnîi. Ceilalţi trei, rămaşi la cîţiva metri în spatele său, erau Fin Siao-şan, Li Cian-su şi inginerul Lui Cen.

Fin Siao-şan, după ce aşteptă cîteva minute, se apropie de Tumanov. Mergea cu capul în piept şi mîinile adînc vîrîte în buzunare.

— Ce crezi, Iurii, putem ieşi în larg ?

Fără să-i răspundă imediat, Tumanov continua să cerceteze apele care se frămîntau necontenit.

— Care poate fi adîncimea maximă ?

— Nu ştiu precis, poate să ne spună tovarăşul Lui Cen.

Amîndoi se întoarseră spre inginer, care stătea de vorbă cu Li Cian-su.

— — După datele bătrînuîui Bai Sian-jen, lăzile au fost sabordate la circa 65 kilometri de ţărm. Cam ce adîncime are marea acolo ?

— în jurul a 200 de metri, răspunse Lui Cen, fără să clipească.

Bătrînul inginer lucrase în port încă de copil şi îndeplinise acolo toate funcţiile posibile — de la vînzător de fructe la hamal, apoi devenise mecanic, iar tîrziu de tot inginer. Aşa că împrejurimile nu aveau nici un ascunziş pentru el.

Tumanov gîndi cîteva minute, privi apoi din nou spre mare şi în cele din urmă scoase un carneţel:

— Să zicem că valurile ating înălţimea de şase metri. în cazul acesta nu avem de ce ne teme. Mîine ne putem afunda chiar numai ca scafandri independenţi.

— Cred că pot merge şi eu, spuse timid Li Cian-su. Nu mai am răbdare să aştept.

— Dacă nu ţi-e teamă, bine! Ai mai fost pe fundul mării ?

— Niciodată! şi cu capul făcu un gest de băiat încăpăţînat, de parcă ar fi zis : ei şi, ce-are a face ?

Tumanov şi Fin, care observară acest gest, schimbară o privire amuzantă şi toţi trei izbucniră într-un hohot de rîs molipsitor.

A doua zi, furtuna părea să se mai fi domolit. Iurii Tumanov privea pe fereastră ploaia amestecată cu ninsoare ; vîntul bătea, dar mult mai încet decît în ajun. Mai avea aproape o oră pînă La îmbarcare. La început, cînd i s-a comunicat că fusese chemat La Şan-hai pentru scoaterea unor lăzi cu fosile, s-a mirat. Acum, însă, îşi dădea seama că valoarea acestor oseminte era incalculabilă şi că amînarea începerii urgentelor lucrări de reconstrucţie a portului fusese întemeiată.

Ca de obicei, cînd era plecat de acasă, Prima scrisoare era adresată soţiei lui, Tania, iar a doua — fratelui său mai mic, Lui Petea. Prima scrisoare era mai laconică, decît cea de a doua scrisoare. Petea era membru în cercul tinerilor electricieni şi, la vîrsta lui de 11 ani, meşterise un aparat asemănător aceluia al lui rov pentru pescuitul cu ajutorul unui cîmp electric.

Scriind ultimele rînduri, Iurii prinse a zîmbi. îi făgăduise băiatului să culeagă cochilii şi alte mărturii de pe fundul oceanului special pentru dînsul.

Acum trebuia să-şi controleze echipamentul şi să plece. Cerce-tîndu-şi cronometrul, îşi deschise valiza.

în clipa aceea sună telefonul. Era Fin Siao-şan. Totul era gata. îl aşteptau în port, iar vasul stătea sub presiune.

După aproape un, sfert de oră, Iurii Tumanov cobora din automobil în faţa lui Fin Siao-şan şi a bătrînuîui Bai Sian-jen, care-l

aşteptau.

— Unde-i doctorul; a fugit ? întrebă Tumanov în glumă, după ce-şi strînseră mîinile.

— Da de unde! făcu Siao-şan pe acelaşi ton. De trei ori s-a îmbrăcat în scafandru şi de trei ori s-a dezbrăcat.

în acest timp, Bai Sian-jen nota pe o hîrtiuţă. numerele lăzilor care conţineau preţioasele fosile şi i-o întinse tăcut inginerului sovietic.

— Ce-i asta?

— Numerele!... să le înveţi pe dinafară !

— Unchiule, unchiule, cred că lăzile matale arată acum ca nişte banane, aşa că nu ştim dacă cifrele astea-mi vor folosi la ceva.

— De ce ? pe figura bătrînuîui se zugrăvi nedumerirea şi durerea.

— — Nu sunt aruncate la 200 de metri sub apă ?

— Ba da.

— Atunci trebuie să suporte o presiune de 20 de atmosfere pe centimetru pătrat şi nu cred că vor fi rezistat. Sunt fabricate din tinichea prea subţire, căptuşită cu lemn de brad şi fag. Le-am văzut doar pe acelea din hangarele de la Cijun-Van-Dao ! Pune apoi la socoteală căzătura ! Doar s-au lovit de stînci !

— Să le aduci aşa cum sunt! murmură resemnat bătrînul. Cuvintele lui Tumanov îl puseră pe gînduri şi pe Fin Siao-şan.

într-adevăr, lăzile în care fuseseră ambalate resturile de sinanthrop.us erau foarte şubrede. în cădere, suferiseră două şocuri. Primul, în contact cu apa, iar apoi contactul cu fundul — mult atenuat, ce-i drept, de densitatea crescută a apei, la o adîncime de aproape 200 de metri. Dar stăteau acolo de aproape cinci ani şi în acest timp fuseseră supuse unei presiuni constante suficient de mari. Ca orice fizician, Fin Siao-şan ştia că în tot acest timp se petrecuseră o serie de fenomene : în primul rînd, prin acţiunea de erodare a apei alcaline asupra blindajului, care era departe de a fi inoxidabil, e posibil ca lichidul să se fi infiltrat în interiorul lăzilor. Aceasta, împreună cu presiunea suficient de puternică a întregii mase, puteau să deformeze aşa-zisele safeuri. Ar fi existat o singură şansă: ca procesul de deformare să se producă mai lent.

Dacă blindajul metalic era din alamă, fontă sau fier forjat, exista posibilitatea ca lăzile să fie oarecum întregi. Amănunte nu aveau de unde lua, pentru că şi lăzile aflate în hangarele de la Cijun-Van-Dao erau construite unele din fier şi oţel, iar altele numai din fier.

După furtuna din ajun, pe mare nu mai era acum decît hula. Cerul noros lăsa să se întrevadă petice albăstrii, senine. O şalupă rapidă îi duse pe Tumanov, Fin Siao-şan şi pe celălalt scafandru la bordul vasului Li Şi-djen *, de pe care trebuiau să se scufunde. Bai Sian-jen, rămas pe chei, Le flutura zîmbind batista.

Continuare în numărul următor.

Text corectat de Marian Badea.

Au apărut în colecţia noastră:

Numerele 1 şi 2. Meteoritul de aur de Octavian Sava.

Numărul 3. A 12-a variantă de Leonid Petrescu.

Numărul 4. Marea experienţă de Mircea Naumescu şi Proxima-Centauri de Mircea Brateş.

Numărul 5.Inimă de ciută de A.Rogoz şi C.Ghenea. şi O întîmplare obijnuită de P.Stănescu.

Numerele 6 şi 7. Indienii de Vitali Trenev.

Numărul 8. Uranium de Alexandru Rogoz şi Constantin Ghenea.

URANIum

de Alexandru ROGOZ şi Constantin Ghenea.

PROLOG

Cartea rajahilor din Caşmir Radjataranzina apăruse pentru prima oară în limba franceză de-abia în 1846 cu texte paralele. Departe de a fi un turnn de istorie, aşa precum o arăta titlul, cuprindea mai ales legende populare şi în mare parte chiar texte de ritual. Manuscrisul original, scris de Gullam Kalhana, era păstrat însă cu sfinţenie în castelul maharajahului din Srinagar şi nu fusese văzut decît de cîţiva europeni norocoşi.

Regele Mohamed Kiamii; dădu totuşi poruncă în memorabila zi de 11 iulie 1929 să fie adus şi arătat profesorului atomist german Karl Wassa sau Wassa-sahib — cum i se spunea la curtea monarhului. Profesorul întreprinsese o călătorie prin nordul peninsulei, numită şi cunoscută în general sub denumirea de India. Motivul care a determinat neaşteptata generozitate a

regelui Kiamii a fost poate simpatia pe care a simţit-o pentru jovialul său interlocutor, care de fapt i se părea un om cu totul inofensiv, cu capul în nori sau chiar mai sus de norii care plutesc veşnic deasupra Himalaiei. Motivul principal era însă faptul fiindcă; Wassa-sahib era unul dintre puţinii europeni care vorbea la perfecţie vechea şi parfumata limbă a Caş-mirului.

Karl Wassa era un bărbat rubicond, cu obrajii roşii, în toată puterea vîrstei sale de aproape 60 de ani. În aparenţă, aducea fie cu Paganel, eroul lui Jules Verne, fie cu un mister Pickwick plecat neapărat după noi şi noi descoperiri senzaţionale. Totuşi profesorul era un cercetător tenace, un om curajos, oricînd gata chiar să se sacrifice de dragul ştiinţei, de dragul muncii sale. Dacă am continua comparaţia, l-am putea asemui cu căpitanul Huli sau cu veşnicii lupi de mare Bildad şi Pelleg *, vînătorii balenei albe.

La ordinul maharajahului, cartea scumpă a fost adusă de patru mari demnitari, în sunetele unei orchestre ascunsă după draperii. Legat în scoarţe scumpe, bătute în pietre preţioase, volumul era păstrat într-un chivot aurit, pe care singur rajahul îll putea deschide.

Bun cunoscător al ritualurilor orientale, Wassa-sahib stătea la o distanţă respectuoasă, aşteptînd îndeplinirea sacramentalei proceduri. În sfîrşit, după cîteva clipe, vechiul chivot se deschiseîn faţa lui.

Ca un adevărat cercetător, Wassa scoase din servieta lui de care nu se despărţea niciodată, ediţia franceză a celebrei cărţi.

— Wassa-sahib, să-ţi spun ceva; se auzi glasul lui Ismael Kham. unul dintre sfetnicii rajahului; Lipsesc multe capitole. Ştiu pentru că tatăl meu a fost unul dintre traducători; Ai citit cumva cartea ?

— Din scoarţă în scoarţă, mărite Ismael.

— Atunci să-ţii arăt, cu permisiunea majestăţii sale; unele

lucruri cu privire la vorbele prea înţeleptului Djaiantta. Acest capitol n-a fost tradus pentru că poporul nostru îşi păzeşte tradiţiile luide profanarea străinilor hrăpăreţi. Citiţi!

Aproape cu veneraţie, Ismael Khan răsfoi cîteva pagini şi apoi lăsă volumul deschis în dreptul unui capitol al căruitext era încadrat cu miniaturi florale făcute cu purpură şi aur; grija deosebită cu care erau desenate literele capitolului arăta că rîndurile care Urmau erau scrise în parfumatul şi minunatul stil divim....

1 Peştera!

După măsura de muritor şi după ce djinul cel fără de prihană îii dăruiseră minunate daruri, Djaiantta se apropie de lanţul de nestemate al cerurilor şi arătă una dintre minunatele sale pilde, iar muzicile cereşti prinseră a cînta

Şi trecu prea fericitul peste înaltul cerurilor, pentru a păşi înăuntrul schivniciei sale. Dar iată că un balaur îii apăru întru întîmpinare, gata era să-l înghită. Ridică mîna făcînd un semn, iar balaurul de strajă se împietri şi în vecii vecilor în gura peşterii rămase paznic sfîntului şi pildă pentru cei răi.

întuneric era în peşteră, dar cerul păşii dinaintea prea-sfîntului; deodată de pe un stîlp făurit din piatră ţîjniii o lumină dulce şi odihnitoare

Wassa îşi ridică ochii de pe manuscris;sinţii cum îl pătrunde o nelinişte pe care orice cercetător o simte În clipa cînd îşi dă seama că a găsit cheia unei probleme îndelung studiate.

— Spune-mi, te rog Ismael Khan, dumneata Aii fost în peşteră!

— Nu, niciodată! Astea-s legende! răspunse curteanul strîmbîndu-se; Nu există. În schimb, Îţi voi da cel mai luminat slujitor, care-ţi va arăta lucruri mai interesante.

Wassa era încurcat. Nu-şi dădea seama dacă se află În faţa unui refuz sau dacă Ismael Khan nu spusese decît Purul adevăr

— Nu, nici nu mă gîndesc deocamdată, spuse savantul, De altfel, de aici voi călători pe malurile marilor rîuri, pentru ca peste

două luni să pot fi la poalele Everestului, Vreau săvăspun că Vă

mulţumesc !

Wassa făcu o plecăciune adîncă şi ceru permisiunea de a se retrage.

Pe feţele tuturora trecu un zîmbet de destindere Rajahul Il îngădui să-i sărute mîna, iar un grup de nobili îl conduseră În camera

destinată lui.

Rămas singur, primul lucru pe care-l făcu a fost să-şi noteze textul citit cu cîteva minute mai înainte Wassa ştia că nu întotdeauna fenomenele de fosforescenţă se datorest exclusiv fosforului. Uneori, ele indica existenţa unor elemente radioactive Aici Însă fenomenele luminoase sunt cu mult mai reduse decît acelea ale fosforului. Legenda vorbea clar despre un astfel de fenomen. Ismael Khan îi confirmase că Dintr-un motiv sau altul nu i se permitea accesul în locul cu pricina. Dacă ar mitui un dregător ? Lucrul ar fi simplu, dar în mod practic, el, Wassa, nu era capabil de aşa ceva. Totuşi va încerca să obţină îngăduinţa regelui.

În timpul în care profesorul Wassa ardea de dorinţa de a cunoaşte îndeaproape misterioasa peşteră a lui Djaianta, în altă încăpere a palatului, Ismael Khan discuta cu unul dintre asistenţii lui Wassa; pe nume Gunther Kriegsfeld, care venise în Caşmir doar pentru două zile.

— Ce părere aveţi, mister Kriegsfeld ? Profesorul nu e cumva un agent al lui I. G.Farben?

Interlocutorul său hohoti de rîs.

— Cine, moşul ? Fii serios, sir; înţeleg să mă bănuieşti pe mine, dar pe el?. E un naiv bătrîn…

— Totuşi, Gunther-sahib, cred că notele sale nu sunt lipsite de Interes. Poate veţi avea cîndva nevoie de ele, făcu Ismael Khan.

— Da !… nu-i rău ! Nu şi n-ar strica să mi le dai. Muzeul nostru îţi va rămîne recunoscător

— Aş prefera să-mi traduceţi aceastărecunoştinţă în dolari. Brudenştaf! strigă Kriegsfeld ridicînd paharul. Instituţia noastră satisface toate dorinţele colaboratorilor ei…

Cei doi bărbaţi îşi sorbiră băuturile reci şi înmiresmate fără a mai redeschide discuţia.

*

O seară la tropice

Aceste cuvinte au reprezentat titlul multor cîntece languroase şi numele multor parfumuri dulcege. Totuşi farmecul tulburător al unei asemenea seri îll putea îmbia la reverie şi pe un om al ştiinţei exacte cum era bătrînul Karl Wassa.

întins pe un jilţ lîngă balustrada de marmură albă a marii terase a palatului, Wassa privea îngîndurat stelele.

Ce angstromatică gînganie este omul, aflat pe ţărmul oceanului galactic! Şi totuşi gîngania asta poate ce-i cu neputinţă şi vede ce nu poate fi văzut. Cu telescopul de 5 metri putem vedea acum pînă la depărtări de două miliarde de ani-lumină, iar imaginea astrală, pe care nici măcar fotografiile luate cu

acest gigantic instrument nu ne-o dau, o putem cerceta cu plăci speciale, sensibile la radiaţiile ultraviolete…

Gândurile omului de ştiinţă fură întrerupte de o tuse discretă. În spatele lui se oprise Kriegsfeld, cu o servietă la subţioară.

— Ce e, Gunther ?

— Domnule profesor, v-aş ruga să-mi permiteţi să plec. Nu pot suporta clima…

— Nu vrei să urcăm pe Himalaia ?

— Nu, n-aş putea., şi pe urmă… să vă spun sincer, mi-e teamă că mă voi căsători. De aceea ar trebui să mă întorc în Germania cît mai curînd posibil.

— Aa ? Iar te însori! Wassa începu să rîdă cu poftă. Cred că — . stai să-mi amintesc precis — eşti la a optsprezecea logodnică pe anul acesta. Mă gîndesc însă care l-a lăsat pe care. Hai ?

— În fine, au fost motive suficient de puternice. De data aceasta, însă, e vorba de ceva serios. Vă asigur.

— Bine, treaba ta… dar să nu uit Cum ajungi la Berlin, trimite-mi te rog nişte caiete aşa cum îmi plac mie.

— Pe alea pe care le-aţi terminat, nu mi le daţi să le duc acasă ?

— Nu… de ce să te cari cu lucruri inutile ? Şi, zi! Pleci ? Voiam să te iau cu mine. Ştii, m-am răzgîndit. Deocamdată nu mai urc Everestul; Voi face aici în Caşmir unele prospecţiuni. Vorbesc eu mîine cu rajahul. În orice caz, îmi pare rău că mă părăseşti.

După două zile de la această discuţie, trei caravane

părăseau Srinagarul pe trei căi diferite. Două porneau spre munţi, Iar ultima spre Karaci. Una avea în mijlocul ei pe profesorul Karl Wassa, care se ţinea în şa ca un vrednic maestru de echitaţie, alta era compusă numai din indigeni, iar a treia, condusă de Kriegsfeld, transporta pe spatele cămilelor nenumărate obiecte de artă destinate muzeului din Berlin, dacă ar fi să ne luăm după destinaţia Caravanei

Wassa călărea în fruntea unui convoi de aproape o sută de cai. împreună cu el călărea un bătrîn derviş, căruia palatul îii dăduse misiunea de călăuză.

Exploratorul nostru era încă foarte mirat de faptul că obţinuse autorizaţia călătoriei aproape fără nici un fel de recompensă financiară. Acest motiv; pentru că ştia din experienţă; că ori de cîte ori vizirii nu cereau bani sau alte daruri pentru astfel de expediţii, era ceva suspect; îşi ţinea pregătit revolverul.

În urma lui, venea o escortă de douăzeci de soldaţi bărboşi, îmbrăcaţi ca oştenii basmelor, cu săbii, iatagane, flinte, revolvere şi Încă o serie de astfel de unelte. Trupa soldaţilor de escortă era împărţită în două. Un pluton care venea În urma exploratorului, iar altul ca avangardă, în urma catîrilor de povară.

Totul a mers bine pînă cînd s-a ajuns la poalele muntelui DJa-bmta Devy.

— Sahib, de aici trebuie să descălecăm, spuse Kassim Ali, dervişul. Animalele nu pot urca muntele nostru mu!

— Dar cele sălbatice ?

— Pe cele sălbatice le omorîm sau le gonim cu bătăi de tobe. Într-adevăr din rîndul soldaţilor rajahului, ieşiră patru

flăcăi, care prinseră a bate imediat în tobele din piele de maimuţă agăţate de gîtul lor. În sunetul lugubru al tobelor, porniră ca o adevărată procesiune să escaladeze muntele

La o distanţă apreciabilă de cei patru toboşari veneau doi vînători, iar în urma lor, cu mîinile la spate, însoţit de Kassim Ali, păşea Wassa-sahib.

Pămîntul era acoperit de o junglă deasă ca peria, întretăiată de mii de cărărui cunoscute numai de localnici. Din cînd în cînd, prin apropierea exploratorilor răsunau sunete curioase — necunoscute urechilor unui european, dar familiare Indigenilor. Roiuri dense de ţînţari şi musculiţe îii năpădeau şi trebuiau duse adevărate lupte cu aceste bestii, care nu se tem nici de tobe, nici de arme de foc şi nici de arme albe.

Imediat, după al doilea val de ţînţari, Wassa opri Înaintarea caravanei. Tacticos, sub privirile mirate ale însoţitorilor, scotocii într-um sac dus de un raja şi scoase de acolo un borcan cu pastile de chinină şi plasmochin pe care le împărţii tuturora. Urmări liniştit ca fiecare să-şi înghită raţia şi abia după aceasta porniră iar la drum.

Prima tabără o stabiliră pe un mic platou destul de Înalt. Corturile erau protejate de focuri. Toboşarii fură schimbaţi cu alţii, aşa că Wassa se văzu silit să adoarmă sub impresia acestei muzici puţin obişnuite pentru un cîntec de leagăn.

Deodată răsună un răcnet. Ca apucat de iele, unul dintre soldaţi fugea în jurul unui foc. Wassa sări din somn, îşi luă arma şi, zăpăcit, se opri în mijlocul taberei,

— Ce-i, ce s-a întîmplat ?

— Nu-i nimic, sahib, îl linişti Kassim Ali. Au venit lipitorile. Hai, aduceţi sare! se adresă el unui om din apropiere.

Nenorocitul era acoperit de nişte vietăţi negre din specia hirudincelor; deci foarte asemănătoare lipitorilor de bălţi. Wassa voi să le taie cu cuţitul, dar călăuza îll opri net. Luă un pumn de sare, îll «mestecă cu apă şi apoi turnă saramura peste viermii care căzură imediat.

— Dacă le tai, capetele lor se desprind greu, iar sîngele curge de nu-l mai poţi opri. Aşa însă nu rămîne decît o tăietură îngustă ca de pumnal.

Lipitorile acestea terestre, specifice celor două versante ale Himalaiei, străbat mile intregi în roiuri ca să atace oamenii sau animalele. Singurul lucru care le face să devină inofensive este saramura.

Toată tabăra înarmată cu saramură pornise la vînătoare de lipitori, vînătoare puţin primejdioasă şi care din fericire nu dură prea multă vreme.

A doua zi, în zori, Wassa fu anunţat că de fapt se aflau pe teritoriul sudic al Tibetului.

Ascensiunea continuă liniştit şi fără peripeţii deosebite. Tot ceea ce se petrecea nu avea darul nici să uimească, nici să pună în Încurcătură pe încercatul explorator. O singură dată Wassa fu nevoit să intervină. în zare se ivise o ceată de călăreţi Îmbrăcaţi în blănuri de lup. Erau desigur tibetani. Se opriră la o distanţă apreciabilă, răsunară cîteva pocnete de puşcă, apoi îşi struniră căluţii şi făcură stînga-mprejur. Oamenii din escorta profesorului erau gata să treacă la urmărirea aşa-zişilor atacatori. Pacea fu Însă stabilită datorită energiei lui Wassa.

De la un anumit punct, în care drumul trebuia să urce coasta abruptă a muntelui, expediţia se împărţi în două. Caii şi cele mai multe dintre bagaje trebuiră să rămînă jos la o tabără primă, iar restul de bagaje, format din alimente şi îmbrăcăminte duse pe spatele rajailor, îl însoţeau pe profesor spre peştera misterioasă a Lui Djaianta . intraseră în zona zăpezilor veşnice. Toată lumea purta ochelari, profesorul — din aceia cu lentile de sticlă, iar indigenii bucăţi de piele sau de lemn cu o găurică la mijloc. Aerul care devenea din ce în ce mai rece şi mai rarefiat îii făcea pe cei mai mulţi să se simtă rău. Curînd unii îşi pierdură simţirile, începură să aiureze, ba chiar un indian gurkha fu apucat de un adevărat amoc; Numai Kassim Ali înainta netulburat prin zăpada scînteietoare.

Mai aveau de urcat aproape 1000 de metri, cînd în preajma expediţiei apăru un grup de şase bărbaţi, îmbrăcaţi în zdrenţe, care se rugară de ei să-i ia pînă la peşteră.

, Wassa; după ce-şi aşeză tabăra pe un mic platou, se interesă de noii veniţi şi-i chemă în cortul său,

.— Suntem pelerini şi mergem să ne închinăm sfîntului, îll asigură cu seriozitate în glas conducătorul celor şase, un bărbat vînjos, căruia părea că nu-i pasă de nimic : nici de frig, nici de greutatea urcuşului.

— Caşmirici? Întrebă Wassa încruntîndu-se deodată.

— Da, sahib.

— Şi adepţi al lui Djaianta Devy?

— Desigur.

— Nu-i adevărat, răspunse cu asprime profesorul. Dacă ar fi aşa, n-aţi purta turbanul înfăşurat ca mahomedanii. Pe urmă văd că ai un lakhdam la tine: dacă e adevărat ce spui, de ce-ţi trebuie

Un lakhdam?. Să plecaţi imediat de aici.

Spunînd acestea, îii smulse de la brîu o lopăţică de argint cu mîner ghintuit şi cu intarsii de aur.

— Dar, sahib… vă înşelaţi… se cunoaşte că sunteţi străin.

— Kassim Ali!

Călăuza intră în cort de cum se auzi strigată şi, în urma lui,

apărură doi ascary! — soldaţi din escortă.

— Îii cunoşti, Kassim Ali-ata ?

— Nu… S-au luat după noi…

— Uită-te bine la el, zise Wassa pipăindu-şi nervos pistolul. Din ce sectă face parte.

După o clipă caşmireanul se îngălbeni de spaimă şi începu să tremure. În faţa lui se afla lopăţica.

— Lakhdam — lopăţica Thugilor! Mormăii el

Toţi locuitorii din nordul Indiei cunosc secta Thugilor, care se tocmesc ca să ucidă, iar lopăţica de argint, denumită lakhdam folosită la îngroparea victimelor, este de asemenea bine cunoscută. Thugii au fost zugrăviţi de mulţi scriitori drept nişte eroi romantici dar în realitate nu slnt decît nişte ucigaşi şi tîlhari de drumul mare.

Incidentul odată lămurit prin izgonirea bandiţilor, profesorul îşi luă o serie de precauţii la care nici nu se gîndise pînă atunci. Caietele cu însemnări şi le îndesă În rucsacul pe care-l goli de alte lucruri.

În cea de a doua zi, mai urcară aproape 500 de metri pe Stînca alunecoasă şi acoperită cu zăpadă subţire şi mincinoasă. Niciodată nu se putea şti ce ascunde sub ea. Ziua era scurtă şi frigul năpraznic. Mergeau într-un convoi neîntrerupt fără să întîlnească nici ţipenie de om. O singură dată, o panteră mare cît un dulău ciobănesc se apropie de ei, dar un glonte bine ţintit o Înţepeni pe veci.

Pe cînd se apropia amurgul, Kassim Ali se opri din marş şi-i arătă profesorului o stîncă ascuţită care parcă atîrna deasupra lor. Forma stîncii era deosebit de curioasă. părea un cioc de pasăre din care ieşeau doi colţi monstruoşi.

— Capul Dragonului, sahib! anunţă călăuza. Aici n-am adus încă pe nimeni şi nici nu trebuia să ajungem. Dacă n-ar fi fost Thugii, nu veneam la peştera balaurului să vă rugaţi la sfînt…..

Uitaţi intrarea.

Wassa privi în sus, spre punctul arătat de caşmirean. După cîţiva paşi, zări Îndată o deschizătură în zidul de piatră al muntelui.

Gura Peşterii Dragonului, iar ciudata stîncă se numea Capul dragonului.

Deschizătura peşterii era relativ mică. În schimb, chiar de la intrare, după numai cîţiva paşi, bolta se ridica măreaţă ca a unei cupole de catedrală. O împodobeau stalactite şi stalagmite de calciu străveziu cu forme bizare de coloane, de animale nemaicunoscute şi de flori. Fundul îndepărtat se pierdea într-un întuneric de nepătruns. în peşteră era o temperatură constantă. Se apropia de — 10grade. ceea ce le dădu impresia de căldură.

Nu ridicară corturi. însoţit de cinci oameni din escortă, Wassa inaintă spre fundul văgăunii, În timp ce bătrînul Kassim ALI împreună cu ceilalţi aranjau baloturile şi încercau să facă un fel de redută. La mijlocul ei, din bucăţi de tizic înjghebară un foc.

La lumina făcliilor, zidurile albe ale peşterii scînteiau feeric. Cristalele de cuarţ păreau aprinse pe dinăuntru cu miii de beculeţe, ca nişte pomi de iarnă, care-şi aşteptau copiii. Deodată profesorul se apleca şi ridică de jos o bucată de piatră.

— Ursul cavernelor ! murmură el.

Ţinea în mînă un colţ care aparţinuse cîndva, în urmă cu millenii de ani, acestui animal preistoric. De jur împrejur se aflau sute de resturi de oase fosile. Wassa le cercetă o vreme şi se întoarse gînditor la tabăra proaspăt înjghebată.

Cu toţii se strecurară la flacăra plăpîndă a focului: un ceainic sfîrîia sfătos. Cei mai mulţi dintre oamenii escortei se ghemuiseră pe jos încercînd să adoarmă. Deodată se auzi un geamăt prelung! Toţi tresăriră. Geamătul încetă. Se aşternu o clipă dé linişte. Kassim Ali se ridică în picioare. Îşi strîngea în

mîinii carabina, gata să tragă. Zgomotul se repetă, de astă dată parcă şi mai puternic. Călăuza ascultă atentă, ridică arma şi slobozi un glonte spre fundul peşterii, dar, spre mirarea tuturora, în locul bubuitului se auzi un zgomot slab ca o trosnitură. Părea că un uriaş perete de vată absorbise bubuitura aşteptată.

Indigenii se trîntiră cu toţii la pămînt, numai Wassa, deşi zăpăcit, rămăsese în picioare alături de bătrîn.

— Uite, sahib, acolo! mîna tremurătoare a bătrînului se îndreptă spre un punct pierdut în beznă. Privirea atomistului se întoarse spre direcţia arătată. Un punct luminos se vedea din ce în ce mai clar Scînteierea albăstruie cu reflexe violete creştea tot mai mult.

Wassa făcu cîţiva paşi spre sursa luminoasă, dar de data aceasta un răget înfricoşător umplu peştera şi o pală de vînt stinse focul. Urletul se amplifica atît de tare încît stalactitele din apropiere vibrau. Profesorul înşfăcă o făclie, o aprinse cu greu şi singur, cu revolverul în mînă, porni în goană spre fundul peşterii, unde se zărea misterioasa lumină. După vreo cincizeci de paşi se opri. Nu se mai auzea nimic. Privi îndărăt. însoţitorii săi rămăseseră culcaţi la pămînt.

— Kassim Ali I

Wassa îl strigă pe ghid, dar acesta continuă să stea înţepenit pe locul pe care-l lăsase.

— Kassim Ali I

De data aceasta, profesorul răcnise din toate puterile, dar fără nici un rezultat

Wassa se înapoie în fugă la tabără. Cînd se afla însă la vreo 15 metri, răgetul îii răsună din nou în urechi.

— Kassim Ali, mai departe nu se aude nimic, spuse Wassa.

— Mai departe nu mergem, sahib, răspunse călăuza. Ard ochii balaurului şi fiara-i setoasă de sînge.

Ca la o comandă, răcnetul se curmă dintr-o dată. Lumina, în schimb, se menţinea la fel de vie. Oamenii mai rămaseră cîteva clipe prosternaţi, apoi se ridicară palizi la faţă, cu figurile răvăşite de groază.

— Aici e Ardenyi Dzu ! spuse unul dintre ei. Aici e gura iadului. Cel care vorbise era un tibetan mărunt cu pometţii teşiţi. De aici ies diavolii ziua, iar noaptea se întorc. Mai departe e sălaşul lor. Aici e gura iadului… Ardenyi Dzu…

— Aşteptaţi puţin!

Wassa se calmase. Prima spaimă îii trecuse. Trebuia să exploreze peştera. Avea în faţă un fenomen acustic pe care trebuia să-l

dezlege

— Cine are curajul să meargă cu mine încă o sută de paşi ? Tremurînd, se ridicară cîţiva. Erau trei flăcăi voinici,

— Bine. Voi veniţi cu mine, iar cînd vom ajunge unde vreau eu, tu, Kassim Ali, să tragi un foc de carabină. Bine ?

— Da, da, îngăimă călăuza.

După cîteva minute, grupul se afla pe locul dorit de Wassa, şi profesorul îii făcu semn bătrînului să tragă. Chiar în acelaşi moment, călăuza apăsă pe trăgaci. Atît Wassa cît şi ceilalţi trei fură nevoiţi să-şi astupe urechile; Bubuitura îii asurzise. Cei trei fugiră înapoi în tabără. Wassa venea liniştit şi chiar vesel pe urma lor,

— Aici, unde aţi tras, s-a auzit bubuitura?

— Nu, sahib, răspunse .tibetanul.

— Nouă ne-a spart urechile, admise repede unul dintre cei trei.

— Vedeţi, nu rage nici un balaur. Totul se aude aşa numai din pricină că peştera are o anumită formă şi că e deosebit de adlncă. Cum să vă spun ca să mă înţelegeţi ?

— Ba e plină de diavoli, se auzi bombănitul tibetanului. Nu-i vedeţi ochii ? Sigur că era să vă spargă urechile dacă aţi trecut dincolo de graniţa lui.

— Bine, dacă nu credeţi, vă voi face să auziţi din nou mugetul balaurului.

Mulţi zîmbiră neîncrezători, iar alţii îi aruncară priviri ciudate. Totuşi exploratorul se îndreptă direct spre fundul peşterii. Într-o mînă ducea o torţă care acum ardea nestingherită, Iar În cealaltă revolverul lui. Păşea nervos cu paşi mari apăsaţi, Trecuse de mult limita celor o sută de paşi făcuţi mai înainte. Se opri în loc; privi spre franjurile delicate care coborau ca nişte cortine din tavanul înalt parcă lipite acolo milimetric. Deodată percepu nişte murmure neclare. Mai făcu un pas şi, de data aceasta, auzi fără să vrea o discuţie vorbită în şoaptă.

— Ismael Khan ne-a spus să-i luăm cărţile. Acolo ţine toate vrăjile lumii!

— Le are cu el…

— Eu spun că trebuia să le luăm de mult. Acum vezi-l cum intră în gîtlejul Dragonului. Eu unul nu le-ating nici pentru tot aurul lumii… Nu mă duc mai incolo…

Aici discuţia se curmă.

Secretul sălii Alhambra din Granada îi fulgeră prin minte lui Wassa. Este ştiut că în marele palat, construit de mauri în Granada, era o sală denumită sala secretelor unde din anumite locuri nu se putea auzi absolut nici un zgomot stîrnit în restul

sălii. În schimb, existau şi alte locuri, la distanţă mare unul de celălalt, unde, dacă stăteau două persoane, se puteau înţelege în şoaptă, fără ca oamenii din jur să poată măcar şti că vorbesc. Aceste fenomene ciudate se datoresc exclusiv reflecţiei undelor sonore.

Atomistul nostru, ştiind aceasta, nu se mişcă de la locul din care ascultase neaşteptatul dialog, ci şopti la rîndul său în limba caşmiră.

— Dragonul a adormit. Puteţi să mergeţi după străin. Terminîndu-şi fraza, se întoarse şi privi spre tabără. Spre mirarea şi satisfacţia lui, văzu că fusese auzit, căci cei doi se ridicară deodată şi-şi aprinseră cîte o făclie. Nu trecu mult, şi ei se aflau lîngă profesor.

— Sahib, ne-a trecut spaima! Acum te credem că nu e nici o primejdie. Ai nevoie de noi ? Te ajutăm.

— Nu; vă puteţi întoarce. Eu am să trag un foc, iar voi să-ml spuneţi ce-aţi auzit. Bine ?

Cei doi se priviră cu înţeles. Fără să-i mai aştepte, Wassa trase cîteva focuri. Efectul se văzu imediat. Sunetul se amplificase aşa cum bănuise profesorul, căci toţi membrii escortei sale îşi astupau cu palmele urechile.

Era tîrziu. Wassa se Înapoie mulţumit în tabără. Toţi ÎIl aşteptau nerăbdători.

— Kassim Ali I

— Da, sahib.

— Îii vezi pe neruşinaţii ăştia ? Wassa arătă spre cei doi. Au vrut să mă omoare !

— Noi ? Făcură cei doi.

— Da, voi, răspunse atomistul şi le repetă dialogul. Toţi

erau uluiţi. De unde ştia străinul ce se vorbise

— acolo? Desigur că povestea cu vrăjile era adevărată. Numai un fakir priceput era în stare să aibă o asemenea putere. De aceea îşi ducea cărţile cu sine şi nu se despărţea nici în somn de ele. Îll priveau cu teamă — ba chiar unii dintre ei se îndepărtară de profesor înspăimîntaţi. Wassa îşi dădu seama că oamenii puşi să-l omoare îll considerau o fiinţă supranaturală şi că de-acum înainte nu-l vor mai ataca.

Dimineaţa se limpezea dintre beznele nopţii. Cerul se făcu de un albastru clar, aşa cum numai la o înălţime de 4000 metri se poate vedea. Dedesubt, spre poalele muntelui, se zăreau norii ca nişte plăpumi grele de bumbac cenuşiu. Focurile sărace Încălzeau neîndestulător pe cei din preajma lor. Cerul dimineţii era deosebit de aspru. Aproape că nu se mai puteau urni din loc. Totuşi, după o cană de ceai fierbinte, în care a fost pusă o cantitate suficientă de unt şi făină de orez, se simţiră încălziţi şi întăriţi.

Wassa, urmat de Kassim ALI şi de încă vreo cîţiva oameni, porni spre fundul peşterii, unde luminiţa se zărea din ce în ce mai palidă.

Mergeau în şir indian. Fiecare, În mînă cu o ramură de brad aprinsă, înaintau spre bănuitul fund.

călcînd pe o pojghiţă subţire de gheaţă lunecoasă şi clară ca şi cristalul. La o depărtare de aproape 600 de metri de locul taberei, se opriră. În faţă se afla un şanţ adînc transversal, pe fundul căruia se zărea un gheţar. Dincolo de gheţar, peştera continua adîncindu-se fără sfîrşit în măruntaiele muntelui.

Cu multă greutate trecură, pe lîngă pereţii peşterii, peste gheţar. Pătrundeau tot mai departe, printre stalactite şi stalagmite, în necunoscutul întunecat. Lumina aproape că nu se mai zărea. Ca şi în seara

din ajun se auzi şi acum geamătul, dar mult mai slab. cîţiva oameni şovăiră, şi Kassim Ali, care-şii pierduse cumpătul,

o rupse la tugă înapoi.

Deodată, în aer se zbătu un strigăt deznădăjduit, şi cel care fugise dispăru din unchiul vederii lor, de parcă îll înghiţise pămîntul. Pe locul unde călăuza fusese văzută ultima oară se afla acum

o gaură oarbă.

— L-a înghiţit Dragonul!

Wassa se întoarse spre cel care vorbise; În acelaşi moment, lumina torţei pe care o ţinea în mînă trecu peste groapă şi însuşi profesorul făcu involuntar un pas înapoi. În fundul gropii, zărise ceva îngrozitor. Imaginea unui animal gigantic străfulgera din adincuri.

Enigma acestei viziuni însă nu-i era dat Lui Wassa s-o dezlege. De-abia după mulţi ani de zile, alţi oameni aveau să treacă din nou pe acolo şi vor smulge zăbranicul acestui mister.

Wassa se apropie din nou. Vedenia reapăru tot pentru o clipă, pentru ca apoi să dispară din nou.

— Dragonul!

— Diavolul!

Ţipetele oamenilor din escortă Îll zăpăciră pe Wassa şi, luîndu-se după ei, străbătu aproape în fugă cărăruia de lîngă perete. Nici nu şi-a dat seama cînd a ajuns în tabără.

— Pe Kassim l-a înghiţit balaurul!

— Să fugim de aici!

— Murim dacă mai rămînem.

Ca să mărească zăpăceala, răgetulse făcu iarăşi auzit, Iar vîntul, care stinsese mai înainte focul, răbufnind din nou, începu

a clătina cu putere flăcările. În adlncul peşterii, tainica luminiţă prinse iar viaţă.

Toate stăruinţele Lui Wassa rămaseră zadarnice. Oamenii erau atît de înspăimîntaţi încît savantul fu nevoit să ridice imediat tabăra

şi să plece.

Seara, la lumina focului, în tabăra de la poalele muntelui,

Wassa îşi însemna în caiet următoarele:

,Am impresia că În fundul gropii a apărut pe neaşteptate un dinosaur. Animalul părea viu. Se mişca ? Nu pot să ştiu. Oamenii au refuzat să mă urmeze. Va fi necesar să mă întorc, Păcat că n-a mers cu mine şi Kriegsfeld. E un băiat curajos.

Totuşi cred că, după cum în peşteră se petrec fenomene acustice asemănătoare urechii lui Denys cauzate de reflectarea undelor sonore, tot astfel şi imaginea dinosaurului trebuie să fii fost cauzată de o iluzie optică. Se mai poate ca pe peretele grotei de dedesupt să fi rămas imprimată forma animalului, care privită din unghiuri diferite să dea impresia mişcării. La Loch Ness cred că sa petrecut ceva asemănător.

Sursa radioactivă care sunt sigur că există n-am putut s-o determin. Tot ceea ce pot face acum este o hartă. A doua oară d mă voi întoarce nu voi mai veni singur, ci însoţit de cîţiva specialişti. Aici trebuie să fie întreprinsă o expediţie specială, formată din mai mulţi specialişti. Un atomist nu poate determina cu totul cele ce se petrec în această peşteră misterioasă. Rămîne ca aceia care Vor veni după mine să lămurească dacă am sau nu dreptate.

Pe de altă parte, am avut impresia unor desene rupestre, asemănătoare acelora de la Allamira, dar ceva mai stîngace. Cui ar fii putut oare aparţine? Ramapithecul era un biet antropoid, care n-ar fii fost în stare să le facă. O fi oare fabulosul om al zăpezii ?Îmi pare rău că, cotropit de frica generală, n-am

cercetat mai atent fosilele acelea de la suprafaţă.. Din păcate, caietul cuprinzînd aceste fugare însemnări avea să se piardă nu mult după întoarcerea în Europa a profesorului, care, prins de alte preocupări, nu va mai consemna în nici o lucrare minunile privitoare la aventurile lui din Caşmir.

E drept că un reporter zelos din Delly, luîndu-i la întoarcere un Interviu, a aflat pentru revista sa întîmplarea pe care a avut grijă s-o transforme într-o veste fantasmagorică.

Cît despre locul precis al Peşterii Dragonului, Munchausenul ostru n-a putut da nici un fel de relaţii, întrucît însuşi savantul U ştia nimic. La întoarcere, o furtună l-a făcut să rătăcească cîteva zile pe un drum atît de întortochiat, Încît foarte greu l-ar mai fi putut reconstitui. Ori, aceasta nu i-a mai fost dat lui Wassa s-o facă.

*

După aproape o lună de la cele relatate mai sus, Kriegsfeld citea într-o gazetă apărută la Deliii un reportaj cu următoarele titluri :

întoarcerea la erele preistorice;,Într-o peşteră radioactivă aflată la 4000 de metri deasupra nivelului mării trăieşte un dinosaur ; Un indian a fost înghiţit de monstru.

Reportajul descria cu lux de amănunte dispariţia omului, precum şi toate fenomenele acustice care s-au petrecut în peşteră chiar prezenţa exploratorului. În concluzie, se spunea că totul era cauzat numai de faptul că un necredincios Îndrăznise să pătrundă în peşteră.

Nemulţumit, Kriegsfeld mototoli gazeta şi în aceeaşi zi îii tri-Ise lui ismael Khan o lungă scrisoare. În răspunsul, care nu întîrzie multă vreme, ministrul caşmirean scria că e de-a dreptul uluit de acest articol, că pesemne Wassa şi-a bătut joc de reporter şi chiar exprimîndu-şi regretul că n-a fost în stare să pună mîna pe caietele profesorului. — Să fie al dracului şi afurisit! mormăi Kriegsfeld. Poftim! alege adevărul din toată

bazaconia bătrînului ăla ramolit! Acum trebuie să mă întorc eu în Caşmir,

s-o iau de la alfa la omega, colac peste pupăză, nici mamelucul ăla de Ismael Khan habar n-are de nimic

Kriegsfeld se plimba cu paşi mari prin cameră. O idee însă îii venise: Mă zbat degeaba, îşi zise el. Nu se întoarce în Europa curînd? Dacă s-a dus la dracii n praznic pentru uraniu, s-a dus şi

sigur că a dibuit ceva moşul ! Datele le-oi găsi în caietele lui.

Scrîşni din dinţi : Pînă la urmă, se intoarce el, aşa că tot o să

pun eu mîna pe aceste caiete...

PARTEA ÎNTÎI: Un Columb înainte de Christofor Columb

Capitolul 1

Unde Gunther Kriegsfeld e nevoit să întreprindă o călătorie neaşteptată; Cum se poate deveni lama-cerşetor; O viaţă plină de ciudăţenii; Interesantele caiete ale profesorului Wassa; De pe o joncă japoneză pe un submarin britanic.

Vechiul port Yokasuka din apropierea Yokohamei se înveşmîntase în haina trandafirie a amurgului. La chel erau ancorate numai şam-panuri şi jonci. Nimic nu arăta că Japonia este în plin război, afară de cele două mici tunuri antiaeriene, de pe care husele nu fuseseră scoase aproape de patru luni. Vasele de luptă se arătau arareori dar numai pentru a trece prin dreptul Yokasukăi. Un remorcher

mereu sub presiune, ducea sau aducea printre cîmpurile de mine convoaiele de pescari.

Era aproape opt seara. Locuitorii, în cea mai mare parte pescari sau muncitori la o uzină de aparate electrice din

apropiere, după o zii de muncă grea, îşi sorbeau liniştiţi ceşcuţa cu ceai sau păhărelul de sake. În tavernele portului, cîteva gheişe amuzau marinarii beţi. Pe străzi, aproape nici o mişcare. Un vînticel răcoros de decembrie adia dinspre oceanul întins. Un avion biplan de tip Fokker bîzîia monoton. Nimeni nu-i dădea atenţie. Yokasuka era cuprinsă de toropeală.

Liniştea a fost spartă de clacsonul unul automobil care străbătu în viteză strada principală a orăşelului şi se opri brusc în faţa unei grădini din marginea lui. Coborîră doi oameni, dar maşina plecă mai departe cu aceeaşi viteză cu care venise.

— intrăm, Gunther ? întrebă unul dintre ei, un bărbat blond şi bine făcut.

— De ce nu ? E o ceainărie excelentă!

— Ştiu, am mai fost pe aici!

— Tu?

— Acum un an… înainte de Pearl Harbour…

în faţa ceainăriei îii întînpină patronul localului cu temenele re petate şi arătîndu-le o faţă zîmbitoare ca o lună plină’

— O ha giruete omeni kalianimasta tlozo iroşicu !…

— Ochii noştri s-au văzut, şi mă închin în faţa domniilor voastre; se auzii vocea puţin nazală a hangiului. Salutul acesta, care se adresează de obicei numai persoanelor din cele mai nobile clase sociale, dovedea că vizitatorii nu erau doi funcţionari oarecare, ci oaspeţi deosebiţi.

— Kudami salo!

— Ce e nou, Hirose? spuse cel care răspundea la numele de Gunther ca un ….. care cunoştea bine saluturile. De altfel aşa şi era căci se afla în acel colţ al Japoniei de aproape nouă ani

Conduşi de hangiu, intrară într-un chioşc retras, mascat de pini maritimi şi tufe de tamarişti. Într-o clipă, o gheişe le puse În faţă un ceainic şi o tavă cu prăjituri aromate. Zîmbind şi înclinîndu-se graţios, fata se retrase pentru a se opri în apropiere. Trebuia să fie gata să îndeplinească orice dorinţă a clienţilor.

Din punct de vedere fizic, cei doi se deosebeau foarte mult. Unul dintre ei, Heynrich Kollemann, înalt, cu umerii largi şi aspect sanguinar, era tipul specific al germanului din nord, pe cînd celălalt, mic, slab şi nervos, Gunther Kriegsfeld, părea mai degrabă un sudic decît, un membru al nobilei şi purei rase ariene.

— Cînd ai venit, Heiny?

— Ieri, cu avionul… a fost destul de greu!. Să rămîn în viaţă pînă la sfîrşitul războiului. Tu cum te simţi aici ?

— Destul de bine pînă una alta! răspunse Kriegsfeld ridicînd din umeri. Conduc uzina; în timpul liber, fac sport şi cînt la armoniu… În timpul liber mă ocup şi de folclor…

— Cînd ai timp de aşa ceva?

— În concedii… Am strîns materiale interesante. Dar, spune-mi, ce te-a adus la mine ?

— Dacă n-ai răbdare şi vrei să pun punctul pe i de la început, ascultă! Cred că ştii că ocup un post destul de important în Gestapo. Vin direct din Belgia. La Bruxelles am consumat cîteva pinn up girls

— femei uşoare… Kollossale… Ah, da, uitasem, unde-i gheişa pe care mi-ai promis-o, ma'mselle Seitzu-iuio ?

— Perfect. Ein Maitn, ein Wort.; Cuvîntul Lui Gunther Kriegsfeld este sfînt. Desearā va fii a ta — la o jumătate de oră, după ce-mi vei fi dat caietele! Clar?

— Clar! Vei avea caietele lui Karl Wassa, fostul tău profesor. Ţi le-am adus. Ştiu cît le doreai. Astfel că la noapte amîndoi vom poseda ce am dorit!

— Le-ai citit ? întrebă Gunther cu o încordare bine stăpînită.

— Nu; le-am răsfoit numai. Apă de ploaie! Naiba ştie de ce vei avînd tu nevoie de ele. În fond, treaba ta. Acum, În al doilearînd; Fuhrerul îţi trimite salutări personale şi Crucea de fier;

Pe faţa Lui Gunther Kriegsfeld flutură o clipă un zîmbet Ironic.

— Apoi, continuă Kollemann, ar mai fi o chestiune. Cum te împaci tu cu Orientul ?

— Eu ?! Doar ştii bine că am o educaţie serioasă în acest sens. Acum vorbesc chinezeşte la fel de bine ca şi hindusa sau japoneza.

— Atunci e bine… Va trebui să întreprinzi un voiaj mititel… Să zicem., în India.

— Nici nu mă gîndesc. Marea e minată, submarinele englezilor sunt pretutindeni şi, apoi, cum să intru eu, german, într-un dominion britanic ?

Luă un păhărel de sake, apoi altul de coniac şi le turnă în ceaşca cu ceai. Kriegsfeld îşi sorbea tacticos băutura În aşteptarea răspunsului. Pe figura lui nu se putea citi mare lucru. În cei nouă ani de şedere în Japonia, luase multe din Apucăturile localnicilor.

— Ştii la ce m-am gîndit ? răspunse într-un tîrziu Kollemann. Dacă te-ai face preot budist. Aici, .la japonezi, se eliberează cu deosebită uşurinţă diplome de acest fel. Cred că n-ai uitat de Mac Govern. Acesta a pătruns pînă la Lliassa cu o

astfel de hîrtiuţă… Dacă tu…

— Nu-i vorba de hîrtii, ci de modul practic..

În acel moment gheişa care servise bătu discret În uşa chioşcului. La semnul lui Kriegsfeld, Intră şi-i înmînă un plic deschis. Apoi, la fel de tăcută, plecă.

— Ce-ai acolo ?

— Comunicatul operaţiilor militare. Hirose Îll copiază de cum se transmite la radio şi mi-l trimite ori de cîte ori sunt aici. Parcurse hîrtia, apoi, încruntîndu-se uşor, i-o întinse lui Kollemann. Mi-e teamă, Heini, că vei merge şi tu în India. Va fiimai bine.— Ai înnebunit…

— Nu. Tu eşti nebun dacă mai rămîii. Paulus mănîncă bătaie. A fost încercuit la Stalingrad. Aşadar, plec în India.

— Eşti un porc, Gunther! Fuhrerul ştie el ce face,..

— Şi să ştii! Sunt de acord să plec în pielea unui preot budist. Ce-i de făcut acolo?

— Ai auzit desigur de sir Jagadis Chandra Ruse.

— Vei avea grijă să coordonezi şi să îndrumi activitatea prietenilor noştri şi a adepţilor săi. Te vei stabili la Ambala. Acolo îll găseşti pe Ananda Sing; omul nostru de legătură. El îţi va sta la dispoziţie cu tot ce vei avea nevoie. Şi ţin să-ţi dau un sfat prietenesc, căci te cunosc de 25 de ani. Scoate-ţi prostiile din cap!… Altfel ţi le vom scoate noi.

Pentru a doua oară, pe faţa lui Kriegsfeld flutură acelaşi zîmbet ironic. Cea de a doua călătorie în India — la aproape douăzeci de ani după aceea făcută cu Wassa — venise cam pe neaşteptate. Urma să-şi părăsească cercetările din domeniul nucleonicii, cursurile cu Inginerii japonezi; casa lui atît de elegantă şi odihnitoare. Totuşi, drumul îl atrăgea. În faţa sa erau două caiete groase, legate în piele de rinocer şi pe care era

proaspăt imprimat cu aur vulturul german. Acestea le va lua în primul rînd. Mulţi ani se zbătuse ca să le aibă.

— Cînd urmează să plec ?

— Chiar în noaptea asta... din portul Yokasuka. Să-ne bem ceaiurile şi să mergem la Reverenţa-Sa Myamoto Ucta. Am pregătit totul.

Se înnoptase de-a binelea cînd Kollemann şi Kriegsfeld păşiră pe o uşiţă lăturalnică în incinta Interioară a mănăstirii budiste Kong-Su. Faptul că erau aşteptaţi de mult o dovedea faţa învineţită de frig a bonzului care le deschise uşa. Printr-un coridor lung şi întunecos pătrunseră într-o sală mare, tapisată cu mătase roşie închisă.

abia după ce li se obişnuiseră ochii cu semiîntunericul făcliilor, îşi dădură seama că în fund, pe un mare scaun de abanos, aşezat sub o statuie uriaşă a lui Budha cel născut din lotus, se afla goghenul mănăstirii. Goghenul — adică întruchiparea şi reincarnarea lui Budha — părea că doarme. De-abia după ce Kollemann şi Kriegsfeld îl salutară, acesta le răspunse binecuvîntîndu-i în cea mai curată limbă germană, dovadă că studiase la Berlin.

După aceea, Kriegsfeld fu nevoit să se supună unor probe destul de neplăcute — raderea rituală a capului; o abluţiune şi mai ales să se îmbrace într-o rasă făcută dintr-o ţesătură ţeapănă şi aspră şi să se încalţe cu o pereche de pantofi cu talpă de lemn. Imediat după aceea fu adus din nou înaintea goghenului.

Stătea în faţa statuii lui Budha cel viu. În dreapta şi stînga i s-au aşezat cîte doi bonzi cu talgere de bronz în mîini. Dintr-o cutie se ridica un miros înecăcios de mirodenii. Deodată sala fu umplută de un zgomot asurzitor. Bonzii loveau în tobe şi cinele; boncăluiau din buciume de aramă şi fluierau în tot soiul de fluiere, de cele mai variate game, o melodie nedefinită, care, precum şi începuse, se curmă brusc. În liniştea aşternută răsunară rar şi sacadat cuvintele sacrei consacrări:

— O reino sirusi macleni instamasite ona I

Tobele bătură din nou aproape un minut şi la sfîrşit se auzi corul călugărilor.

— Om mani padme huni !

Cu acestea Kriegsfeld devenise preot cu rang de cerşetor, cel mai umil grad în ierarhia; lamaistă. După aceasta trebuia trimis la învăţătură şi ascultare într-o mănăstire de mai mare importanţă. De altfel aşa scria şi pe diploma pe care o primi din mîna Reverenţei-Sale Myamoto Ucta, goghenul din Yokasuka. înarmat cu atestatul de preot, putea intra în orice lamaserie, templu sau mănăstire budistă din lume.

Ceremonia se terminase. Pe nesimţite, aşa cum şi apăruseră, călugării s-au retras, iar Kriegsfeld rămase singur în faţa stareţului mănăstirii. După ce îşi făcură cîteva plecăciuni reciproce, băură o ceaşcă de ceai parfumat şi astfel ceremonia luă sfîrşit, Kriegsfeld trebuia să se retragă.

Afară, în dreptul porţii prin care intrase, il aştepta Kollemann. Foarte aproape se zăreau farurile camuflate ale unui automobil.

— Dragă Gunther, îţi doresc succes. Naosuke te aşteaptă la bordul vasului cu care vei pleca.

— Care Naosuke ?

— Marchizul Naosuke Hatori, onorabilul dumitale asistent, actualmente locotenent în marina imperială… şi care dacă nu reuşeşte, îşi va face harakiri. Călătorie plăcută… şi aştept veşti!*

*

Jonca porni aproape de miezul nopţii. Era un întuneric profund. Cerul era la fel de negru ca şi suprafaţa oceanului. Valuri mici loveau în pereţii uşoarei ambarcaţiuni, care, plutind

cu băgare de seamă, se îndrepta spre ieşirea din portul Sagami. În dimineaţa zilei de 15 decembrie a anului 1942 trecu prin dreptul Insulei OSima îndreptîndu-se spre strîmtoarea Lin-So-Ten, pe care o străbătu în după-amiaza aceleiaşi zile.

Cu tot aspectul ei sărăcăcios, jonca era construită din cel mai solid lemn de teck, din care cu decenii şi secole în urmă îşi făceau goeletele şi brigantinele briganzii lui Raleigh şi ai urmaşilor săi. Printre sacii de iută plini cu alimente specific japoneze, erau ascunse în fundul calei aparate de radio-emisie şi radio-recepţie, pe care. urmau să le folosească numai în caz de mare şi absolută nevoie. Aparatura de bord, cu toate că era stanţată cu anul 1858, era de fabricaţie americană recentă.

Un singur lucru îl supăra pe Kriegsfeld, şi anume că trebuiau să navigheze fără motor, deci încet. Cînd iritat îii reproşă aceasta Lui Naosuke, care conducea corabia, primi drept răspuns o poezioară din opt versuri care în literatura niponă poartă numele de Norito-No-Nonotza. Din care reieşea că ei se aseamănă eroului popular Ko-kusen-Ya-Gasen, fiul zeiţei Soarelui, Amaterasu-Susanuo, primul pirat japonez care atacase regatul Ning: din China în cel de al 8-lea secol al erei noastre.

— Şi a cucerit regatul Ning ? întrebă Kriegsfeld jumătate Ironic, jumătate mirat.

— S-a luptat ca un erou şi a murit acolo făcIndu-şi harakiri. Dar mai înainte cucerise toate insulele din jur şi înaintase pînă la Pekin. Ce vreţi, avusese prea puţini ostaşi. Naosuke Îll privea zîmbind superior.

Tonimi în acel moment timonierul îl chemă pe căpitan, aşa că discuţia rămase în aer Kriegsfeld se întoarse în cabină. Se simţea prost dispus. Aproape fără voia lui se văzuse redus la o neplăcută inactivitate. Era obişnuit să muncească în laborator ore întregiîn fiecare zii; fie că se aşeza la armoniu şi cînta din Bach , fie că înota, trăgea la ţintă sau călărea.

Regimul acesta îll practica încă din copilărie, iar muzica şi sportul îi erau singurele sale amintiri plăcute din acel timp. Tatăl

său, asprul profesor Horst Kriegsfeld, îii dăduse o educaţie spartană. Ziua lui Gunther era împărţită la secundă. Programul nu trebuia să fie depăşit sub nici un motiv. În afara orelor de şcoală, micul Kriegsfeld avea acasă profesor de scrimă şi pian, iar cu tatăl său, care voia să-i formeze o cultură clasicistă, învăţa sanscrita, greaca şi latina. De la zece ani a fost nevoit să recite pe dinafară pasaje întregi din Ramayana nemuritorului Valmiki, din măreaţa Mahabha-rata şi să înveţe versete din Manava-Dharrna-Sastra

legile lui Mano; din Coran şi chiar din opera primului legislator al lumii, Hamurabi

Indiferent dacă ştia sau nu, micului Gunther i se administra o

straşnică bătaie cotidiană, pentru a-l oţelii, după cum era obligat să înghită la fel de mecanic o ceaşcă de 350 grame de cafea cu lapte cu margarină şi marmeladă de prune. Gîndurile lui zburau însă cu totul În altă parte. Îll interesau mai ales motoarele, maşinile de tot felul, şi în special matematica. De altfel, atîta timp cît a trăit tatăl său, nu sa putut opune voinţei acestuia. De-abia în 1923, cînd îşi absolvise studiile de orientalistică, odată cu moartea bătrînului, Gunther s-a putut înscrie, la Gutlingen, la facultatea de electromecanică. În acelaşi timp deveni şi membru al Asociaţiei Junges Deutschland de unde, cu un singur pas de gîscă, trecu după cîţiva ani în partidul naţional-socialist.

La Gutlingen se simţi atras de bătrînul profesor Karl Wassa, unul dintre pionierii atomişti ai erei moderne germane. Legătura dintre ei o făcuse cultura clasică şi orientalistă a studentului Kriegsfeld, căci şi Wassa începuse la fel. Cînd Kriegsfeld îii deveni asistent, Wassa îi destăinui că poseda acasă două caiete cu însemnări privitoare la zăcămintele de uraniudin Congo Belgian, fosta colonie germană. Le redactase acolo prin 1910-1913. Acestea erau caietele pe care i le adusese tocmai din Belgia Heinrich Kollemann.

De fapt, foarte curînd, datorită deosebirilor de vederi

politice, Gunther începuse să-şi urască maestrul, dar speranţa că va pune odată şi odată mîna pe însemnări îl făcuse să rămînă alături de el. Ruptura dintre ei s-a produs în 1933, cînd Kriegsfeld, acum şef de lucrări, venise la facultate în uniformă de comandant al batalioanelor de asalt.

într-o duminică seara, după instrucţia militară, întovărăşit de cîţiva băieţi buni s-a dus acasă la Wassa să ia cu forţa manuscrisele. Sosise însă cu o oră prea tîrziu. Bătrînul fugise în Belgia. De furie, Gunther a devastat întreaga locuinţă..

Puţin timp după această Ispravă, Kriegsfeld fusese numit profesor, ca numai la o lună după aceasta să părăsească Germania pentru a deveni conducătorul unui concern electrotehnic niponn-german. în ţara samurailor îşi organiză viaţa pe acelaşi calapod ca şi în ţara lui.

*

Acum se vedea nevoit să privească ore întregi suprafaţa neţărmurită al Mării Galbene, care se întindea inertă şi mută.

Nemulţumit de situaţia în care se afla, se trîntii pe patul tare de hanibu. scoase caietele dintr-un coş de paie şi începu să le răsfoiască. La primele pagini îii dădu dreptate lui Kollemann. Erau aforisme în legătură cu superioritatea raselor, în care Wassa îii lua peste picior atît pe marele Nietzsche cît şi pe contele Gobineau. Dar iată două rînduri subliniate apăsat cu creionul roşu :

În radium sau uranium stă puterea nemărginită de a vindeca orice boală din lume. Medicul care o va aplica se va putea asemui dumnezeirii.

Kriegsfeld lăsă să-i alunece caietul. În mintea lui aceste rînduri se transformară în toată istoria forţei umane.

într-adevăr... numai că nefericitul de Wassa gîndea anapoda. Nu vindecarea ne interesează pe noi, ci puterea în sine pe care ţi-o dă radiumul. Şi dacă stai şi te gîndeşti la cine a

avut puterea şi a încercat să se măsoare cu dumnezeirea, îţi vine'să mori de rîs. Un pirat britanic, un bandit corsican, un pirat japonez şi acum un zugrav austriac. Se ridică în picioare, deschise uşa şi-| strigă pe Naosuke, care apăru curînd.

— Cunoşti desigur literatura ţării dumitale, nu ?

— Bineînţeles.

— Atunci spune-mi, te rog, cine este autorul acestei taketori

— Prinţul Narihiia…

— Mulţumesc, pentru asta te-am deranjat.

Şi fără să-i mai pese de figura mirată a Japonezului, se culcă înapoi în pat şi scrise apăsat deasupra cuvintelor lui Wassa :

Cine va cuceri puterea uraniului va stăpîni şi omenirea. În consecinţă, numai un om de ştiinţă poate fii Furhrerul lumii.

Cîteva clipe se lăsă purtat de visare. Să fii conducător… Să tremure omenirea la orice vorbă sau gest al tău… Să comanzi o ţară ca Germania… Sau poate… Nu! nu ! Ultima idee il făcu la început să rîdă nervos, apoi se încruntă.

Reluă răsfoirea caietului. Parcurgea filă cu filă cu un dublu sentiment faţă de fostul său profesor. Simţea totodată şi milă, şi dispreţ. În cele din urmă, cînd citi următoarele, dispreţul se schimbă în furie :

,.în minele noastre, am impresia că asist la ceva similar muncilor faraonice. Robii negri nu sunt legaţi numai de lanţurile de fier ale Sclaviei, ci şi de lanţul legilor imperiului german, al trădări şi alcoolului, cel mai teribil flagel care a bîntuit vreodată Africa. Mi-e scîrbă că sunt german.

Gunther răsfoi mai departe caietul cu acelaşi sentiment de

revoltă pe care-l încercase la citirea celor de mai sus. Deodată tresări, Iar muşchii obrazului i se încordară. Găsise în sfîrşit ideea pe care o aştepta :

.....Este interesant, scria Wassa, că în toată regiunea Katanga

circulă printre negri o mulţime de legende cu privire la calităţile curative ale pietrei de lumină. Vracii ştiu să o folosească în intervenţiile lor terapeutice, intonînd ca un descîntec lait-motivul legendei :

'Mulonga, primul om, a furat din soare un bolovan de lumină, pe care l-a ascuns sub dealul de la N'goto. Mulonga a fost şi primul marabu.

Mulonga l-a vindecat de răni şi bube şi pe N'Goo, şi pe Gae, fi pe Soiombwana.

Mulonga lua un grăunte din bulgărele de lumină. Lua bucăţica fărîmiţată; -o punea pe rană

Sotnmbwana; N'Goo şi Gae se vindecau.

Bulgărele arunca scîntei.

Oriunde sunt bulgări din soare; negrii sunt sănătoşi. Piatra de Kumaramba ţpechhlendăţ este ruptă din piatra lui Mulonga.

Piatra lui Mulonga vindecă orice boală. Mulonga a fost primul om şi primul vraci.

monagatari

Tsauki ţ a ? Anuv't Harou ya ? Moukaţi no. tlarou nurar.ou.

Să fie luna ? Nu există lună. Oare primăvara? Nu e primă vară Din cele mai vechi timpuri. Numai eu singurul Sunt cel mereu neschimbat.

Onaga mi hitotsu tio. Mato no mi mi site.

În toate părţile, şi mai ales la Sincolobwe, circulă aceeaşi legendă. Faptul acesta l-am mai observat, de altfel, şi în alte regiuni în care s-au făcut prospecţiuni de uranium. Populaţia băştinaşă are în folclorul ei un basm asemănător celui de.mai înainte. Este posibil ca în toate locurile de pe suprafaţa globului unde se întîlnesc asemenea fenomene folclorice să existe surse radioactive.

Kriegsfeld închise încet caietul. Straniu şi surprinzător sistem de prospectare ! S-ar putea, dacă s-ar găsi în folclorul indian ceva asemănător, că şi în India… da… va trebui să răscolească mii de manuscrise. Nu se poate să nu afle ceva! Nu se poate!

*

După o escală de o zi în portul taivanez TaKan; Jonca îşi schimbă direcţia şi porni spre golful Ton-Kin. Scopul lui Naosuke era să ajungă într-un port oarecare de la gurile Fluviului Roşu, adică să navigheze numai în apele controlate de marina japoneză.

Gunther era plictisit. Terminase de citit cele două caiete, şi altceva nu vedea ce avea de făcut. Pluteau încet, aproape în derivă, pe undele puternice ale curentului tonkinez, care-i mîna spre ţărmul Indochinei.

Era în ziua de 31 decembrie, de Anul Nou, cînd la orizont apărură fumurile unor vase de război. Naosuke era calm. La bord nu se afla nimic compromiţător. Cît despre aparatul de radio, nu avea nici o grijă, căci nu putea fi găsit declt după cercetări îndelungate şi minuţioase. Călătorul de la bord nu bătea la ochi: era normal ca un bonz sau un lama cerşetor să se afle pe puntea unei nave pescăreşti. ÎII ducea de pe o insulă pe alta

Pentru orice eventualitate, Gunther Îşi verifică machiajul. În afară de culoarea căpruie a ochilor, nimic nu l-ar fi putut trăda. De aceea îşi stoarse în ochi cîteva picături de lămiie. Ce-i drept, aceas-ta-i produse cîteva clipe o usturime aproape insuportabilă, în schimb culoarea pupilei luă o tentă mult mai închisă.

Starea lor de tensiune nu dură prea mult, căci, după cîteva minute de la apariţia vaselor, pe linia orizontului un periscop apăru în imediata apropiere a joncei, pentru ca, aproape imediat, corpul unui submarin să iasă la suprafaţă. Naosuke şi membrii echipajului se strînseră la un loc. Păreau înspăimîntaţi, dar în fond erau hotărîţi să nu se lase făcuţi prizonieri şi nici să-şi piardă pasagerul. Acesta din urmă, ca un veritabil lama, stătea ghemuit pe un colac de iută şi mormăia o rugăciune interminabilă.

— Hei you ! se auzi vocea primului matelot apărut pe puntea submarinului. Să nu vă mişcaţi că vă trimitem un obuz în

pîntece! Zicînd acestea se îndreptă spre micul tun de la proră, căruia îii şi scoase husa.

O barcă pneumatică fu coborîtă în mare. În ea luase loc o patrulă de marinari conduşi de un subofiţer. Pe beretele lor se vedea

scris : His royal majesties war fleet.

— Cine sunteţi ? se răsti plutonierul.

— Bieţi pescari rătăciţi… răspunse cu glas tremurător Naosuke într-o foarte aproximativă limbă engleză.

— Şi momîia aia de colo?

— Un prea sfînt lama !

— Ce caută ăsta aici ? Hei tu !… răcni el spre Kriegsfeld. Hei, spionule, ce cauţi aici?

Acesta continua să-şi mormăie me-lopeea. Marinarul se apropie. Îll apucă de bărbie şi-l privi în ochi. Apoi, luîndu-l de gulerul mantalei, îl ridică cu o singură mînă.

— Cum te cheamă ? Gunther privi prefăcut

spre Naosuke.

— Nu ştie decît japoneza sau sanscrita… făcu acesta cu un aer de respect.

— Japoneza ? Atunci să-ţi răspundă ţie. Cum îl cheamă ?

— Hun-khopy… răspunse Naosuke după murmurul Lui Gunther.

— Spune-I că merge cu noi pe vapor… Trebuie să-l cercetăm ! Vii şi tu !

La aceste vorbe, doi

mateloţi îl prinseră pe Gunther de braţe ca să-l imobilizeze. Precauţia lor fusese cu totul de prisos, căci falsul lama nici nu se gîndise să opună rezistenţă. Cu Naosuke şi ceilalţi membri ai echipajului a fost mai greu. Aceştia trebuiră să fie legaţi. În acelaşi timp, un grup de alţi marinari britanici percheziţionau jonca, dar curînd se întoarseră.

— Nimic ? întrebă aspru plutonierul.

— Doar asta! Un marinar îii întinse un sul cu mai multe manuscrise japoneze. Ce ordonaţi să facem cu ei ? Îii executăm aici sau îii luăm la bord ?

— Mai întîi la bord şi după aceea vom vedea.

Pe submarin au fost izolaţi unul de celălalt. Primul interogatoriu, care a constat din luarea numelor şi a oraşelor de baştină, le a fost luat de un simplu sublocotenent. În timpul interogatoriului, Kriegsfeld se chirci într-un colţ. La toate întrebările ofiţerului, răspundea monosilabic, cu fraze stereotipe, pline de citate din doctrina budistă. În colţul gurii, I se păstra în tot acest timp un surîs ironic, pricinuit de nepriceperea marinarilor care nu găsiseră caietele lui Wassa la percheziţie şi de naivele întrebări pe care i le punea sublocotenentul.

Acesta din urmă, după toate eforturile sale, Îşi epuiza atît dicţionarul cît şi repertoriul şi era perfect convins de nevinovăţia prizonierilor. Ca atare, se prezentă în cabina căpitanului pentru a-şi da raportul.

— Cine sunt prinşii ? Îl întrebă acesta de cum intrase.

— Un preot budist şi cîţiva pescari păcătoşi din Formoza.

— Un lama vrei să spui ?

— întocmai, domnule căpitan,

— Ştii, Harris, că eu n-am mai văzut asemenea specie de oameni ? Adă-l aici să-şi arate mutra!

— E prea murdar, protestă sublocotenentul.

— Nu-i nimic, nn-i nimic.

Ordinul căpitanului fu imediat executat. Escortat de un matelot Înarmat; fu introdus Kriegsfeld. Rămase o clipă în prag, măsurîndu-l pe căpitan cu o privire scrutătoare.

— Sayonara… pronunţă el abia mişcîndu-şi buzele.

Marinarul care-l însoţea tresări mirat. Sayonara înseamnă în limba japoneză la revedere şi deci nu poate fi un salut. Totuşi căpitanul se ridică de la locul lui şi-i făcu semn santinelei să se retragă. Cînd uşa se închise în urma acestuia, comandantul submarinului luă poziţie de drepţi.

— Luaţi loc, sir! Vă aşteptam de două zile.

— Nu face nimic… răspunse flegmatic Gunther. Cel mai bun lucru ar fi acum un coniac, iar după aceasta să mi se aducă bagajele din bărcuţa aia împuţită.

— Imediat!

— Un moment, fără grabă inutilă. În perna de la cap sunt două caiete pe care neghiobii duniitale de mateloţi nu le-au găsit. După ce mi se vor aduce bagajele, vă sfătuiesc să nu mai rămînem la Suprafaţă. Nu sîutem la parada militară din Plymouth !

— Am înţeles, sir, dau ordinele necesare.

Căpitanul făcu stînga-mprejur şi ieşi grăbit închizînd uşa în urma lui. După cîteva clipe se întoarse. — Ordinele dumneavoastră s-au executat

Submarinul prinse să se clatine. Lua apă în depozitele

speciale. Se scufunda.

— A, da ! făcu Kriegsfeld ridicîndu-se după scaunul în care se Instalase confortabil. ce aţi făcut cu ceilalţi ?

— încă nimic. Aşteptăm ordine.

— Atunci... la prima ocazie, hrană rechinilor!...

Într-o noapte întunecată d ianuarie, submarinul King Charles din flota marinei regale britanice acosta În rada micului port indian Kizaiiipatam, aflat pe partea de sud-est a coastei, în dreptul deltei fluviului Kistna. Din barca pneumatică coborîră la chei doi ofiţeri şi un civil. Unul era sublocotenentul Harris, al doilea căpitanul submarinului, iar civilul era un om mărunţel, îmbrăcat elegant, cu cască colonială pe cap şi care ducea în mînă o valiză scumpă de piele.

— Sper că aţi călătorit comod, sir!

— Atît de comod cît se poate pe un submarin în timp de război. Acum trebuie să mă grăbesc. Trenul pleacă peste o oră. Domnule căpitan, îţi mulţumesc!

Îl salutară milităreşte, şi civilul, fără să le mai întindă mîna, făcu stînga împrejur şi pornii spre rada portului industrial. Aici se urcă într-o rikşă şi se pierdu în mulţime.

— Cine a fost, domnule ? întrebă curios sublocotenentul Harris,

— Un ofiţer superior de la Intelligence Service ! Bine că am scăpat de el ! Să ne întoarcem !

După o jumătate de oră, submarinul, luînd balast, se cufundă din nou în apele Oceanului Indian.

Capitolul 11

Legăturile călugăreşti ale lui Ananda Sing; O Canossa

himalaiană; Un lama deosebit de cult şi mare amator de manuscrise; Un amatl venit din misteriosul tărîm Fu Sang;Karl Wassa a avut dreptate. Care pe care.,.

Călătorii care mergeau pe linia ferată Madras;-Delhi în ziua de 12 ianuarie au văzut ghemuit într-un vagon de clasa a treia un lama cu pălărie roşie. La controlul făcut, din actele sale reieşea că se numeşte Lama Hun-Khopi, că este călugăr vagabond, provenit din mănăstirea Ralung, aflată la 115 kilometri nord de Ambala. În decursul drumului, lama Hun-Khopi murmura versete sacre, iar cînd obosea în-vîrtea deasupra capului o morişcă tibetană de rugăciuni. La picioare îşi pusese două boluri de lemn, unul mic în care credincioşii îşi lăsau obolul, iar altul mai mare în care îşi strîngea mîncarea.

Lama Hun-Khopi a coborît din tren numai cînd a fost nevoit .să-l schimbe. Se vedea că nu este un om obişnuit cu astfel de călătorii. În apropierea fiecărei staţii avea grijă să-l întrebe pe conductor sau pe un călător milos dacă mai are mult pînă la Ambala. Se întorcea la mănăstirea Lui, unde urma să aibă loc foarte curlnd o sărbătoare deosebit de importantă.

Trenul ajunse la Ambala într-o dimineaţă răcoroasă. Chiar plouase în ajun. Lama coborî ajutat de alţi călători, se înveli într-o manta de pîslă căpătată de pomană, îii binecuvîntă pe cei din jur şi porni spre centrul orăşelului, îngînîndu-şi litania; Orice nou sosit putea lesne să se orienteze în Ambala şi să ajungă În piaţa centrală chiar dacă nu mai fusese acolo niciodată. Aceasta se datora faptului că toate marile clădiri comerciale şi administrative, strînse în Victoria Squarc. dominau prin Înălţimea lor tot oraşul.

În primul rînd, lama trecu prin poarta vechii fortificaţii clădite de colonialiştii britanici la mijlocul veacului trecut. Ambala, capitala Sirkundului, constituia atunci o cetăţuie înaintată pe linie de fortificaţii, care controla teritoriul dintre Himalaia şi regiunea Thar. încetul cu încetul deveni un important centru comercial pentru industria lemnului şi a iutei şi nod de cale ferată spre care duceau trei linii principale, cea de la Delhi, cea de la Simlca şi cea de la Lukucw.

În partea dreaptă a Pieţei Victoria se Înălţa un impozant edificiu clădit În greoiul stil elisabetan; Era banca indiană de comerţ şi industrie. În spatele ei, construit din granit cenuşiu de Himalaia, se afla locuinţa agentului pentru Sirkind; sir Ananda Sing-.

Mic de statură, destul de gras, agentul bancar poseda o energie disimulată mai ales de figura sa imobilă. Din acest motiv, pentru că nu I se putea cunoaşte intenţiile, subalternii săi se şi temeau

De el . După ziua de lucru la bancă, Ananda se retrăgea În apartamentele sale, unde rămînea pînă la lăsarea nopţii. Atunci, însoţit de cîţiva prieteni, se ducea la clubul armatei, cel mai selectt din localitate.

în ziua aceea, un funcţionar făcuse o încurcătură cu onorarea unui cec către un mare latifundiar din regiune. Sir Ananda Sing era înfuriat la culme căci bogătaşul, în afară de faptul că era mare nobil, se

mai bucura şi de prietenia locţiitorului guvernatorului şi al directorului general al băncii, în aceste toane fiind, valetul său îl anunţă că un lama doreşte să-i vorbească.

— Aruncă-i o piesă de patru anaşi şi dă-l afară! porunci el.
— Nu vrea, sir. Am încercat asta

— Atunci aruncă-l pe scări.

— Nu-i nevoie, se auzi o voce străină cu timbru grav. Plec singur cînd va fi cazul,

În cadrul uşii apăruse un călugăr mărunţel, cu obrazul năpădit de o barbă scurtă şi rară. Pe trupul lui slab, atîrna o pelerină de pîslă aspră, plină de praf şi scaieţi. Pe cap purta, trasă pînă peste sprincene, o uzată pălărie roşie, specifică lamaşilor din secta reformată.

Primul impuls al lui Sir Ananda fu să se repeadă în gîtul vizitatorului nepoftit.

— Cît vrei de pomană, ţap bătrîn ?

— - Prea-nobile fiu al fratelui meu, vin de la mănăstirea Rahing, răspunse acesta accentuînd pe ultimul cuvînt,

— Nu te mai zgîi aşa, marş afară! răcni Ananda, dar de data aceasta zbieratul era adresat valetului.

Cînd uşa se închise pe urmele acestuia, pe obrajii agentului bancar se schiţă un zîmbet slugarnic. Se îndreptă spre lama, care rămăsese lîngă perete, într-o atitudine de profundă smerenie îl pofti să ia loc. Călugărul refuză cu o energică mişcare a capului. Apoi îşi smucii pălăria de pîslă şi cu un gest prea puţin elegant işl şterse faţa cu poala mantalei.

— Aşadar… dumneata eşti Ananda Sing… mormăi el mai mult ca pentru sine. De ce te agiţi aşa ? Stai Jos !… dar stai o dată! Avem doar de vorbit.

Ca şi cum el ar fi fost stăpînul, se duse şi inchise batantele de trestie ale ferestrelor, apoi aprinse lumina. După aceasta, cercetă precaut fiecare colţişor de zid, ciocănindu-l uşor cu vîrful degetelor, aşa cum face un medic fiziolog cînd consultă un bolnav.! — Cine lucrează în biroul alăturat ? - Procuristul.?! şi…

. — Trimite-i de-aici ! Camerele din jurul nostru să fie Imediat golite N-am nevoie de ochi şi urechi indiscrete.

— — Da, da, imediat.

După ce Ananda se înapoie gîfîind şi asudat, îl găsi pe lama cotrobăindu-i În sertarele biroului. Nu îndrăzni să se apropie, căci pe birou se afla un revolver cu ţeava îndreptată spre dînsul.

— Unde ţii hîrtiile?

— În casa de bani personală… aici n-am nimic, nimic. Dar nu vă supăraţi, sir. . adică prea sfinte., parola !

— Ii surd ! Ralung!

— Cine-i vizitatorul? Apoi scoase din morişca de rugăciuni o hîrtie de o rupie tăiată meşteşugit şi cu marginile dantelate

Ananda luă bancnota, o privi, apoi Îşi schimbă deodată atitudinea. Intrarea călugărului îl prinsese oarecum pe neaşteptate.

— De unde o aveţi ?

— Ascultă Ananda, ţi s-a urît cu binele. Lama Îşi şterse din nou faţa asudată. Ochii săi căprui, încercănaţi, Îll cercetau ameninţător pe indian. Acum, te rog eu, să trecem la ordine. Răspunde la parolă ‘

— Namo thasa…

— Bun… Nu cumva ţi-e frică ? Îl întrebă el jucîndu-se cu pistolul. Dacă nu te porţi cum trebuie, să ştii că-ţi poţi încheia socotelile pămînteşti. Dar n-am timp de pălăvrăgeală. Ai aranjat cu lamaseria?

— Da !

— Pînă desearǎ să am rapoartele gata, să fie trimise de urgenţă. Aţi întîrziat cammultişor. Locul, de întîlnire cu oamenii este la templul în ruine. Am nevoie de bani. Cam de 50000 de rupii şi o casă izolată unde să pot lucra nestingherit. Acum rămîn la tine pînă la noapte. Vreau să fac o baie şi să beau ceva. Pe unde se poate ieşi nevăzut de nimeni ? Să nu uit, încă ceva, nimănui nici un cuvinţel despre prezenţa mea!

Ananda ridică neputincios din umeri. Ieşire secretă nu avea. În schimb, avea prilejul să se răzbune pe inoportunul şi stingheritorul său interlocutor, în consecinţă, îşi chemă valetul :

— Barlaji, condu-l pe prea-sfîntul lama la bucătărie. Stai lîngă el şi îndeplineşte-i orice dorinţă.

O furie neputincioasă se întipări de data aceasta pe faţa călugărului. De dat înapoi nu putea. De voie, de nevoie, îl urmă pe valet şi, străbătînd curtea, intră în casa răcoroasă a agentului bancar…

*

Acelaşi lama pe care l-am întîlnit în tren şi în casa agentului bancar Ananda Sing călărea în primele zile ale lunii februarie, pe un catîr, spre mănăstirea Ralung, aflată la circa 115 kilometri de Ambala pe malul estic al rîului Satiedi. După cum am văzut, numele lui era Lama Hun-Khopi. Prezenţa lui pe aceste drumuri puţin umblate n-ar fi însemnat nimic deosebit dacă în fiecare sat în care se oprea la odihnă Hun-Khopi, după ce dădea oamenilor sacerdotala-i binecuvîntare, n-ar fi început să întrebe mai ales pe bătrîni despre legende vechi, despre pietre vindecătoare căzute din cer sau despre alte lucruri de acest fel.

Mai întreba Hun-Khopi dacă nu există cumva şi un loc În care orişicine s-ar duce Işl tămăduieşte boala. După ce asculta, dînd din cap cu răbdare şi înţelepciune, îşi aprindea un foc din bălegar uscat şi crenguţe, la care-şi fierbea un ceai cu făină de orz şi mult unt. O singură dată oamenii l-au văzut furios pe omul cel sfînt. Un credincios, care n-avea de unde să cunoască aversiunile culinare ale călugărului, venise să-i ofere nişte terci de prune. Furios peste măsură, lama îii azvîrli cu oala-n cap.

Cînd oamenii se retrăgeau respectuoşi ca să nu-l stînjenească, lama scotea din sîn un carneţel cu scoarţe tari în care-şi făcea însemnări cu litere ciudate pentru acea regiune de la poalele Himalaiei. Nimeni însă nu îndrăznise să-l privească. A privi un lama atît de sfînt în timp ce mănîncă ar fi fost, socoteau ei; un adevărat sacrilegiu.

După cîte ascultase pînă atunci, Hun-Khopi nu reuşise să găseascărăspuns întrebărilor sale. Lihnit, sau mai bine zis furios,

ajunse într-o după-amiază ploioasă în faţa marii porţi a mănăstirii .

Lamaseria aceasta era cocoţată pe nişte stînci abrupte, aflate aproape exact în mijlocul muntelui. Este un fapt cunoscut că în Himalaia şi Tibet, pe vîrfurile munţilor se construiau cetăţui sau case, în mijlocul muntelui — lamaseriile; iar la poalele muntelui — satele şi oraşele.

Ralung; o mănăstire veche de aproape şase sute de ani, este construită astfel încît între spatele chiliilor şi panta muntelui să nu rămînă decît un spaţiu atît de mic încît un om abia să-l poată străbate cu mare greutate. Zidurile ei, construite din bolovani, se ridică măreţe; sobre ca ale vechilor cetăţui europene din evul mediu. Deasupra congloneratului de edificii, se înalţă turla templului, situat în centrul geometric al curţii dreptunghiulare. În jurul incintei principale, se află nenumăratele locuinţe ale călugărilor, cancelaria mănăstiri;grajdurile populate de vaci moscate sau zebu. De la aceste animale, călugării foloseau numai untul, căci laptele sau carnea de vită erau socotite alimente spurcate. Mirosul puternic de unt rînced fu primul semn care atrase atenţia cucernicului călător. Într-adevăr, se păstrau în magaziile mănăstirii blocuri de unt vechi de 40—50 de ani, delicatesă nemaipomenită şi care era servită numai oaspeţilor de seamă la ocazii cu totul deosebite. Lama Hun-Khopi cercetă cu privirea clădirile şi după aceea seîndreptăspre poarta din mijloc. În tăblia cea mare era practicată o uşă făcută dintr-o singură blană de stejar, lată de aproape un metru. încercă să o deschidă, dar portiţa era bine închisă pe dinăuntru, deasupra era agăţat un ciocan cu care noul venit bătu puterni. Poarta fiind veche, sunetul căpătă prin rezonanţă calitatea unui vaiet lung care se multiplica, din cauza ecoului, într-un muget

Pînă să I se deschidă, lama Hun-Khopi a trebuit să aştepte mult în bătaia ploii. Primirea făcută a fost deosebit şi neaşteptat de dură. De astă dată, însă, ciudatul nostru lama nu s-a mai putut purta ca în biroul bancherului de la Ambala, ci a urmat plin de respect călugărul care-i deschise.

Ca şi împăratul Germaniei Henric al IV-lea, care a aşteptat la anossa în frig şi zăpadă să fie primit de Papă, Hun-Khopi a statla uşa stareţului timp de o săptămînă întreagă. La vederea călugărului; Kampo-Ghelung-ul Djailar se încruntă şi-l privi supărat pe vizitator, în care vedea un intrus şi un neofit fără valoare.

Hun-Khopi îşi plecă smerit privirea şi-i întinse stareţului o anumită hîrtie. scrisă ru caractere hinduse. De data aceasta, obrazul îmbătrînit al Kampo-Ghelung-ului se destinse şi în ochii Îngropaţi în adînc licări o flăcăruie de veselie.

— De ce n-aţi spus de la început, mister Hun? ii se adresă el într-o limbă engleză îngrozitor de stîlcită.

— N-ar fi fost prudent… De altfel, dumneata; Djailar, dacă nu mă înşel, cunoşti mai bine treburile. Eşti de aproape patruzeci de ani În meserie…

— O, nu, nu… eu dau numai ajutor pe cît mă ţin puterile şi mintea. Aşa m-a învăţat şi fratele Siegfried, care a fost schivnic

pînă acum cîţiva ani, cînd a murit ! Acum o să ne îndrumi dumneata,

frate, Hun…

Ar fi inutil să vă spunem că lama Hun-Khopi nu era altcineva decît Gunther Kriegsfeld, căci, de bunăseamă, cititorii noştrii l-au Identificat de mult

Pentru început, cîteva zile Kriegsfeld a lucrat laolaltă cu ceilalţi călugări la modelarea în unt sărat a unor figurine. Aceasta numai dimineaţa. După-ainiaza scotocea biblioteca mănăstirii bogată în cărţi şi manuscrise vechi, care ar fi format fericirea a generaţii întregi de filologi şi istorici. Nu trecură nici zece zile de la venirea lui la lamaserie; cînd îii parveni un bileţel din partea lui Ananda Sing.

Păzeşte-te de Lama Gopal!

Hun-Khopi ridică din umeri. Nu-i era teamă. Ananda ăsta se sperie prea uşor. În orice caz nu strică să ia toate măsurile de cuviinţă pentru a-l descoperi şi a-l lichida la timp pe acest Gopal.

Aproape că şi uitase de misiva primită de la agentul din Ambala, cînd într-o zi, îndreptîndu-se spre chilia stareţului, surprinse o discuţie. Pe sală era întuneric şi pustiu. Pentru un lama e desigur ruşinos să tragă cu urechea la uşi. Dar întrucît putea fii vorba de ceva Important, Hun-Khopi îşi lipi urechea de tăblie.

înăuntru se aflau Djailar; Kampo-Ghelung-ul mănăstirii, şi un lama înalt şi slab, cu părul castaniu şi ochii stranii. Era ceacîr, adică avea un ochi negru şi altul verde. Cei doi sfinţi călugări ţineau în mînă şi numărau cîteva păcătoase de hîrtii albastre pe care era imprimat capul lui George Washington. Acest amănunt însă nu-l putea observa Kriegsfeld.

— Sunt mulţumit, frate Gopal, că-ţi pot fii de folos, mormăia Djailar, numărînd hîrtiile. Nu cred, însă, că avem de-a face cu un om mai important. Ştiu doar atît : că-i în căutarea unei hîrţoage şi despre altceva; nu…

— Nu ţi-a spus despre ce hîrţoage este vorba ?

— Nu, dar îl pot întreba.

— Aştept atunci să-mi dai răspunsul mîine.

La aceste din urmă cuvinte, se auziră cîteva bătăi sfioase în uşă. Cu o rapiditate demnă de orişice prestidigitator, cei doi băgară hîrtiile în buzunarele adînci ale raselor călugăreşti.

— Se poate, prea sfinte? răsună de afară vocea lamei Hun-Khopi. Djailar îl privi întrebător pe Gopal. Acesta făcu un gest de încuviinţare şi se retrase într-un colţ întunecos.

— Intră, fiule!

Kriegsfeld deschise uşa încet şi intră în vîrful picioarelor. În dreptul mesei din mijlocul camerei, se opri cu privirea plecată smerit. De fapt, Încerca să vadă dacă nu se află cumva în încăpere vreo hîrtiuţă sau vreun alt obiect care să-i dea un indiciu cît de mic despre Identitatea lui Gopal. Din nefericire, nu găsi nimic.

— Ce doreşte fratele meu Hun-Khopi ?

— Aş vrea ca orele de meditaţie să mi le petrec în pavilionul din pădure, răspunse acesta cu o voce demnă de orice cuvios. De aceasta am zădărnicit rugăciunea prea-sfîntului Kampo-Ghelung al lamaseriei Ralung.

Da; Se poate. Văzînd că lama Hun-Khopy doreşte să se retragă, jailar îii făcu semn să se apropie. Am auzit că fratele meu se interesează de străvechile noastre cărţi sfinte; Ce cărţi a găsit fratele meu?

— Despre cei 40000 de bonzi care au propovăduit sfînta noastră credinţă în China cea păgînă

— Şi ce cărţii mai vrea să găsească fratele meu?

— Despre viaţa celor cinci bonzi care au venit din ţara Tin-Ai şi au mers de au potolit spiritele apelor. Acum îngăduiţi-mi să mă retrag.

Fără să mai aştepte încuviinţarea, lama Hun-Khopi ieşii, parcă plutind, din încăpere. Gopal şi Djailar aruncară pe urma Lui nişte priviri cu care, dacă ar fi putut, l-ar fi ucis.

Afară, Kriegsfeld rămase puţin în apropierea uşii. Acum îl cunoştea pe Gopal şi rămînea doar un singur lucru de făcut: să afle cine-l pusese pe urmele lui.

Nu se luminase bine de ziuă, cînd Kriegsfeld ieşi din biblioteca lamaseriei ducînd cu el o bucată de hîrtie groasă, de o fabricaţie necunoscută. Părea o ţesătură de fibre acoperită cu un strat de calciu.

Textul nu avea nici o importanţă. Era o rugăciune banală, aşa cum se găseau cu zecile de mii împrăştiate prin lamaserille Indiei şi ale Tibetului. Cercetarea comparativă a hîrtiei nu-i dădu nici un rezultat. După multe eforturi un bătrîn lama îii spuse ironic:

— E pergament din Fu Sang..,

— Din Fu Sang ?

— Da… aşa cum este şi cel din mănăstirea Matrakonda. Despre Fu Sang parcă mai citise el. După cîteva zile de frămîntări . îşi aminti de lucrarea savantului francez De Guignes, care publicase în 1757 un interesant studiu despre cartea Fu Sang, bazat pe manuscrisul călugărului chinez Hvui Şiu. De Guignes a dedus în lucrarea sa, apărută în al 28-lea volum din memoriile Academiei Franceze, că Fu Sang nu este altceva decît Mexico, iar autorul descrierii, călugărul chinez, ar fi fost unul dintre primii descoperitori ai Americii, de dinaintea lui Columb. Fireşte că Kriegsfeld nu se mulţumise numai cu atît; el îl puse pe Ananda Sing să-i procure O serie de cărţi, printre care studiile lui Leland şi Hervey de Saint-Denys cu privire la Fu Sang. Acum era lămurit.

În mîna sa se afla un aşa-zis amatl. adică hîrtie mayaşă făcută din fibră de maguey agaue americanos. Cercetările ulterioare urmau să completeze ipotezele. Un singur lucru îl făcuse să cerceteze amănunţit

amatl-ul. Pe verso, erau două rînduri şterse de vreme. Din toate aceste cuvinte scrise în limba tibetană, putu descifra doar atît: piatr.. soar… Indiciul era prea neînsemnat. Acum nu mai avea altceva de făcut declt să se ducă în lamaseria Matrakonda, unde, după vorbele bătrînulul lama, se aflau celelalte documente. Plecarea sa inopinată ar fi putut să bată la ochi. De aceea, a fost nevoit să mai aştepte încă o lună pînă la data la care urma să aibă loc la Matrakonda o sărbătoare importantă. În acest timp, Ananda sing trebuia să aranjeze lucrurile de aşa manieră încît prezenţa lui acolo să nu pară neobişnuită. Pînă

atunci îşi concentra toată activitatea în orele de după-amiază, cînd se întîlnea cu diverşi agenţi de legătură în pavilionul din pădure. Cu toate precauţiile sale, Kriegsfeld

n-a putut să se apere Însă de ochii bănuitori ai acelui lama pe care l-am cunoscut sub numele de Gopal. Acesta stătea ceasuri Întregi ascuns între tufişuri şi pîndea.

Primul prilej de a discuta făţiş s-a ivit în ziua plecării lui Kriegsfeld la mănăstirea Matrakonda, căci Djailar i-l impusese pe Gopal ca tovarăş de drum. Călătoria au făcut-o Împreună, călare pe catîri, iar discuţia lor nu s-a abătut nici o clipă de la făgaşul teologiei. Fiecare încerca să-l iscodească pe celălalt prin curse abile. Se luptau cu vorbe spuse pe o muche de cuţit, fără ca vreunul să îndrăznească să ia atitudine directă de atac. Kriegsfeld nu era dispus să întreprindă nici un fel de acţiune înainte de ar fi avut celălalt manuscris În mînă. Singur Gopal Încerca să-l zădărască, pentru ca astfel să poată găsi un punct de reper cît de neînsemnat.

Ajunşi după o călătorie de cîteva ore la lamaserie, se pierdură amîndoi în masa compactă de călugări şi preoţi budişti care se îngrămădeau în curte. Profitînd de acest prilej, Kriegsfeld reuşi să se despartă de nedoritul său tovarăş şi să pătrundă neobservat În depozitul de cărţi şi manuscrise. Bătrînul lama care se afla acolo ca îngrijitor fu cucerit de nemaipomenita cucernicie a călugărului, şi, cum ceea ce îii ceruse acesta ÎII era destul de cunoscut, Kriegsfeld căpătă un manuscris alcătuit din aproape douăzeci de. pagini. Gunther privea aiurit la colile de amatl acoperite cu hieroglife. Şnurul codicelui trebuia să-i răpească multă vreme, pentru că nu l-ar fi încredinţat nimănui pentru nimic în lume. Urmat, ca de o umbră, de Gopal, se întoarse la Ralung chiar a doua zi, renunţînd să mai participe la restul sărbătorii

Timp de două luni a stat Hun Khopi de a descifrat hieroglifă cu hieroglifă, avînd alături lexiconul Lui Xilitol Codexul Montesinos, dicţionarul Lui Lares şi gramatica lui Lucien de Rosny, cărţi pe care I le-a procurat Ananda din bibliotecile de la Bombay, Calcutta şi Delhi. Încetul cu încetul, a reuşit să

restabilească sensul hieroglifelor. Textul era scris în limba otouii, limbă vorbită şi astăzi de o mare parte din populaţia indigenă a Mexicului, şi care, în multe privinţe, este asemănătoare cu chineza, dar mai ales cu tibetana.

Chiar din prima pagină descifrată, găsi confirmarea celor scrise de Karl Wassa. Era povestirea unui cacic făcută În jurul anului 458 al erei noastre. El afirma că, după ce fusese primit în rlndul călugărilor cerşetori budişti, a vindecat în templul lui Ualama Agap mulţi bolnavi cu răni vechi sau tumori, folosind o piatră sfîntă. Templul se afla pe malul de nord al lacului Tzintzanhui din regatul Cicimec lac denumit astăzi : Yquiran.

Rezultatul nu lăsa nici o urmă de îndoială. Cuvintele lui Wassa Îşi găsiseră încă o dată confirmarea. Acum urma să trimită cărţile înapoi la Ambala, iar el împreună cu un agent să se facă nevăzut din lamaserie dinpreună cu cele două preţioase manuscrise.

Aproape că-şi terminase toate pregătirile, cînd în chilia lui apăru Lama Gopal.

— Am auzit că ne părăseşti, iubite frate.

— Urechile fratelui meu prind mai degrabă foşnetul frunzelor de-cît cuvintele adevărului, rosti sentenţios Kriegsfeld.

— Cred însă, după cele ce văd, că ştiu ce spun, răspunse deodată Gopal în limba engleză. Vreau să văd manuscrisul după care ai alergat atîta.

— Nu înţeleg ce doreşti, continuă Kriegsfeld în limba hindusă.

— Atunci, la o parte!

Zicînd acestea, Gopal aţinti spre Kriegsfeld gura neagră a unui revorver! Văzînd că acesta nu se mişcă, Lama Gopal înaintă. De fapt, încercarea l-a costat şi viaţa. Kriegsfeld poseda la perfecţie jiu-jitsul. cu un salt de adevărat acrobat reuşi într-o

clipă să-şi dezarmeze adversarul şi să-l lege fedeleş.

— Neamţ blestemat !…

— Gura, porcule!… Dacă-mi spui ce ai căutat la mine, îţi dau drumul.

— Te omor…, mai mult nu putu să spună, căci Gunther îl şi sugrumă, Îllăsă acolo, iar el se duse în chilia celui ucis.

După aproape o oră de scotocire, găsii un simplu plic cu o adresă. Mr. Stephens… New York

751h avenue, U.S.A…

Hm! American!. Păcat!

Dacă ştiam mai dinainte, ne-am fi înţeles cu siguranţă, mormăi Kriegsfeld. Eu credeam că-î vreun roşu. Acum a crăpat. Ce să-i fac ?

în zori zilei cînd clopotele anunţau rugăciunea de dimineaţă, călugării văzură surprinşi că doi dintre fraţii lor lipseau, iar uşa chiliei lui Djailar era încuiată. Pe unul, lamaşii l-au găsit spînzurat şi recunoscură în el pe Lama Gopal, Iar pe Djailar îl găsiră cu capul sfărîmat. Al treilea dispăruse fără urmă. Acesta era lama Hun-Khopi.

36

Capitolul III

Unde Borrowth se simte irezistibil atras de stafia dărîmăturii ; Contractul dintre un yankeu şi patru gauchos; Şamanul Tezozomah; Cum a aflat Borrowth despre Karl Wassa; împuşcături în noapte; Klyn Borrowth porneşte la atac.

În timpul ultimelor evenimente ale povestirii noastre, în altă parte a lumii, în portul mexican Mazatlan; aflat pe ţărmul Pacificului, debarcă de pe un mic vas comercial un om între

două vîrste. cu figura energică şi hotărîtă. Cu tot părul alb, care-i acoperea capul ca o coamă, statura sa atletică te făcea să-ţi dai seama că este cu mult mai tînăr decît pare.

Străinul se instală într-un hotel de mîna a doua şi în registru semnă: klyn Borrowth, inginer. Chiar din prima zi, Începu să fie vizitat de tot felul de oameni, dar mai ales de indigeni, lucru care miră foarte mult pe colocatari şi pe proprietarul hotelului. În vremea în care rămînea singur, Borrowth se ocupa de compararea unor vechi documente precolumbiene cu Codexul Montesinos şi Codexul Xilitol. În acest din urmă manuscris este vorba de istoria otonilor, o veche populaţie din centrul Mexicului, şi cuprinde o povestire care pînă atunci nu fusese descifrată, anume legenda oraşului Almoyahuia. Adică locul unde apa curge în cercuri.

Această operaţie îii lua cel puţin trei ceasuri pe Zi. După ce reuşea să descifreze cîteva hieroglife, compara rezultatul cu nişte ‘notiţe pe care le adusese cu el. Toate acestea fuseseră văzute de oamenii de serviciu din hotel şi acum Borrowth era socotit drept un american scrîntit care aleargă după tot felul de fleacuri.

Într-o seară, după ce-şi termină treburile, Klym Borrowth coborî în localul care se afla la parterul hotelului. Era plictisit pentru că tot ceea ce încercase pînă atunci nu-i dăduse nici un rezultat. Acrit de nereuşită, se aşeză într-un colţ îndepărtat al localului, unde putea să-şi bea liniştit paharul cu whisky. La o masă din apropiere, stăteau patru gauchos. Îmbrăcaţi în costumele lor caracteristice. Vorbeau zgomotos, îşi întăreau replicile prin lovituri de pumn, care făceau să zăngănească paharele şi, în general, păreau deosebit de veseli şi încîntaţi.

În toiul discuţiei, unul dintre ei scoase din buzunar un pumn de plăcuţe de aur cu înflorituri deosebit de frumoase. Se vedea că făcuseră parte dintr-un vas şi că actualul lor proprietar le tăiase pentru a-şi uşura transportul

— De unde le ai Pancho, iubitule!

— Din valea TallantzInco.. de sub dărîmături.

La urechile lui Borrowth ajunseră cuvintele celor doi, fapt care-! determină să-şi tragă scaunul mai aproape şi să fie mai atent.

— Sunt multe?

— Berechet, răspunse cel numit Pancho. Dar să vezi drăcie Cît timp am scormonit pămîntul ăla afurisit, m-am ales cu o durere de cap cum n-am mai pomenit

— Or fii duhuri...

— Se poate., şi eu cred... Şi încă ceva... Ştiţi rana mea aia veche de la umăr,; nu?. S-a vindecat

— Nu mai spune! Hotărît, sunt duhuri. O fi stafia dărîmăturii!

— — Mă scuzaţi că mă amestec, se auzi deodată glasul lui Borrowth, care înainta spre masa celor patru. Sunt multe dărîmături acolo unde ai fost dumneata?

Patru perechi de ochi îll aţintiră şi patru mîini se îndreptară ameninţător spre pistoalele agăţate la cingătoare. Cei patru se priviră întrebîndu-se din ochi ce atitudine să ia faţă de intrus.

Aurul... puteţi să vi-l luaţi dumneavoastră... Dărîmăturile, astea mă interesează, doar atît. Eu sunt inginer, şi în timpul meu liber mă ocup cu arheologia. Or, acum sunt în vacanţă._ aş dori să fac o periegheză...

— O... o, ce ?

, — O periegheză, adică o cercetare, un sondaj la faţa locului. , — Singur? întrebă ameninţător cel care arătase aurul.

— O nu... dacă doriţi să mă însoţiţi .. sunt pasionat după

cultura materială precolumbiană…

— Pre… Domnule, noi nu glumim. Pe legea mea, dacă eu, .Oliva Fuentes, nu vă sucesc gîtul!

Gauchonl, care era un adevărat uriaş, se ridică în picioare, cît era de lung, şi înainta urmat de ceilalţi trei.

Pancho, cel cu aurul, Îşi trase sombrero-ul pe sprincene şi puse mîna pe pistol. Discu;ia părea a lua o întorsătură, dacă nu gravă, totuşi destul de neplăcută. Numai Barrowth continua să fie calm ca şi cum injuria demai înainte nu fusese adresată lui, ci altuia; fără să se intimideze cîtuşi de puţin, înaintă şi el, trase un scaun lîngă masa celor patru gauchos şi se instală comod. Îşi adusese

chiar şi sticla cu whisky pe care acum o golea în paharele interlocutorilor săi.

— Locul de care vorbeaţi nu-mi este cunoscut. Ar fii Interesant dacă am putea să ajungem chiar pînă la straturile paleolitice sau

chiar mai jos…

— Vă bateţi joc de noi ? întrebă Oliva încruntîndu-se.

— Vorbesc foarte serios. Aş vrea să ştiu ce populaţie a trecut prin locurile de care vorbiţi; ştiţi, este vorba de migraţia popoarelor nordice spre tropic…

— Hotărît că… Dar pentru numele lui dumnezeu, ce doreşti, senor ?

— V-am spus că vreau să cercetez ruinele. În valea de care vorbiţi, nu s-au mai făcut investigaţii. Aurul nu mă interesează, puteţi fi siguri.

Cei patru se priviră ‘întrebători unul pe celălalt, pentru ca apoi să-şi aţintească privirile aiurite din nou asupra lui Borrowth.

Nervoşi, îşi mîngîiară foarte duios prăselele pistoalelor, gata să le scoată din tocuri.

— Ai avut mîncărime de limbă, Pancho… dar dacă domnul ne dovedeşte că e dispus să ne dea o cauţiune… făcu Oliva Fuentes.

— De acord…

— Ştiţi să călăriţi ?

— Dacă e cal blînd; puţin.

— Acolo nu putem merge decît călare. Limba otoniilor o cunoaşteţi ?

— Limba otomilor ?

— Da

— Am auzit de ea.

— Ne garantaţi să nu mai vorbiţi cu nimeni despre asta ? Toate aceste întrebări fuseseră puse de Pancho pe un ton foarte

puţin prietenos.

— Aceeaşi garanţie o cer şi eu de la voi, replică pe un ton asemănător Borrowth. Mergeţi toţi patru ?

— Toţi.

— Bine! Veniţi mîine la zece dimineaţa la mine ca să stăm de vorbă pe-ndelete. Hei, chelner! strigă el, dă băieţilor să bea şi trece totul pe socoteala mea.

După ce ciocniră primele pahare, Borrowth îl întrebă din nou pe Pancho despre locul cu pricina, dar mai ales despre durerile de cap şi de miraculoasa vindecare. Părînd satisfăcut de cele auzite, se ridică şi le întinse mîna :

Mă numesc Clyn Borrowth… şi mă găsiţi la numărul 22. ZicÎnd acestea, le întoarse spatele şi se urcă în apartamentul său.

Continuare în numărul viitor.

Text corectat de Marian Badea.

Au apărut în colecţia noastră:

Numerele 1 şi 2.Meteoritul de aur de Octavian Sava.

Numărul 3. A 12 a variantă de Leonid Petrescu.

Numărul 4. Marea experienţă de Mircea Naumescu şi Proxima-Centaury de Mircea Brateş.

Numărul 5.Inimă de ciută de A.Rogoz şi C.Ghenea şi O întîmplare obijnuită de P.Stănescu.

Numerele 6 şi 7. Indienii de Vitali Trenev.

Numerele 8 şi9. Uranium de Alexandru Rogoz şi Constantin Ghenea.

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE în numerele. 8 şi 9

Călătorind în Caşmir; în 1929; atomistul german Karl Wassa descoperă o peşteră ciudată; ale cărei coordonate geografice nu le poate stabili. 15 ani mai tîrziu; fostul său asistent; Gunter Kriegsfeld; întreprinde o călătorie În India şi Mexic; unde intră În concurenţă cu Joe Strowberry (omul trustmanului Mac. Stephens); care prospecta şi el În căutarea zăcămintelor radioactive. Pînă la urmă; aventurierul american se dovedeşte a fi cel mai abil. El pune mîna pe documentele lui Wassa şi-l recrutează pe Kriegsfeld În solda şefului său.

în 1952 la Şanhai; În urma informaţiilor datte de bătrînul custode de muzeu Bai Sian-jen; inginerii Fin Siao-şan şi Iury

Tumanov; împreună cu antropologul LI Cian-su; pornesc să scoată de sub valurile mării; unde fuseseră aruncate de cian-kaişişti lăzile conţinînd preţioasele fosile ale primului om din istorie: SiNANTROPUL DIN PEKin.

Uranium

de

Alexandru Rogoz şi Constantin Ghenea.

(Urmare din numărul 9)

Pe bord îl găsiră pe Li Cian-su; gata. să intre în costumul rigid de cercetător al fundurilor mării. Antropologul stătea grav pe o ladă şi-şi cerceta notiţele.

— Nu te-ai răzgîndit; doctore?

— De ce ?

— Să ştii că nu-i uşor ! Ne putem întîlni cu rechini sau cu alte

dihănii.

— Rechinii sunt puţin primejdioşi. Ca orice animale; se tem de necunoscut. Doar dacă-i ataci; e rău — altfel nu. Pe urmă am mai făcut eu expediţii din astea… dar nu la adîncime atît de mare şi în costum de scafandru. Apoi adăugă cu un sentiment de mîndrie. Am fost campion de înot al Universităţii de la Harward.

— interesant! Atunci… pornim! Dumneata vei avea sistemul de oxigenare ataşat de vas; iar noi vom acţiona ca scafandri independenţi. Pentru orice eventualitate să luăm şi un reflector. E încă înnorat.

Cîţiva mateloţi aduceau; atîrnate de scripete; nişte costume grele de cauciuc cu montură de aramă lucioasă. La

spatele a două dintre ele erau prinse cîte trei tancuri de oxigen şi cîte unul mic de heliu. Acest din urmă gaz se degajă în cantităţi foarte mici; dar este strict necesar scafandrilor; deoarece înlătură primejdia hemoragiilor produse de surplusul de azot care se strînge în cască.

O dată casca înşurubată; se făcu proba aparatelor de bord. Telefonul şi microfonul funcţionau normal. Ventilele de eliminare a gazelor de asemenea; iar compasul electronic din interiorul căştii la fel. Scufundarea începea în bune condiţii.

Coborîră pe rînd scăriţa care ducea numai la trei metri sub nivelul mării şi de acolo căzură lin spre fundul apei. Ca să se menţină drept; scafandrul trebuie să facă din cînd în cînd mişcări de echilibrare; aşa cum fac copiii cînd bat apa.

După primii cincizeci de metri; razele piezişe ale luminii de zi; începură să se coloreze cu încetul în verzui. Primul atinse fundul Li Cian-su; care era îmbrăcat într-un costum mai greu. Ritmic; bule mari de bioxid de carbon se ridicau spre suprafaţă în trei coloane paralele.

La început; pînă ce s-au obişnuit cu lumina; cei trei nu vedeau nimic. Simţind sol sub tălpile grele; rămaseră pe loc cîteva clipe… De jur împrejurul lor se vedea un spectacol luxuriant. Pe fundul apei; fauna bogată abisală; formată din actinii multicolore; Îl tentă; pe Li Cian-su să se aplece ca să privească mai atent. Curînd însă observă că era cu neputinţă să se apropie de actinii; care; cum îl simţeau că se mişcă; se închideau. Roiuri de peşti de dimensiuni mici le treceau prin preajmă; ca şi cum mm nu l-ar fi observat. De pretutindeni erau înconjuraţi de ramurile moi şi mişcătoare ale

fucuşilor şi ale altor plante acvatice-xantofile .

Tumanov şi tovarăşul său; scafandri experimentaţi; înaintau cu repeziciune spre un punct din faţă; unde; prin lumina verzuie; se zăreau nişte forme geometrice fixe.

Acest fapt îl făcu pe Li Cian-su. care se deplasa mai greu;

să încerce o oarecare dezamăgire.

— Suntem în apă de cîteva minute şi; gata; să fi găsit totul ? îşi zise el. Păcat !

Dar se înşelase. în faţa lor era doar suprastructura de lemn a unui vas; care desigur se scufundase de multă vreme. Fu de ajuns ca Tumanov să-l atingă şi scîndurile putrede; care de-abia se mai ţineau; să se desprindă şi să se ridice cu repeziciune spre suprafaţa apei.

În acelaşi moment; sus; la punctul de recepţie; ofiţerul de serviciu auzi în difuzor vocea liniştită a lui Tumanov :

— .Aici Tumanov; se aude? Am atins fundul. începem cercetările. Suntem în preajma următoarelor coordonate : 122° 26 33 longitudine vestică şi 300 53 18;5 latitudine nordică.

Capitolul II

Oraşul pustiu.

Espadonul rătăcit.

O torpilă de un tip cu totul neobişnuit.

Bai Sian-jen este sugrumat de emoţie.

Fin Siao-şan nu-şi mai găsea locul pe punte. De cîteva ori voise să se îmbrace şi el în costum de scafandru. Trecuseră cîteva ore şi nu mai aveau nici un fel de veste de la cei trei scafandri. Cablul de care fusese agăţat Li Cian-su atîrna tăiat la o adîncime de aproape 800 de metri. Tubul de aer la fel. Acest fapt arăta că acolo; pe fundul mării; s-a produs o nenorocire; în care cei trei căzuseră victime. Ultimul apel la care răspunseseră arăta că erau într-o groapă de pe fund; unde printre nişte stînci se aflau claie peste grămadă

o mulţime de lăzi.

Detaşarea de bord a lui Li Cian-su n-ar fi însemnat nimic în condiţii normale; căci oricînd costumul lui se putea transforma în mod automat într-unul de scafandru independent; fără a-i primejdui viaţa. Deodată; membrana difuzorului vibră:

— Am găsit! era vocea antropologului. Apoi se mai auzi :

— Viraţi două minute nord; nord-vest! Asta a fost totul.

— Trăiesc! răcni Fin Siao-şan. Spuneţi-le să se întoarcă la bord !

Şi; fără să mai aştepte îndeplinirea ordinului; se îndreptă spre cabina de comandă :

— Tumanov; alo; Tumanov! vorbeşte Fin Siao-şan; vorbeşte Fin Siao-şan; Reveniţi la bord ! Reveniţi la bord!

Li Cian-su păşea pe urmele lui Tumanov; cînd deodată înaintea lui apăru o pată enormă; de culoare negricioasă. Pata se mărea şi înainta cu repeziciune. Foarte curînd; antropologul îşi dădu seama că o uriaşă caracatiţă venea spre ei. Cu un gest reflex îşi armă puşca pneumatică cu harpon şi se pregăti să facă faţă atacului. Prin mintea Lui se perindau sumedenie de legende şi povestiri marinăreşti în care tentaculele prevăzute cu mii de ventuze măcinau pe scafandrii nefericiţi care le ieşeau în cale. Se şi vedea apucat şi strîns de zecile de braţe; cînd o lovitură uşoară în cască îl făcu să privească înlături Lîngă el. Tumanov stătea calm şi prin geamul căştii îi putea zări chiar şi zîmbetul uşor ironic.

Ori nu-i e frică ori face pe grozavul ; gîndi medicul.

Se vede că eşti tobă de basme marinăreşti ; părea că spune experimentatul scafandru.

Corpul masiv şi greoi al caracatiţei pluti o clipă în preajma lor; apoi tentaculele se mişcară şi animalul se opri pe o stîncă aflată La o depărtare de mai puţin de 50 de centimetri. Un ochi mare şi roşiatic se rotea într-o orbită moale; apoi cîteva perechi

de tentacule se agitară. Li Cian-su se simţi cuprins şi dintr-o aruncătură de ochi îl văzu şi pe Tumanov înlănţuit.

— Suntem pierduţi !

Braţul sub care ţinea arma pneumatică îi era imobilizat. Apoi în jurul căştii se roti un alt tentacul. Nu mai vedea nimic.

Deodată strînsoarea se desfăcu şi fu cît p-aici să se răstoarne. Urmă o smucitură puternică; şi cîţiva stropi de apă îi pătrunseră în costum. Se simţi mai uşor. Ce se întîmplase ?

Caracatiţa; departe de a fi un animal feroce; nu atacă şi nu este aşa cum au vrut s-o reprezinte romancierii. întinzîndu-şi tentaculele; căuta să-şi dea seama de ceea ce se petrece în jurul său. Şi; cum; chiar aşa fiind; strînsoarea ei poate ucide un om; Tumanov o atinsese cu vîrful cangei sale; cange care era pusă în legătură cu o puternică pilă electronică; de dimensiunile unei cutii de chibrituri. Din cauza curentului puternic; animalul se sperie; dădu drumul presupusei prăzi şi fugi atît de repede pe cît îi permitea uriaşul ei corp. în zvîrcolirile ei; însă; rupse tubul de aer al Lui Li Cian-su şi de aceea antropologul simţi o şuviţă de apă intrîndu-i în costum; în acelaşi timp; Tumanov îl detaşă de cablu. Acum era independent; putea înainta la fel de rapid şi uşor ca ceilalţi.

Se mişcau într-o pădure de plante acvatice de cele mai diverse forme; cu frunze late şi pe alocuri umflate de băşici de aer — cînd în faţa lor se zări un fel de depresiune întunecată.

Reflectorul lui Tumanov intră în acţiune. Groapa era aproape perfect circulară; cu un diametru de 50 de metri şi adîncă de vreo 20 de metri; ca un puţ făcut de mîna omului. Părea o cisternă.

Pe fundul acestei cisterne naturale; în care coborîseră; se zăreau; printre stînci prăvălite; un mare număr de lăzi pe care se depuseseră din belşug atît plante cît şi numeroase actinii. Tumanov îndepărtă cu ajutorul cangei animalele şi plantele; şi; după cîtva timp; ieşi la iveală monograma R. M. urmată de un

număr aproape şters — 16.101. Atunci Li Cian-su şi Tumanov făcură cea din urmă comunicare; pentru ca numai după o clipă să se întîmple ceva cu totul neprevăzut.

O zguduitură extraordinară; urmată de tulburarea apei îi az-vîrli pe scafandri care încotro. Cînd îşi reveni în fire; Li Cian-su se afla urcat pe marginea gropii; iar lîngă el zăceau cîteva bucăţi însîngerate de carne. Dintr-o privire; antropologul îşi dădu seama că resturile aparţineau unui peşte mare; aşa că nu le mai dădu atenţie cît uşi de puţin. în schimb; Tumanov nu se zărea nicăieri; iar aparatele din interiorul costumului de scafandru nu mai erau folositoare.

Totul se petrecuse din cauza unui espadon; peşte mare de aproape o jumătate de tonă şi care poartă; în chip de apendice nazal; un os lung de aproapeun metru şi jumătate. Peştele se speriase de apropierea celor două forme necunoscute şi; sărind de pe locul său; atinsese; pe cînd se ridica spre suprafaţă; una dintre minele aflate acolo din timpul războiului.

Matelotul de la gabie; care privea necontenit spre larg; observă deodată La suprafaţă o bolboroseală.

— Explozie submarină; nord. nord-vest; tribord !

Toţi se îndreptară spre punctul arătat de marinar. Valurile se potoleau încetul cu încetul; dispărînd treptat în unde largi; concentrice; Curînd apărură la suprafaţă cîteva bucăţi din espadonul; ucis.

Un calcul sumar indică precis punctul în care se petrecuse explozia.

— Două minute; adică două mile nord; nord-vest! anunţă căpitanul.

Fin Siao-şan plecă fruntea. Numai cu o clipă înainte auzise glasul lui Tumanov; care şi-a indicat deplasarea exact în acel punct. O şalupă fu lăsată pe mare şi porni în viteză spre punctul exploziei submarine. La suprafaţă se zăreau fire subţiri de sînge

şi bucăţi din peştii ucişi. Atît.

Se descoperiră în tăcere. Cei trei scafandri păreau definitiv pierduţi.

Deodată; o coloană de bule de aer se sparseră chiar în imediata apropiere a bărcii. Cîteva minute de linişte; apoi reapăru iar un rînd de bule. Nimeni nu mai respira. Fin Siao-şan ceru să se oprească motorul şalupei şi; aplecaţi peste bord; aşteptau să le vină; din fundul oceanului; un răspuns La întrebarea care-i chinuia.

— Semnalizează să se încerce legătura cu ei!

Două steguleţe mînuite de un matelot începură să se mişte cu repeziciune. Fin Siao-şan privea cînd spre apă; cînd spre vas. O nouă coloană de aer se ridică dinspre funduri. Apoi matelotul cu steguleţele; care privea spre vapor; scoase din buzunar o monedă de aramă şi o aruncă în apă. Siao-şan pricepu. Era ofranda dată celor morţi. Nimeni nu răspunsese la apel.

încet; şalupa se roti şi; după ce făcu un rondou; plecă încet spre vasul de bază. Nici nu se îndurau să se depărteze de locul exploziei; căci iar şi iar se ridicau bule de aer

— Semnalizează; ordonă Fin Siao-şan; să se pregătească scafandrii ! Cobor şi eu să-i caut S-ar putea să-i salvăm.

Mai aşteptară aproape zece minute; apoi; cu nădejdea pierdută; se întoarseră pe vas.

în momentul exploziei; Tumanov şi însoţitorul său se aflau într-o parte a movilei de lăzi; iar de partea cealaltă se găsea LI Cian-su. Cînd se linişti tulburarea; antropologul se trezi singur; cocoţat pe marginea gropii. Coborî imediat în cisternă şi acolo îl găsii doar pe matelotul care venise cu ei. Tumanov dispăruse fără urmă. Se aplecă asupra marinarului. Casca îi era fărîmată şi din interior se prelingea; o dată cu apa; o şuviţă de sînge. Era mort.

Li Cian-su îl ridică şi porni cu el spre punctul de plecare.

O durere ascuţită de cap îl trezi la viaţă pe Tumanov. Zăcea într-o hrubă

acoperită de o lespede grea de piatră. Hruba continua într-un coridor lung; al cărui sfîrşit; nu-l putea întrevedea. încercă să ia

contact cu suprafaţa; dar constată că nici telefonul; nici celelalte

aparate nu mai funcţionează. Mergea pe dibuite într-o beznă absolută.

— Ori am căzut în abis; gîndi el — căci ştia că sub 500 de metri e întuneric absolut —; ori sunt într-o peşteră submarină.

Coridorul; pe care-l străbătu pe dibuite; se bifurcă deodată şi; fără să aleagă vreo cale deosebită; anume porni pe una dintre ramuri. După vreo oră de mers; simţi cum panta se urcă; iar apa devine mai luminoasă Mai făcu vreo cîţiva paşi şi în faţa lui se deschise o groapă asemănătoare cisternei în care coborîse pentru prima dată.

— Să mă fi învîrtit în cerc ?

Căută în jurul său. Nici urmă de lăzi. în schimb; pe fund erau fragmentele unei coloane de piatră.

— Astea ce-or mai fi ?

La baza blocului se afla o placă; bineînţeles acoperită de colonii de scoici şi alge. Le dădu la o parte şi zări următoarele semne:

urmate de hieroglife închipuind o pasăre şi un cap de om. Restul era şters.

— Par a fi hieroglife chinezeşti; ba nu. tibetane; dar… parcă ar fi totuşi în altă limbă. N-au nici un sens… Ce-o fiasta? Oare Vreun nume ?

Tumanov uitase că se afla sub apă de aproape şase ore. Uitase o clipă că este singur pe fundul mării şi că rătăcise printr-o subterană. Descoperirea făcută era; însă; extraordinară. O coloană de granit şi o placă cu inscripţii n-aveau cum ajunge acolo aşa peste noapte.

Nerăbdător; se ridică spre marginea cisternei; care — după cum îşi dădea seama — fusese săpată de mîna omului. Se afla în preajma unui mare mister. Sus; pe marginea cisternei; zări alte opt coloane în picioare Lîngă una zăcea un capitel cu o ornamentaţie cu totul necunoscută

Un zîmbet îi trecu peste obraz. Să fie cumva misterioasa Atlantida!. O clipă rîse de sine însuşi. Atlantida în marea Chinei; la aproape 100 de kilometri de coastă; îi apărea ca o aberaţie. Şi totuşi se afla

în mijlocul unor vaste ruîne. Într-adevăr; se vedeau case întregi cu ziduri de piatră; prin găurile oarbe ale fostelor uşi şi ferestre se furişau peştii; iar pe ziduri creşteau alge.

Deodată ceva îi atrase atenţia. Era un topor de silex; deosebit de mare; cu mîner de aur greu. masiv; pe care erau sculptate aceleaşi ornamente necunoscute de pe capitel. <

..Seamănă cu toporul sacrificatorilor de la Delhi ! — îşi aminti el de o fotografie văzută în Muzeul de antichităţi din Moscova. încurcată afacere ! Semne ti beta ne. cuvinte fără sens şi o unealtă asemănătoare acelora din Grecia antică. înainte de a ieşi la suprafaţă trebuie să iau ceva cu mine! Trebuie să mă orientez; să-l caut pe doctor şi să ies .

De fapt; Tumanov abia se mai putea mişca. Orele petrecute sub

apă îl slăbiseră peste măsură; în ciuda faptului că

costumul său de scafandru era; datorită perfecţiunii lui; deosebit de comod. Cu eforturi supraomeneşti; îşi înfipse silexul la brîu şi începu să meargă în direcţia în care îşi închipuia că se află prima cisternă. Trebuia să-l găsească pe Li Cian-su; de a cărui viaţă se simţea răspunzător. De soarta celuilalt scafandru nu era atît de îngrijorat; pentru că; ştiin-du-l profesionist; avea credinţă că se salvase.

începu să meargă pe o aşa-zisă stradă; spre a ieşi iar la marginea cisternei; cînd un puternic curent submarin îl trînti. în contra voinţei sale. se simţi tîrît deasupra fundului; apoi nimeri într-un vîr-tej şi nu mai văzu nimic. Leşinase.

Amurgea. La vreo 350 kilometri de Şanhai; în largul mării trecea lin iahtul Little Mary al trustmanului Abe Mac Stephens. Acesta tocmai se întorcea din Taivan; unde încheiase un buşiriess cochet cu iue Cian-fu; un general ciankaişist; căruia îi vînduse 60 de avioane cu reacţie fabricate de întreprinderile Abraham Mac Stephens & Co. şi reformate de statul major al S.U.A. Astfel; dolarii împrumutaţi de guvernul american lui Cian Kai-şi intrau în buzunarele fără fund ale monopolistului. Dacă această mică învîrteală ar fi răsuflat în presă; în ciuda simpatiei de care Mac. Stephens se bucura printre cei de pe Wall Street; organele de control ale guvernului s-ar fi amestecat în mod neplăcut în afacerile lui.

De aceea; îşi înjghebase o filială discretă în insula Mafo-Şimo; una dintre miriadele care formează arhipelagul de sud al Japoniei. De aici îşi lansa modesta contribuţie pentru eliberarea Imperiului de Mijloc de pericolul roşu

La sosirea sa; drept încununare a luptei pentru libertatea popoarelor; urma să aibe loc un Bal la care erau invitaţi toţi funcţio-narii superiori de pe insuliţă.

în timp ce membrii echipajului făceau pregătirile necesare pentru serată; financiarul stătea închis în cabina lui ultraconfortabilă şi citea o carte poliţistă în care criminalul părea a fi însăşi victima. Briza aducea pale de aer rece pînă în cabina tapisată cu mătase portocalie.

Mac. Stephens tolănit; cu trabucul între dinţi; savura aventurile lui Mike the great KHfer . Aproape că regreta balul din cauza căruia trebuia să-şi întrerupă lectura. Cînd răsună sirena; bossul se ridică greoi şi înjură printre dinţi.

— Să fi şi ajuns ? Privi mirat ceasul din perete şi constată că era de-abia ora 5 după-amiază; deci mai erau două ceasuri şi jumătate pînă...

Cineva bătu violent în uşă.

— intră ! răcni indispus Mac. Stephens.

Uşa se deschise şi căpitanul vasului apăru palid; fără chipiu.

— Mister Abe; s-a semnalat o torpilă La babord !

— Şi ce vrei să-ţi fac; idiotule?! Sări; aleargă; vită! Vrei să mă scufund din cauza ta? Animal scîrbos ! Coiot de mexican!

— Vasul se mişcă brusc. Motorul începu să duduie. O nouă zguduitură şi

Abe Mac Stephens ţîşni pe uşă şi; urcînd treptele atît de repede încît răsturnă stewartul care-i aducea cafeaua; năvăli pe covertă.

Spre mirarea lui; văzu cum băieţii lansau o şalupă; iar doi săreau în ea.

— Unde-i torpila? Ne-a atins? Voi o să plătiţi stricăciunile! urla el ca scos din minţi; apropiindu-se de balustradă.

La babord; spre pupă; se vedea un obiect rotund lipit de peretele iahtului. Din cînd în cînd; obiectul sălta şi se lovea scoţînd un sunet

metalic.

— E un scafandru; sir ! spuse un marinar din şalupă… sau; mai bine zis; un costum de scafandru.

— Un scafandru ? Şi ce vrei să fac cu el ? Dă-l dracului! făcu un pas; dar se răzgîndi. Aduceţi-l sus ! Să vedem ce-i cu el !

După cîteva minute; pe coverta iahtului Little Mary ; fu adus un scafandru; pe a cărui cască erau imprimate însemnele fabricii de instrumente maritime din Leningrad.

—- Trăieşte!

— Trăieşte; sir ! răspunse căpitanul; care se aplecase peste trupul umflat şi învineţit al celui de-abia pescuit. Ce facem cu el ?

— la; ia vezi ce are La brîu ? răspunse trustmanuî; care zărise mănunchiul de aur ieşind de sub brîul lat de cauciuc.

Căpitanul scoase obiectul şi i-l întinse.

— Da; e aur! Interesant! Treziţi-l şi după aia să scoateţi de la el totul. Să spună tot!

Abe Mac Stephens se îndreptă spre cabina lui; privind mirat obiectul pe care-l ţinea în mînă. în uşă se întoarse şi strigă spre căpitan.

— .Contramandez balul! şi să nu suflaţi nici o vorbă nimănui! înserase. Iahtul plutea liniştit la cîteva zeci de mile de locul

în care fusese pescuit scafandrul. în cabina echipajului era întins pe un pat omul în care desigur că l-aţi recunoscut pe Iurii Tumanov. Respira încet; cu greutate. Din colţurile gurii i se prelingeau firişoare de sînge. Medicul care-l însoţea pe Mac Stephens îi făcuse o serie de injecţii; dar pînă la urmă renunţă.

Era aproape miezul nopţii; cînd Iurii deschise puţin ochii.

—Unde mă aflu ?

— E rus ! şopti un marinar. . — Unde sunt ?

— Taci ! răspunse alt marinar într-o rusească stîlcită. Bea un gît de rachiu !

Fără să mai aştepte; îi turnă pe gît un pahar plin cu alcool; Iurii tuşii; mai rotii ochii de jur împrejur şi apoi de pe buze îi scăpară cîteva vorbe :

— Ci-tul-ti... antropologul... oraş... Li Cian-su... după care leşină din nou.

într-una dintre rezervele Spitalului militar din Şanhai; Li Cian-su respira într-un aparat special de oxigen. Cu toate că-şi revenise din leşin de cîtăva vreme; şocul suferit de la explozie îi mai primej-duia viaţa. De-abia a doua zi de dimineaţă putu să respire mai în voie. Ceru să-l vadă imediat pe Fin Siao-şan; căci voia să afle ce se întîmplase cu Tumanov;

Li Cian-su nu ştia că timp de cîteva ore după ce fusese adus la suprafaţă; Fin Siao-şan îl păzise; iar acum; cînd îşi văzuse tovarăşul în afară de orice primejdie; coborîse în mare; cu un clopot sub-marin; ca să-l caute pe Tumanov şi să aducă la suprafaţă măcar rămăşiţele acestuia. Lîngă el se afla bătrînul Bai Sian-jen; care , asemenea celorlalţi; nu dormise toată noaptea.

— Unde-i Siao-şan?.

— Vine. E plecat...

— Dar Tumanov ?

— Vine. E plecat; răspundea îndurerat bătrînul. Bai Sian-jen era pradă unui teribil zbucium sufletesc; deoarece îşi spunea că nimănui nu i s-ar fi întîmplat nimic dacă el n-ar fi cerut să se scoată fosilele din apă. Ca să fie sigur că pînă la sfîrşit totul se

va termina cu bine; Bai Sian-jen dăduse fuga pînă la templu şi plăti unui preot o serie uriaşă de rugăciuni tuturor forţelor zeilor văzduhului; oceanelor şi pămîntului. ~N-avea nici o îndoială că aceste rugăciuni nu puteau rămîne fără rezultat.

Spre prînz. cînd Li Cian-su aţipise; o soră îi făcu semn bătrî-nuîui să iasă din camera bolnavului. Ce s-a întîmplat; soră ?

— Tovarăşul Van Ci un vă cheamă să veniţi imediat la eî.

— Bine mă duc.

Bătrînul plecă tîrşindu-şi anevoie picioarele. Era încredinţat că la primărie va fi aspru dojenit pentru toate nenorocirile pricinuite de propunerea lui. Plecă oarecum liniştit văzînd că la căpătîiul lui Li Cian-su; îl înlocuia acum un medic.

Se urcă într-un automobil fără să spună şoferului nici măcar bună ziua şi; cînd ajunse; intră posomorît în cabinetul lui Van

— M-ai chemat .tşi ştiu pentru ce… fură primele cuvinte ale bătrînul ui.

—n Nu ştii… Ai puţină răbdare să se spele tovarăşul Fin Siao-şan.

— S-a întors ?

— Sunt aici ! se auzi vocea puternică a căpitanului care tocmai intra. în urma lui; veneau patru matrozi; care duceau cu ei un pachet voluminos învelit în pînză groasă de cort şi pe care-l puseră pe masa largă din mijlocul cabinetului

— Cum se simte doctorul nostru ? întrebă Fin Siao-şan; după

ce-i strînse bătrînului mîna.

— Doarme ! Despre… ştiţi ceva

— Mu… A dispărut… Nu s-a găsit nici o urmă.

în cabinet se aşternu tăcere. Bai Sian-jen îl ţinea strîns de mînă pe Fin şi nu îndrăznea să-l privească. Doi oameni pieriseră; iar al treilea zăcea în spital. Cu faţa împietrită de durere; bătrînul se îndreptă spre ieşire; dar Van Ciun îl opri.

— Nu vrei să vezi ce-i în pachet ? Desfă-î; te rog !

Ajutat de matrozi tăie sforile şi pînza; apoi desfăcu straturile compacte de vată. Un strigăt de uimire şi de bucurie îi scăpă de pe buze :

— Neliy; ea e !

în mîna lui se afla acum o calotă de sinanthrop perfect conservată. Cu mişcări neaşteptat de repezi; desfăcu tot pachetul; din care mai scoase o mandibulă; cîteva fragmente de humerus şi alte oase de animale găsite la un loc cu cele ale fosilelor umane.

— Asta-i o singură ladă; zise bătrînul. S-au găsit toate?

— Nu; numai atît. în celelalte era aur şi vase de porţelan.

— Doar pentru atît… Nu — eu mă bucur… Iată !

Luă calota craniană; o înveli repede în vată; rupse o fîşie de pînză şi; punîndu-şi pachetul sub braţ; porni spre uşă la fel de vijelios cum intrase.

— Mă duc la Li Cian-su ! Să se bucure şi el !

Cînd a intrat; antropologul era treaz şi sorbea un pahar cu ceai cald. în uşă; bătrînul scoase de sub halatul aruncat pe umeri pachetul învelit în pînză.

— Scumpul meu copil! Uite — bucură-te ! Neliy există.

Studiile noastre tot continuă…

Capitolul III

Grette Wassa doreşte să se mărite cu Klym Borrowht

Povestea caietelor lui Wassa

James Strowberry intră din nou în acţiune-

Tumanov e ca şi surdo-mut.

Iahtul Lui Abraham Mac Stephens ancorase de. mult într-un port fără importanţă de pe coasta Pacificului; de unde atît proprietarul cît şi cîţiva membri din echipaj au pornit în automobile spre un sat pierdut în mijlocul statului Indiana.

La îarbor se afla una dintre întreprinderile boss-ului; înconjurată din toate părţile de un gard masiv din piatră. E drept că în afara incintei se afla un mic aeroport particular şi un grup de mici bungalow-uri plăcute la înfăţişare. între ziduri se aflau şi acolo clădiri; una mai mare cu aspect de uzină; altele mai mici şi în sfîrşit cîteva barăci de scînduri şi paiantă.

în această uriaşă proprietate nu putea pătrunde nimeni fără să fi primit în prealabil o invitaţie specială. Altfel risca să fie înşfăcat de paznici şi tratat atît de plăcut încît de multe ori nici spitalele cele mai bine amenajate nu i-ar fi putut folosi.

Poarta masivă de fier cu ornamentaţii bogate; asemănătoare celei de La Schonbrunn; se deschidea şi se închidea în mod automat; la o simplă apăsare de buton. Aşa s-a deschis şi într-o zi de aprilie a anului 1952 lăsînd să pătrundă un convoi de automobile care veneau în mare viteză. în prima maşină; paznicii l-au văzut pe însuşi stăpînul lor; dar în cea următoare ei n-au mai putut observa cine se află; deoarece perdelele erau trase; iar maşina s-a rupt din rînduri; pentru a nu se opri decît în colţul cel mai îndepărtat al unui imens garaj.

Abe Mac Stephens coborî în faţa clădirii impozante în stil

sudic cu peron şi colonadă. Aici fu întîmpinat de un fecior negru şi doi funcţionari albi; cărora le aruncă doar cîteva cuvinte :

— Herold; vino cu mine! Tu; Mike; să-l cauţi pe Strowberry

Joe !

Grăbit; urcă în biroul său; urmat de Herold. Fără să se aşeze; financiarul arătă obiectul găsit la scafandru.

— Ce spui ? Să cercetezi; să vezi ce este !

— Cred că…

— Eu nu cred nimic. În al doilea rînd; trimite-mil imediat pe Strowberry.

Cîteva minute rămase singur. Mac. Stephens se gîndea la prizonier. Trebuia să afle secretul acestuia înainte ca autorităţile să fi prins de veste. Dar dacă nu era vorba de nici un secret ? Totuşi obiectul de aur dovedea că misterul merita să fie cercetat. Gîndurile lui fură întrerupte de o uşoară bătaie în uşă.

— intră !

— Bună ziua; sir.

Un bărbat zvelt; înalt şi destul de elegant intră şi rămase respectuos lîngă uşă.

— Ce doreşti; Borrowth ?

— Aş vrea să vă arăt proiectele noului avion !

— Lasă-le aici ! Acum n-am timp. Spune-mi : ai reuşit să ajungi la o viteză convenabilă ?

— La 2300 kilometri pe oră; mister Abe !

— Bine. Dă sulul încoa ! După ce l-oi examina; te chem eu.

n-ai grijă. Acum; pleacă !

Vădit nemulţumit; tînărul Borrowth; unul dintre inginerii angajaţi la întreprinderile Abraham Mac Stephens & Co. de la o societate de plasare a tinerilor şomeri; se îndreptă spre una dintre vilele aflate în afara curţii celei mari. Vila în care intrase Borrowth

se afla spre marginea grupului; aproape de cîmpul întins; acoperit cu păşune deasă La mansardă; într-o cameră vecină cu a sa; locuia

biochimista Grete Wassa; venită în S.U.A. cu zece ani înainte ca refugiată din Belgia; cotropită de trupele hitleriste. în acea după-amiază; Grete tocmai se întorsese de la mica policlinică aflată Ungă reşedinţa lui Mac. Stephens. Nici nu apucase să se dezbrace; cînd auzi pe scară paşii lui Borrowth. Nerăbdătoare; îi ieşi în cale: —- Klym; ai reuşit ceva ?

— încă nu. i-am lăsat planurile. Să vedem ce-o să spună. Dar

Grete… mi-e absolut indiferent. Sunt hotărît să-mi pun planul în aplicare.

Amîndoi intrară în camera fetei; se aşezară pe marginea patului şi rămaseră tăcuţi.

— Grete… cu toate că sunt cam necăjit… aş vrea să-ţi spun că… în fine… aş vrea să fim împreună. Mă simt bine lîngă dumneata… Nu am avere; leafa mea e mică;.; dar… te rog să hotărăşti singură. Acum plec. La revedere.

— Klym…

— Grete…

Cei doi tineri îşi prinseră timid mîinile. Nici unul nu mai spunea nici un cuvînt. încetul cu încetul; întunericul se coborî şi ei nici nu băgară de seamă acest lucru. Fiecare era cufundat în

gândurile şi visurile pe care orice om şi le face într-o astfel de ocazie. Cu toate că pînă atunci nu şi le mărturisiseră niciodată; fiecare cunoştea de mai multă vreme sentimentele celuilalt. Mai exista însă un lucru; unul singur; pe care amîndoi îl ştiau la fel de bine. Prin contractul lor; se obligau să stea La dispoziţia patronului; iar acesta putea să-i trimită orişiunde ar fi dorit-o. Salariile lor nu le îngăduia să ducă o existenţă îndestulată. De aceea; viaţa lor de acum înainte urma să depindă numai şi numai de acest magnat al trusturilor — om cu multe uzine şi fabrici de tot felul; împrăştiate pe toată suprafaţa S.U.A.

Klym; să aprind lumina… Borrowth zîmbii şi dădu drumul rmîinilor fetei.

— Uitasem că mai există în lume altceva decît noi doi; rosti el. Vezi Grete; dacă aş izbuti să-mi realizez avionul; am avea posibilitatea să ne căsătorim. N-am mai depinde de nimeni.

— Să nu te superi; dragul meu. Te-ai pripit. În loc să mai ai

răbdare; i-ai dat lui Mac. Stephens o armă puternică. Un avion pe

care ori cînd Îl poate transforma în aparat de luptă; în avion de vînătoare ultrasonic sau în mai ştiu eu ce… Trebuie să ne mai sfătuim…

— Dar tu; tu nu le-ai predat manuscrisele unchiului tău ?

— Nu pe toate.. N-am dus la editură decît pe acelea cu caracter literar. Cel mai important manuscris îl am la mine. în caietul care mi-a rămas; există datte amănunţite; cu coordonate geografice. cu localizări precise Pe acesta nu-l voi da nimănui atîta vreme cît uraniul va. mai constitui pentru omenire o sabie a lui Damocles. Vrei să ţi-l arăt ? în tine am încredere.

Fără a aştepta vreun răspuns; Grete ieşi din încăpere şi; după cîteva momente; se întoarse cu un dosar voluminos cu coperte groase; legate într-o fină mătase chinezească de

culoare galbenă.

Amîndoi se aşezară la masă şi deschiseră preţiosul manuscris intitulat: Cercetări; de fitogeografie în regiunile sudice ale Tibetului .

Cam în acelaşi timp; în biroul lui Abe Mac. Stephens se afla un individ voinic; cu părul uşor cărunt şi figura extrem de mobilă; individul purta un nume parcă scos dintr-un roman al Lui Dickens; James Strowberry; ceea ce în limba noastră s-ar traduce cu căpşună. Dacă am merge mai departe şi am compara şi caracterul acestui individ cu acela al eroilor marelui romancier britanic; l-am putea asemui Lui Uriah Heep sau Pecksniff.

Strowberry Joe — cum i se mai spunea — citea în acel moment un caiet asemănător lucrării din faţa Gretei Wassa şi a lui Klym Borrowth. Spre deosebire însă de acesta; caietul răsfoit de Strowberry avea coperţi roşii; iar titlul era : ..Culegere de folclor despre zăcămintele radioactive . Autorul ambelor manuscrise era profesorul doctor Karl Wassa — fizician remarcabil şi membru al mai multor academii..

Urmărindu-l pe Strowberry cum citeşte; Mac. Stephens; tolănit confortabil într-un fotoliu uriaş; îşi fuma trabucul şi; din cînd în cînd; arunca înspre omul adîncit în lectură cîte o privire nerăbdătoare :

— Ce spui; Joe ?

— Pare interesant; dar incomplet… De unde l-aţi primit; boss ?

— De la Hopkins. Doctoriţa noastră i l-a lăsat acum un an şi jumătate cu rugămintea de a-l publica. Ce crezi; merită ?

— Trebuie să găsim şi celelalte caiete. Uite ce menţionează într-o

notă : Materialul acumulat aici reprezintă doar un număr

restrîns de datte privitoare la problema detectării radioactivităţii în natură; despre care am scris în mai multe dosare. în lucrarea de faţă m-am limitat să demonstrez că omenirea a cunoscut încă înainte de Niepce de Saint-Victor; descoperitor al radioactivităţii în 1867; proprietăţi ale anumitor minerale radioactive../

— Aşadar; fata trebuie să mai aibă ceva; conchise Strowberry. Să mă duc să vorbesc cu ea ?

— Nu; nu te osteni tu; o vor întreba cei de la editură. Cînd vom avea datte suplimentare; te chem. încă un lucru : să ai grijă de Borrowth. Ia planurile şi studiază-le! Găseşti totul în salon; e deschis.

După o săptămînă de la aceste discuţii; Grete Wassa primi o invitaţie din partea marii edituri new-yorkeze Hopkins & fiii . Pe cartonaş scria că este vorba de publicarea manuscrisului depus în urmă cu un an şi că prezenţa fetei e absolut necesară.

Spre surprinderea ei; i se dădu imediat concediul necesar drumului şi chiar o săptămînă suplimentară. Mai mult decît atît; i se permise să plece cu un avion al societăţii. Mirarea ei crescu la aeroport; cînd fu întâmpinată de un trimis al editurii; care o duse pînă La un hotel luxos. Prima discuţie fusese stabilită pentru a doua zi.

Chiar dimineaţa; Grete fu încunoştinţată că o aşteaptă un automobil pentru a o duce la mister G. W. Hopkins în persoană. Tot acest vîrtej de amabilităţi o făcură pe Grete să fie deosebit de atentă şi precautã. Fata îşi aduse aminte că; în 1933; cu aceeaşi inopinată şi exagerată solicitudine se purtaseră şi cu unchiul ei oamenii lui Hitler. Pe vremea aceea; autorul manuscrisului; Karl Wassa; era profesor de atomistică la Gottingen.

În timp ce mergea cu automobilul; prin mintea ei se desfăşu-rară; ca într-un film; o seamă de evenimente la care Grete asistase ca simplu martor.

Era copil pe atunci. Karl Wassa; care se îngrijise de educaţia ei; fusese unul dintre cei mai pasionaţi cercetători şi prospectori din lume în care se născuse ştiinţa radioactivităţii. Prieten bun cu sofii Curie; el se consacrase multă vreme muncii de laborator: totodată; însă; Wassa era atras şi de explorările geografice. Caiete întregi conţineau observaţiile şi descoperirile făcute de savant în numeroasele sale călătorii. Folclorist şi vînător pătimaş; chiar şi atunci; cercetările lui se axau foarte atent pe de mult uitatele efecte a uraniului în 1867.

Pornind de la aceste studii; Wassa le-a extins şi a început să cerceteze legendele din jurul marilor exploatări din Congo; de unde se extrăgea uraniu. Nu publicase însă nimic din toate acestea; întrucît nu terminase încă lucrarea privitoare la influenţa zăcămintelor radioactive asupra florei şi faunei. Evenimentele din Germania îl făcuseră să-şi întrerupă cercetările. Războiul l-a surprins în Belgia unde se refugiase în 1933.

După ce Bruxelles fusese ocupat de germani; cumnata şi nepoata lui; singurii supravieţuitori ai familiei Wassa; se refugiaseră în Franţa; iar de acolo numai Grete putuse ajunge în S.U.A. Ea ducea cu sine două caiete: acela care se afla în posesia ei şi acela pe care îl depusese la editură. Celelalte căzuseră pesemne în mîna asasinilor; căci la Bruxelles bătrînul profesor fusese arestat şi ucis.

Grete nu cunoştea conţinutul celorlalte manuscrise; dar ştia că; în general; ceea ce scria unchiul ei avea ca subiect uraniul.

În timpul drumului; fata s-a gîndit la caietele lui Wassa cu atît mai mult cu cît peste cîteva minute urma să discute cu editorul posibilitatea de publicare a uneia dintre lucrări.

Ajunsă la Hopkins & fiii ; fu imediat primită de însuşi proprietarul trustului. Hopkins o conduse pe Grete pînă în faţa masivului său birou.-

— V-am chemat; stimată doamnă; pentru a discuta cu

dumneavoastră... Vedeţi; manuscrisul e incomplet... — intră el direct în miezul problemei. Or; pe noi ne interesează foarte mult să redactăm operele complete ale marelui savant; care a fost Karl Wassa. Pentru acest nobil ţel; suntem dispuşi să nu precupeţim nici un efort şi nici o cheltuială...

— Dar v-am mai spus ca nu mai am nici un caiet; răspunse cu voce scăzută Grete. Toate celelalte s-au pierdut în Belgia.

— Totuşi; poate...

— Nu am!

— Dar cine ar mai putea şti ?

— Ucigaşii...

Editorul tuşii stânjenit Acesta nu era un răspuns mulţumitor; însemna să se intereseze; să pună detectivi; să scormonească. Orice copoi i-ar răspunde dînd din umeri : Afacere în putrefacţie; veche!. Cum să afle după atîţia ani cine î-a ridicat pe Wassa ?... Lăsînd de o parte faptul că toate aceste sondaje ar fi putut da de bănuit. Concurenţii nu stăteau cu mîinile în sîn. Totuşi; din discuţia avută cu Grete; Hopkins reuşi să afle pînă la sfîrşit că; printre ofiţerii germani care-î ridicaseră pe Karl Wassa; se afla şi Hein-rich Kollemann; un fost asistent al savantului. în timpul nazismului; acest Kollemann fusese Oberstrumbahnfuhrerîn S.S.

Interesîndu-se la omul firmei aflat la Bonn şi care ţinea un fel de Almanah de Gotha a fostelor mărimi din S.S.; Hopkins află surprins dar şi încîntat că îocotenent-colonelul Kollemann lucra actualmente într-o uzină de bombe atomice din orăşelul Coronero; statul Arizona.

Cîteva minute după ce Grete Wassa părăsise biroul edituri!; ducînd cu ea vagi promisiuni; editorul vorbea la telefon cu Mac. Stephens.!

Instalat comod într-un vagon de clasa I-a; Joe Strowberry

călătorea spre micul orăşel Coronero din Arizona; împreună cu doi tineri cu alură atletică şi care în tot timpul drumului n-au făcut altceva decît să socotească îndolari Aproape tot; Să golească mai multe sticle cu whisky şi să socotească şansele proximei gale de box de la Chicago.

La miezul nopţii; trenul se opri scîrţiind din osii în faţa unei clădiri părăginite şi singuratice din mijlocul preeriei.

Ajunseră. De acolo mai aveau de mers vreo douăzeci de kilometri pînă în apropierea marii uzine. De fapt; nici nu se gîndeau să-i facă. Aveau de gînd să aştepte două zile în Coronero; pînă cînd funcţionarii şi tehnicienii vor veni în oraş. Era joi; iar sîmbătă urma să-l găsească pe Kollemann.

în micul hotel se afla şi unicul bar din localitate. Strowberry şi băieţii Lui se instalară în trei camere deosebite; ca şi cum nici nu se cunoşteau şi nici nu veniseră împreună. De altfel; cînd cobo-rîră în bar; se salutară rece şi atîta tot. Strowberry stătea retras într-un colţ şi-şi bea cu înghiţituri rare wiskyul; iar ceilalţi se împrieteniseră cu obişnuiţii localului. Ba vineri seara participară la un concurs de tras la ţintă cu pistolul; posesori ai unor metode avansate; băieţii lui Strowberry cîştigară uşor acest concurs; ceea ce i-a înălţat considerabil în ochii stîlpilor barului El Dorado .!

Dacă; în urmă cu cîţiva ani; Heinrich Kollemann se putea mîndri cu. zvelteţea lui; acum; după o epocă nu prea zbuciumată de prizonierat; burta îi crescuse vertiginos şi îi dăduse aspectul unui veritabil boss. Sîmbăta aceea venea în Coronero atras de o scrisorică semnată : Ramona.

La orele 9 seara; în mod precis; Heini intră în bar. Se vedea că era cunoscut acolo; căci toţi chelnerii şi însuşi patronul îl primiră cu plecăciuni.

Se aşeză în mijlocul barului la o masă de unde putea să caute pe autoarea misivei. Ochii i se opriră pe o brună cu privirea adormită şi care; după cum de-altfel Heini fusese anunţat; purta o rochie largă cu imprimeuri de forma unor

palmieri; iar în părul negru — o garoafă slngerie. Fetişcana stătea pe un scaun înalt în faţa barului şi sorbea leneş dintr-un pahar plin cu gin.

Kollemann se ridică şi; cu un mers mlădios; se îndreptă spre ţinta ochită. O ocoli pe tînără de cîteva ori; apoi; dlndu-şi seama că-i place; o acostă direct:

— Ramona ?

— Da.

— Ce mai faci; scumpo ?

— Nu vezi;beau!

— Vrei un coktail ?

— Merge; bobocule !

— Hai la masa mea!

Se poate şi asta!

O oră mai tîrziu; după ce consumară nenumărate păhărele şi cu diferite băuturi; Kollemann îşi invită aleasa în camera lui. Aceasta nu pregetă nici o clipă să-l urmeze.

Pe cînd cei doi urcau treptele hotelului; Strowberry; care; cu o adevărată răbdare drăcească; urmărise scena de la început pînă la sfîrşit; scăpă ca din greşeală un pahar din mînă. în acelaşi moment; cei doi indivizi care-l întovărăşeau îşi părăsiră partenerele de dans şi dispărură pe o uşă din fundul localului.

Un chelner se apropie de Joe Strowberry; şterse vinul vărsat; strînse cioburile şi primi costul obiectului distrus. Joe aruncă o monedă pe masă; apoi; fără să privească pe cei din jur; urcă; cu paşi nesiguri de beţiv; scara. În să în dreptul primului

Etaj se instală comod într-un fotoliu. De data aceasta; în

loc să aibă o atitudine nepăsătoare; îşi cercetă cu nerăbdare cronometrul de la mînă. Matematic; după cinci minute; reapărură cei doi băieţi! îmbrăcaţi în impecabile uniforme ale poliţiei americane.

— Vă place cum ne-am deghizat ? întrebă unul dintre ei?.

— O. K. !

— La ce cameră stă; mister Joe ?

— Patruzeci şi nouă!

. Fiţi atenţi; să nu facă vreun tapaj!

—Mergeţi cu noi ?

— Nu; eu vin peste zece minute.Pe fată faceţi-o scăpată !

— înţeles!

Cu paşi grei; măsuraţi; luîndu-şi în serios rolul de poliţişti cei doi străbătură culoarul; urcară o scăriţă şi; se opriră în faţa

uşii pe care era o plăcuţă emailată cu numărul 49. Bătură; un răspuns. Bătură mai tare. O voce sugrumată răspunse.

— Cine e acolo ? era glasul oarecum speriat al Lui Kollemann.

— F. P ! (Federal Police). Deschide!

— Mă culcam; nu pot ! Deschideţi sau spargem uşa!

În cameră se auziră şoapte; foială şi; în sfîrşit; Heini într-o elegantă pijama de mătase violetă; întredeschise uşa. Ce doriţi?

Fără să-i răspundă; cei doi pătrunseră în cameră. Pe pat; acoperindu-şi goliciunea; stătea întinsă tînăra din bar.

— Actele dumneavoastră.! Vă îmbrăcaţi şi ne urmaţi !

— Dar... să vedeţi...

— Am văzut destul!

— Dar; ce; în America oamenii nu sunt liberi să...

— Ba da! Dar legile statului Arizona opresc acest lucru fetelor sub 17 ani.

Kollemann se îndreptă tremurînd spre scaunul pe care erau aruncate hainele. Scoase din buzunar un pumn de dolari.

— Harry; spuse unul dintre policemeni ; ia-i banii şi trîn-teşte-i şi un proces de dare de mită. Apoi se întoarse spre tînără. Tu;

scîrnăvie; îmbracă-te !

— Am înţeles; şefule.

— Dar nu s-a întîmplat nimic; surîse dulceag Heini. Să vă explic.

În acel moment; tînăra; gata îmbrăcată; făcîndu-se că vrea să fugă; Îl îmbrîncii pe unul dintre presupuşii poliţişti şi în pragul uşii dădu piept în piept cu Joe Strowberry.

— Stai!

Totuşi; îi făcu loc şi o lăsă să treacă.

Acum În cameră- rămăseseră numai Kollemann şi cei trei musafiri nepoftiţi. Kollemann; zăpăcit de vîrtejul evenimentelor prin care trecuse; zăcea zdrobit pe un scaun; plîngea cu hohote şi făcea gesturi dezordonate; isterice.

— Legaţil ! şi administraţi-i cîteva curele... porunci Joe.

— Nu; nu ! Plătesc!

— Nu-i nevoie de banii tăi. Avem nevoie de un mic amănunt. Altfel te denunţăm. Spune-mi; te rog; ai avut cîteva caiete ale unui

oarecare Wassa; nu-i aşa ?

— Da! Dar le-am dat altcuiva. Nu le mai am.

— Cui i le-ai dat ?

— A murit. îl chema Kriegsfeld…

— Pe figura lui Joe trecu un zîmbet imperceptibil. Tot ceea ce avusese Kriegsfeld se afla doar în posesia lui

Amănuntul acesta nu trebuia să-l cunoască deocamdată Kollemann.

— Nu-i adevărat! Le ai tu. Nu i-ai dat nimic lui Kriegsdorf; sau cum dracu îi spune.

Făcu un semn.

Cei doi poliţişti scoaseră din buzunar cîte un bici cu coada scurtă pe care erau înfăşurate cîteva curele împletite. În doi timpi şi trei mişcări; Kollemann fu întins pe jos; cu un căluş înfundat în gură şi o ploaie de bice se abătu pe pielea roză a spatelui său. După cîteva minute; îl aruncară pe pat şi-i scoaseră căluşul.

— Spune; unde-s manuscrisele ? > — N-am!

— încă o porţie !

— Nu; asta nu… De ce nu pricepeţi că nu mai am nimic ?

zbieră el. Nepoată-sa are — eu nu…

— încă o porţie ! vocea lui Strowberry era rece şi implacabilă.

— Staţi; vă implor… Eu n-am decît o hartă neînsemnată… fără valoare…

Duminică; de pe aeroportul uzinei de bombe atomice; un avion

ducea pe cei trei. În servieta lui Joe se afla un dosar simplu; între scoarţele căruia se găsea o coală de hîrtie pe care era desenată cu creionul harta regiunii din preajma lanţului de munţi Kailas din Tibetul sudic. Pe hartă; erau cîteva puncte încercuite cu roşu şi unul cu albastru sub care scria o singură literă ;X! .

Fizicianul Klym Borrowth nu ieşise aproape de două zile din laborator. Lucra la îmbunătăţirea motorului de avion pe care-l concepuse; în ajun; se sfătuise cu un prieten asupra proiectului şi ajunsese la concluzia că dacă aduce unele modificări; avionul ar putea zbura cu peste 2500 kilometri pe oră.

Era aproape şase după-amiază; cînd intră ca o furtună însuşi Mac Stephens însoţit de cîţiva oameni; în mijlocul cărora se afla un bărbat cu faţa palidă.

— Borrowth; tu ştii ruseşte; ai fost cu ăla în timpul războiului.

— Da; domnule Stephens.

— Atunci; fă-l pe idiotul ăsta să vorbească!

Borrowth îl privi pe cel cu care urma să vorbească sau; mai bine zis; căruia urma să-i ia interogatoriul.

— Nie pugaiîis tovarişci! (Nu te nelinişti; tovarăşe)!

— La nicevo nie scaju… (Nu voi spune nimic); mormăi

sovieticul.

— Kak vas zavut? (cum te numeşti?)

— Iurii Tumanov ! vsio! Iurii Tumanov şi cu asta gata!.

— Spasibo; la tvoi drug i za eta nicevo nie skaju! Mulţumesc; vă sunt prieten şi de aceea

nu voi spune nimic !). Apoi Borrowth se întoarse spre patronul său :

— şefule!. Mi-a declarat că nu vrea să spună nimic; că nu ştie nimic.

— Atunci ce vrea? Vrea să moară? Trebuie să ştiu de unde a răsărit; unde a fost; ce-a căutat în mare ? Şi bagă-i sub nas hîrtia asta — sunt cuvintele pe care le-a mormăit atunci; în delir…

Borrowth traduse totul. Tumanov zîmbi şi-i răspunse că: dacă pe şef îl interesează ce vorbesc înecaţii; n-are decît să se înece singur. Cît îl priveşte pe el; Tumanov; poate spune doar că a ieşit din fundul mării şi este fiul lui Neptun şi al zeiţei Thetis.

La auzul acestor cuvinte; Mac Stephens se zbîrli. Şi dacă n-ar fi fost cei din jur; s-ar fi năpustit asupra lui Tumanov.

— Cine dracu sunt părinţii lui nu mă. interesează. Nici nu-i cunosc şi nici nu vreau să-i cunosc. Mie să-mi spună ce. vreau eu.

Apoi se lăsă gîfîind într-un fotoliu.

— întreabă-l ce meserie are ? La acestea; Tumanov răspunse zîmbind:

— Căutător de perle. Şi cu asta basta ! Cer să fiu predat autorităţilor. Deţinerea mea ilegală reprezintă un act de banditism. Tradu-i!

De data aceasta Borrowth îşi făcu noua meserie cu o deosebită plăcere şi conştiinciozitate.

Da? Autorităţilor? Atunci să ştie că nu iese de aici fără

permisia mea. Cît despre tine; în paranteză fie zis — se adresa lui Borrowth — nu cumva să trăncăneşti; că te expediez direct în grădinile Lui Manitu… Îii mai fac o propunere; continuă boss-ul. îi dau o leafă de 20000 de dolari pe an ca să lucreze pentru mine. Dacă e om de ştiinţă sau muncitor calificat; aici o s-o ducă mai bine decît La bolşevicii lui. Am terminat!

Tumanov nu aşteptă să i se traducă. Cunoştea destul de bine limba engleză ca să priceapă totul şi fără oficiile unui translator. De aceea întoarse; pur şi simplu; spatele şi o porni spre uşă.

— N-ai nimic de răspuns ? îl întrebă fizicianul.

— Nu; nici n-o să mai vorbesc ! Să mă predea autorităţilor în drept şi să anunţe ambasada sovietică. Să trăieşti; domnule; şi-ţi mulţumesc pentru bunăvoinţă!

După ce se întoarse în biroul său; Abe Mac Stephens căzu pe gînduri. ;.Cine-i nebun să-l creadă că se plimba în mijlocul mării; de florile mărului; cu un bulgăre de aur la brîu. Dacă ar fi evadat din Fortul Knox; aş mai fi înţeles. Acolo trebuie să fie metal serios. Nu dau eu păsărica din mînă pînă nu spune tot. Acum să-l aranjăm aşa ca să nu se afle de croazierele mele; hm; democratice !

Îl chemă pe Strowberry :

— Hei; Joe ! Vezi să nu se trăncănească pe seama roşului; că ne-alegem cu doamne-ajută!

— Să ne-alegem? De ce ?

— Pentru că s-ar face mult zgomot pentru nimic… iar

deviza noastră este vorba-i de tinichea; iar tăcerea-i de uraniU!

Seara; cînd Borrowth se duse acasă să-I povestească Gretei cele întîmpLate; o găsi palidă şi supărată. în camera ei totul era vraişte; claie peste grămadă.

— Ce s-a petrecut aici; draga mea ?

— Au trecut oamenii lui Mac. Stephens. Căutau manuscrisul unchiului. Am să te rog să-L iei tu. Mă tem să-l mai ţin La mine… Bietul unchiu-meu; un umanist iremediabil; dorea ca rezultatele muncii lui să fie puse în slujba umanităţii; nu a gangsterilor. Şi dorinţa lui trebuie s-o îndeplinim.

În seara aceleiaşi zile; Borrowth dori să stea de vorbă cu prietenul său Eroli Ryan; unul dintre medicii de casă ai lui Mac Stephens. îi telefonă prietenului său şi; după aproximativ o oră; se aflau în camera răvăşită a Gretei Wassa.

— Uite; doctore; de ce te-am chemat.

în cîteva cuvinte; doctorul fu pus la curent cu cele petrecute. Borrowth avea încredere în Ryan; pentru că acesta era cunoscut ca un om integru.

— Dragii mei; le spuse medicul; situaţia voastră este într-adevăr îngrijorătoare. Cel mai bun lucru pentru voi e ca Mac. Stephens

să vă piardă urma…

— N-avem cum ! suspină Grete.

— Dar avionul ?

— Mai întîi; răspunse Borrowth; acest avion e deocamdată doar în stare de proiect. Şi; oricum; nu-mi va aparţine; va fi al

lui Mac. Stephens.

— Descurcă-te; băiatule; descurcă-te! Construieşte-ţi-l singur.«

— Nu-i deloc simplu să mă tot ascund de Mac. Stephens.

— Caută-ţi un constructor capabil şi de treabă…

— Şi dacă boss-ul miroase ceva ?

— Te anunţ eu la timp…

— Dar dumneata de unde ai să ştii? îl întrebă Grete. — Ryan; draga mea; e medicul patronului…

— Şi din întîmplare Mac. Stephens nu se poate dispensa de prezenţa mea. M-a angajat pentru că la Chicago mi-am făcut faima unui redutabil duşman al epilepsiei… De fapt; crizele lui comiliare îmi permit sa-mi duc cercetările mai departe. Aşa că înţelegeţi…

Capitolul fV

Un lama vagabond vinde medicamente rare.

Dacă Becqueral ar trăii; şi ar susţine prioritatea în descoperirea uraniului.

Toate drumurile duc spre Tibet

O tînără primeşte asigurări.

Antropologul Li Cian-su se găsea într-un moment de derută.

Cercetările sale ajunseră într-un impas din care nu mai ştia cum

să iasă. Simţea nevoia să se consulte cu cineva pentru a-şi continua lucrările. Primul său gînd se îndreptă spre vechiul său prieten; Fin Siao-şan; de care se simţea legat pe viaţă nu numai

pentru faptul că-l salvase; dar şi pentru că acesta se dovedise a fi un minunat tovarăş şi un destoinic om de ştiinţă. Datorită lui Fin Siao-şan; antropologii şi arheologii puteau să studieze şi să determine cu precizie viaţa obiectelor găsite la diferite săpături; inginerul construise un aparat care se baza pe detectarea izotopului de carbon 14 şi a activităţii acestuia. Astfel; vîrsta vaselor vechi de mii de ani putea fi determinată cu o aproximaţie de numai 40—50 de ani.

Cercetările comune pe care le continuau şi acum pentru descoperirea celorlalte lăzi cu sinanthropi îi legaseră şi mai mult. În laboratorul lui Li Cian-su se aflau numai cîteva rămăşiţe din cei peste cincizeci de oameni fosile. Unde se aflau celelalte; nimeni nu mai ştia.

În drum spre Fin Siao-şan; antropologul trecu mai întîi pe la bătrînul intendent Bai Sian-jen; ca să-l roage să închidă laboratorul în timpul cît el va lipsi

— Tovarăşe Bai; rămîi la laborator pînă ce mă voi întoarce…

— Să nu vă supăraţi; aş fi vrut şi eu să plec… am ceva important…

— Nu se poate amîna ?

— Nu… o veche cunoştinţă mă aşteaptă în bazarul portului. Şi nu pot să lipsesc… Adică; dacă vreţi; aţi putea veni şi dumneavoastră… Nu o să dureze mult.

Merseră cam aproape un sfert de oră cu autobusul; apoi tre-cînd prin nişte străzi întortochiate de la periferie; pătrunseră într-o curte lungă şi îngustă. Căsuţele părăginite de război contrastau în mod bizar cu blocurile muncitoreşti care începeau să se

ridice.

în fundul curţii; într-o cocioabă de paiantă; se strînsese

multă lume. Mulţi rămăseseră afară. Cînd veniră Bai Sian-jen şi Li Cian-su; unii îi priviră cu neîncredere. Alţii însă; văzîndu-l pe bătrân; recunoscură în el un vechi prieten şi le făcură loc să treacă. Păşind în vîrful picioarelor; ajunseră pînă în centrul curioasei şi liniştitei adunări;

în camera joasă; cu laviţe pe lîngă pereţi; se înghesuiau aproape douăzeci de oameni. în mijloc; culcat pe o rogojină; zăcea un bătrîn; peste care era aplecat un om ciudat; îmbrăcat cu un fel de manta neagră. Pe cap purta o bonetă roşie-vişinie; iar pe faţă — o mască terifiantă. Făptura aceasta ruptă; parcă; dintr-o străveche legendă chinezească; îl acoperea pe cel culcat şi agita pe deasupra lui cîteva legături de clopoţei; denumiţi ceng; care sunau pe diferite tonuri. Era un lama vindecător şi vagabond ajuns la Şanhai tocmai din îndepărtatul Tibet.

După ce o vreme stătu aplecat peste bolnav; se ridică brusc şi prinse a dansa în jurul camerei; agitîndu-şi clopoţeii din ce în ce mai repede. Bolnavul gemea încetişor. Ţinea ochii închişi; Părea adormit. Uneori; un spasm uşor îi scutura tot trupul. O clipă; lama se opri; apoi lepădă clopoţeii şi scoase din traista pe care o avea agăţată la şold o cîrpă în care erau înfipte o mulţime de ace de os şi de metal. Cu aceleaşi gesturi repezi aprinse o căţuie; scoase un ac; îl trecu prin flacără şi; dezvelind pieptul bolnavului; începu să-l înţepe.

Lama practica tradiţionala şi atît de binecunoscuta metodă terapeutică chineză; denumită acupunctura. Sistemul acesta; vechi d< milenii; a fost considerat ca şi alte sisteme luate din folclorul medical drept un ritual legat de o zeitate… Adevărul este că; sub influenţa excitantului verbal; bolnavul adoarme; iar cel de-al doilea excitant; cel intradermic; produs în piele prin înţepături dese şi repetate; acţionează asupra scoarţei creierului în mod direct. Astfel; pentru o bună bucată de vreme; durerile dispar din regiunea corpului pe care au fost aplicate înţepăturile. Medicii au folosit şi ei cu succes o metodă asemănătoare în domeniul reumatismului prin injecţii făcute în diferite puncte; fie cu apă distilată; cu histaman; fie cu diferite alte substanţe

După ce termină cu înţepăturile; lama se apleca din nou peste bolnav şi; cu ajutorul unui corn de capră; îi suflă în ureche; iar pacientul se trezi.

Li Cian-su era mîhnit nu din pricina faptului că vedea un vraci aplicînd tratament empiric; ci pentru că îşi dădea seama că regimul ciankaişist menţinuse poporul la mentalitatea Chinei feudale din primele secole ale erei noastre. Era revoltător ca; în miezul veacului al XX-lea; un vraci să vindece oamenii dintr-un oraş cu peste şase milioane de locuitori; un oraş bălţat de zgîrie-nori; dar şi din ignoranţă şi superstiţie. Lui Li Cian-su îi mai părea rău acum şi de faptul că se specializase în antropologie şi nu îmbrăţişase o altă ramură a medicinei; mai aproape de suferinţele imediate ale oamenilor.

în acea vreme; privitorii ritualului începură să plece; pe cînd

lama îşi strîngea fleacurile cu care se încotoşmănise şi-şi învelea

grijuliu masca rituală. Lîngă el; se aşezase Bai Sian-jen. care; cu

o atitudine respectuoasă; îi şoptea ceva la ureche; Li Cian-su se

trezise din gînd urile sale. Acum; ieşit parcă de sub imperiul vrăjii;

se întreba mirat de ce îl adusese acolo bătrînul custode al mu zeului.

Curînd rămaseră singuri numai ei şi vraciul cu tichie roşie.

— Prea-sfinte; începu ceremonios Bai Sian-jen; am venit la dumneata ca să ne dai binecuvîntarea. Pe urmă; aş vrea să cumpăr cîteva leacuri pe care dumneata le împarţi cu mărinimie numai celor aleşi.

— Ce nevoie vă aduce ? întrebă lama; cu o voce destul de bănuitoare

— Nu mai am măsele; prea-sfinte; iar cele rămase mă dor îngrozitor

— Te pot vindeca. Ia să văd !

Bai Sianjen deschise o gură ştirbă; în care dinţii şi măselele ar fi putut fi numărate pe degetele unei singure mîini.

— Aşaa ! murmură satisfăcut tămăduitorul. Am să-ţi dau o măsea rămasă de la Han-Anron-Thongindra. Să o pisezi şi pe urmă să bei praful de trei ori pe zi cu apă limpede. Cînd bei apa; să murmuri rugăciunea celor 40000 de bodhisvastra care au fost pe mările întinse şi au împrăştiat în lume învăţăturile măreţului Ba-Su

Lama scoase din sac o măsea cu patru rădăcini. Molarul era un specimen perfect fosilizat şi ca dimensiune cam de şase ori cît unul de om normal.

1 Bu-su — numele chinezesc al lui Budha.

Giganthropiis — îi fulgeră prin minte lui Li Cian-su. Bravo ţie; bă-trîne căutător de fosile!

Într-adevăr; era una dintre piesele rare căutate mult de către antropologi şi care dovedeau existenţa unei rase de oameni fosili sau preominieni; de dimensiuni gigantice. Astfel de măsele; altădată destul de des folosite în farmacia chineză şi indoneziană; se dădeau pentru nevralgii şi lipsă de dinţi. Ca La toate popoarele lumii; şi în medicina populară a Chinei exista prin-cipiul similia similibus curantur ; adică ceea ce seamănă cu un organ îl vindecă.

Bai Sian-jen luă măseaua; o înveli într-o bucăţică de mătase şi; asemenea unui obiect de mare preţ; i-o întinse lui Li Cian-su. Doctorul o luă şi o băgă repede în buzunar. Lama se în-

cruntă. Se petrecuse un sacrilegiu. Li Cian-su trebuia să-şi atingă

întîi fruntea cu lucrul sfînt; pentru că altminteri acesta îşi pierde

virtutea vindecătoare.. Văzînd grimasa călugărului; bătrînul se grăbi

să scoată o hîrtie de zece yuani şi să i-o întindă prea cucernicului.

Mai repede decît s-ar fi putut aştepta cineva; hîrtia dispăru între cutele mantalei negre.

— Prea-sfinte; murmură iar bătrînul; pe fratele meu îl dor

oasele. Ce să fac ? L-a lovit o căruţă blestemată care aleargă fără

cai şi i-a frînt picioarele. Ajută-mă! Cumpăr şi o morişcă de rugăciuni !

După această rugăminte spusă cu multă ardoare; Sian-jen făcu o plecăciune adîncă.

Lama scotoci mult prin taşcă şi nu găsii lucrul căutat; se îndreptă din şold; apoi; nemulţumit cătă spre o laviţă de sub care scoase o bocceluţă. în ea se aflau mai multe fragmente de oase şi

un maxilar enorm. Era clar că măseaua vîndută cu cîteva minute fusese extrasă din maxilarul acela.

Ochii lui Li Cian-su sclipiră de plăcere şi; fără să mai aştepte; scoase din buzunar cîţiva yuani şi îi întinse călugărului.

— Le iau pe toate !

— Fiule; cu toate că te arăţi necredincios; ţi le dau ! Eu le

aduc tocmai din peştera minunată din vîrful muntelui vrăjit a lui Djayanta Devy. Şiragul mîndru al norilor nici nu ajunge la peştera prea-fericitului Djayanta; căci un dragon împietrit o apără.

După cîteva minute; Li Cian-su plecă; urmat aproape în fugă de bătrînul; dar sprintenul Bai Sian-jen. Antropologul strîngea la piept; ca pe o comoară fără de preţ; legăturica murdară. Ochii lui ardeau; iar pe faţă îi era zugrăvit un surîs de fericire.

Ajuns la laborator; uită complet şi de scrisoarea şi de vizita pe care plănuise s-o facă lui Fin Siao-şan. întinse pe masă conţinutul bocceluţei şi începu să cerceteze cu atenţie şi cu vădită plăcere fiecare fragment de os. Toate aparţineau aceleiaşi rase de oameni uriaşi. Aflată de o parte; pusă pentru o cercetare mai amănunţită; se afla mandibula. Ca şi măseaua; întrecea cu mult dimensiunile unei mandibule normale; şi anume de aproximativ patru ori. Deci giganthropul trebuia să fi avut o înălţime de aproape trei metri; iar capacitatea craniană 3600 centimetri cubi

Pentru că se înserase; înveli maxilarul într-o fîşie de pînză; apoi în vată şi îl puse în sertarul biroului său. A doua zi îl va fotografia; iar fotografiile le va trimite tuturor facultăţilor de medicină din China; india şi Indonezia;urmau comparaţii. Studiul; pe care-l şi întrevedea; urma să fie expediat la Moscova; la un vechi prieten al său; antropologul Gherasimov; mare specialist în reconstituirea figurilor numai după forma craniului Pe carnet îşi notă din nou locul unde; după spusele lamanului; s-ar fi găsit asemenea fosile.

A doua zi de dimineaţă; Li Cian-su sosi primul la Institutul de antropologie. Cel dintîi lucru pe care-l făcu fu să scoată dintr-un dulap aparatul cu care voia să fotografieze piesa. Era nerăbdător ca un copil

Puse maxilarul pe masă; potrivi aparatul şi luă o serie de clişee din toate poziţiile posibile. Nerăbdător; se duse apoi să developeze filmul Ajuns în camera obscură; după ce scoase

filmul din aparat; antropologul prinse a înjura de mama focului. Pelicula era impresionată ca şi cum fusese expusă la lumină. Nici o fotografie nu fusese luată. Dezamăgit şi amărît; se întoarse în laborator şi luă alt film. Repetă operaţia; dar rezultatul fu acelaşi. Enervat; desfăcu în camera obscură toate filmele pe care le avea. Toate; dar absolut toate; erau impresionate. iritat peste măsură; se duse la un coleg. Ceru acestuia un film şi; după ce-l cercetă şi se convinse că este bun; repetă fotografierea. La developare; însă; constată acelaşi fenomen. Nu mai pricepea nimic. Orice clişeu pe care-l apropia de maxilar se strica şi nu mai putea fi folosit.

Lăsă fosila pe masă; încuie cu grijă laboratorul şi se îndreptă în fugă spre Institutul de biofizică; la care lucra Fin Siao-şan; deoarece acesta; ca inginer; ar fi putut să-i repare aparatul pe care-l bănuia defect; cu toate că nu concepea ca un Zorki să se strice într-un mod atît de ciudat.

Cînd Li Cian-su intră în laboratorul de electronică; Fin Siao-şan meşterea ceva la un oscilograf catodic.

— Siao-şan! ia vezi ce are aparatul meu ? !

— Mai întîi; noroc ! Şi pe urmă; ce intri ca o furtună ? Ce ţi s-a întîmplat ?

Mi s-a stricat nemernicul ăsta de aparat tocmai cînd mi-era lumea mai dragă Nu pot lua cu el nici măcar o fotografie.

— Ia să văd !

Fin Siao-şan luă din mîna antropologului aparatul; îl cercetă cu atenţie; apoi; zîmbind; ieşi din laborator. Peste cîteva clipe; se întoarse; îl potrivi şi declanşatorul ţăcăni scurt.

— Am luat un instantaneu. Hai să verificăm.

După zece minute; Li Cian-su îşi zări întipărită pe peliculă figura bosumflată.

— Atunci ce dracu are ?

— Nimic. Poţi fotografia cît vrei cu el. E cel mai bun aparat din lume. Poftim !

— Ba nu. Ascultă ce mi s-a întîmplat.

După ce ascultă totul de-a fir-a-păr; fu surprins şi Fin Siao-şan. Ceea ce i se povestise nu părea verosimil. înciudat că trebuia să-şi întrerupă munca; dar în acelaşi timp aţîţat; îşi scoase halatul şi-l luă pe Li Cian-su de braţ.

— Să mergem la tine! E ceva ciudat la mijloc…

— Vrei să spui că e amestecată vreo vrăjitorie ?

Pe inginer; întrebarea ironică a antropologului îl amuză.

— Ştiu şi eu ?! Te-o fi blestemat lama! îi răspunse el gânditor.

Luară fosilele achiziţionate de antropolog şi se înapoiară la institutul la care lucra Fin Siao-şan. Cum intrară în laborator; inginerul văzu ceva care-l miră peste măsură. Pe ecranul tubului catodic al aparatului de determinat vîrsta pieselor de cultură materială; vibrau dezordonat mai multe curbe.

— Ai lăsat aparatul deschis şi s-au stricat lămpile!

— Ba nici n-am umblat cu el!

— Imposibil.

— Ba nu.

Constatară că; deşi era închis; totuşi aparatul funcţiona în condiţii normale. Cei doi bărbaţi se priviră contrariaţi; dar cel mai intrigat era de astă dată Fin Siao-şan. Mută aparatul pe o altă masă; îl întoarse cu spatele şi totuşi acesta lucra fără greş.

— Ce naiba o fi ?

— Habar n-am! Nu mai pricep nimic. E o drăcie la mijloc. Li Cian-su ridică din umeri nedumerit.

— Unde-i osul ăla ? Maxilarul de care mi-ai vorbit ?

— Pe masă !

Fin Siao-şan se apropie de masă; luă în mînă fosila; apoi se întoarse spre prietenul său.

— Ai înţeles ?

— Nimic !

— Hai să-ţi explic! făcu Fin Siao-şan. Priveşte-ţi mai întîi ceasul! Vezi ? Fosforul de pe minutare luminează.

Li Cian-su se uită La ceas; apoi începu să rîdă.

— Vrei să pretinzi că osul ăsta ori este vrăjit; ori este radioactiv ?!

— Altă explicaţie nu poate să existe; deşi nu văd de unde pînă unde a putut apărea o fosilă radioactivă.

— Nici mie nu-mi prea vine să cred.

— Ei bine; nu ne rămîne decît să verificăm cu contorul Geiger-Muller dacă maxilarul buclucaş e într-adevăr radioactiv.

— Acum pricep… exclamă; inginerul. Mandibula e iradiată !

— Foarte posibil !

— Este posibil ! întări Fin Siao-şan. Şi dacă Becquerel ar mai fi în viaţă; te-ar putea învinui că; descoperind radioactivitatea unui corp prin aceeaşi întîmplare ca şi el; n-ai

priceput totuşi nimic. Dar lăsînd gluma la o parte… ştii de unde a fost scoasă piesa ?

— Da; dacă se poate avea încredere în cele spuse de lama; de pe muntele Djayanta Devy; din sudul Tibetului.

Cam în aceeaşi vreme; se vorbea despre Tibet şi în altă parte a lumii. Aplecaţi asupra hărţii lui Karl Wassa stăteau Abe Mac Stephens şi Strowberry.

— în primul rînd; ceru Mac Stephens; să-mi descifrezi sensul culorilor şi al liniuţelor de pe hartă. Trebuie să ştim exact despre ce este vorba.

— Cred că indică punctele în care Wassa a descoperit uraniu. Vezi; rotocoalele astea albastre; sub care scrie un U mare ? Acolo trebuie să existe zăcăminte de uraniu. Iar dacă-i într-adevăr uraniu; nu-i păcat să tînjească de dorul nostru ? conchise poetic Strowberry.

— Atunci trebuie să faci imediat o plimbare în Tibet. Să-mi dai o listă de tot ce ai nevoie. Cînd crezi că ai să pleci ?

— Chiar săptămîna asta. Prospectarea îmi va lua două-trei luni. Pe urmă vom vedea; dar pentru treaba asta am neapărată nevoie de Kriegsfeld. Aşa că dă chiar azi un telefon la I. G. Fa? -ben… Neamţul îmi va fi de mare folos. Cunoaşte locurile; oamenii; şi apoi a fost elevul nebunului de Wassa…

— Deci; Joe; fă-ţi bagajele! Căci te pomeneşti că fata ştia de existenţa hărţii şi o fi trăncănit… N-avem nevoie să ne-o ia careva înainte! Pricepi ce putem realiza dacă în Tibet există ceea ce arată harta ?!

Brusc; Mac. Stephens deschise sertarul biroului său şi scoase o mapă pe care stătea scris : Baze pentru cucerirea lumii .

— Priveşte! izbucni trustmanul pătimaş. Terenuri în Congo; Franţa; Spania; Groenlanda; Canada şi; cine ştie; am un

proiect interesant chiar pentru Lună... Sloganul vieţii mele este : U-ra-niu. Pentru ca Rockefeller să cucerească - piaţa mondială a petrolului; a avut mai întîi grijă să cumpere cisternele şi pipelinurile. După ce-a înşfăcat robinetul; dolarii i-au curs de la sine în buzunare... Asta-i metoda! Aventurile lui Rockefeller; însă; nu mai sunt acum decît basme pentru adormit copiii. Astăzi; stăpîneşte lumea acela care are în arsenalul său cele mai multe bombe A şi H.

Posedat de demonul patimii lui; Mac. Stephens nu-şi dăduse seama că; pe nesimţite; intra în criza bolii de care suferea: în jurul gurii îi apăru un cerc galben-verzui; obrajii i se congestionară; iar ochii i se afundară în orbite.

— E clar deci; dragă Joe; cum trebuie să procedeze un busi-ness-man de geniu !

Şi cu mîna făcu gestul omului care închide un robinet:

— Robinetul; Joe; robinetul ! Robi... Joe... bîlbîi Mac. Stephens. IJ-u-uraniu ! Uraniu!.. A-ha-ha-ha! Am pus laba pe el! Acolo... în străfundurile lumii... E... e... al meu; Joe! Al meu...

— Uşurel; boss; uşurel ! făcu Strowberry cu greaţă; privind balele care începuseră a se scurge pe La colţurile gurii Lui Mac. Stephens

— Ba nu ! La Bikini mi-au luat-o înainte! Le voi arata eu ce înseamnă să ai putere! Mac. Stephens mai poate să muşte!... Am!... Posed!... Uraniul e al meu! Nimeni nu mi-l poate iua.. îi voi distruge pe toţi...

Maxilarul inferior al trustmanului tremura spasmodic. în acel moment; unu! dintre telefoanele de pe birou sună prelung :

— Alo; eu; Mac. Stephens vorbeşte!... Ce-i ? răcni deodată... Spre uimirea lui Strowberry; boss-ul apucă aparatul telefonic

şi-l azvîrli furibund spre fereastră. Oprit; în avîntul său; de

conductorul electric; telefonul se întoarse ca un adevărat bumerang în falca nevinovată a lui Joe.

Doctorul Ryan stătea gînditor cum nu se aşteptau de la omul acela mărunţel cu mişcări iuţi în faţa Gretei Wassa şi a lui Klym Borrowth;

— Tumanov ce face ? L-ai mai văzut ?

— Da. Nu sunt eu interpretul lui Mac. Stephens ? Se ţine tare pe

poziţie. Am auzit că vor să-l adoarmă; pentru ca sub narcoză să vorbească…

Glasul lui Borrowth era gîtuit de indignare.

— Narcoanaliză ?

— Da… şi-mi este teamă! Dacă într-adevăr n-au ce afla îl vor ucide; iar dacă află totuşi ceva; atunci e mai rău — îl vor chinui. Trebuie să-l salvăm!

Ryan prinse a măsura nervos camera. Din cînd în cînd; arunca priviri ascuţite spre caietele aduse de cei doi prieteni ai lui. Erau binecunoscutele dosare despre fitogeografie. Pe unul dintre caiete scria clar-. Cercetări de fitogeografie în regiunile sudice ale Tibetului .

— M-da… Apropo; Borrowth ! Am auzit că Strowberry pleacă în Asia. Nu cumva cunoaşte aceste dosare şi pleacă într-acolo ?

Tu cum stai cu avionul ?

— Se termină în cîteva luni. Aparatul va zbura cu siguranţă cu peste două mii de kilometri pe oră. Cert!

— Cine ţi-î face ?

— Michael Davis şi ceilalţi prieteni ai mei. Dacă reuşesc; atunci pricepi ce cucerire teribilă…

În acel moment intră un tînăr cu păru! vîlvoi şi hainele răvăşite. Pe figura-i descompusă se vedea că asistase la un spectacol îngrozitor.

— Cei ? Ce ţi s-a întâmplat Harry ? întrebă Borrowth.

— A căpiat patronul… Iarăşi ? făcu speriat Ryan. . ; A fugit rusul şi… ce să vă spun; acum boss-ul face urît al

dracului…

Cei trei se priviră semnificativ. Borrowth şi Ryan se ridicară

şi plecară îndată cu şoferul trimis să-l cheme.

Ajunşi în incinta uzinelor Lui Mac. Stephens îşi dădură seama că se petrecuse ceva cu totul neobişnuit. Peste tot se căuta; se răscolea fiecare colţişor.

După ce aflase de evadarea lui Tumanov; Mac. Stephens; bles-temînd şi înjurînd de mama focului; îşi adunase băieţii ; îi înarmase şi îii aruncase pe urma fugarului. în nici un caz; autorităţile nu trebuiau să fie amestecate în această poveste. Cine ştie ce complicaţii neplăcute se puteau ivi. Cu acest gînd; pentru a cincea oară în ziua aceea trustmanului ii se întoarseră ochii în cap; îl apucară convulsiile; faţa i se strîmbă; mîinile şi picioarele i se zgîrciră şi; cu un răcnet de vită înjunghiată se prăbuşi inert. Pe buze i se întinse o spumă alburie.

Cînd sosiră Ry?n şi Borrowth îl găsiră pe Mac. Stephens în această stare cataleptică

Tumanov era-; aşadar; liber.

Tînărul inginer abia îşi putea ascunde un zîmbet de mulţumire. De acum încolo vor aranja multe lucruri. Dacă

sovieticul a putut evada; de ce n-ar încerca şi el; Borrowth; cu atît mai mult

cu cît se bucura de o relativă libertate

Stăpînit de aceste gînduri; se urcă în apartamentul în care locuia. Deschise uşa şi întinse mîna spre comutator; ca să aprindă lumina; Deodată se simţi apucat de braţ.

— Ssst! Sunt eu; Tumanov; nu te speria…

în camera de aşteptare a lui Nikulin; directorul Institutului de hidrologie; se găsea o tînără femeie care avea la mînecă o banderolă neagră de doliu. Faţa ei frumoasă; expresivă şi inteligentă; purta amprenta unei mari dureri. Nu trebuii să stea prea mult; întrucît şeful de cabinet «i făcu semn să intre.

— Tovarăşa Tumanova ? Nikulin se ridică şi veni în întâmpinarea tinerei femei.

— Da; eu sunt Tumanova! Am venit să-mi spuneţi; tovarăşe director; ce să fac; cum să-l caut ?

Nikulin tăcu o clipă; apoi deschise un dosar aflat în faţa lui; pe birou :

— Cînd ştiai dumneata că a murit ?

— Acum şase luni.

— într-adevăr; acum şase luni… atunci s-a întîmplat… te rog însă să fii tare… Uite ce-i… nu e cazul să te învăţ eu. Vei înţelege şi singură. S-ar putea ca Iurii al nostru să trăiască. Unde-i şi ce face acum; nu ştim. Accentuez însă că s-ar putea . Fii tare şi ai încredere în el l Noi avem speranţe . Asta-i tot ce-ţi putem spune.

— Dar… bine; aş vrea să…

— Tovarăşă Tumanova; înţeleg durerea dumitale. Eu

personal însă te sfătuiesc să nu disperi. Am nădejdea că; într-un viitor nu prea îndepărtat; vom avea veşti mai concrete. Deocamdată sunt numai speranţe... şi credinţa că un om sovietic se poate descurca şi sub apă la fel de bine ca şi pe uscat.

Capitolul Lix

O săgeată uriaşă străbate aerul;

Strowbery se întoarce pentru scurt timp.

în apropiere de Mukden se produce un fapt neobişnuit.

Nikulin mai are o scurtă convorbire cu Tumanova-

Pe un teren cu o pistă de beton; special amenajată; atît de proaspătă încît cimentul mai era pe alocuri umed; se afla un avion ciudat. Lung de aproape 25 de metri; avea lateral — ceva mai înapoi de mijlocul fuselajului — două aripi în formă de delta şi cu anvergura de numai 6 metri. în vîrful fuselajuîui; se afla un tub care părea o ţeavă de tun. Era de fapt priza de aer a reactorului. Lîngă acest ciudat aparat de zbor; se aflau doi bărbaţi. Dacă am cerceta evenimentele petrecute în viaţa acestor doi oameni doar cu cîteva luni în urmă; am vedea că atît avionul cît şi hangarul; şi terenul de decolare; fuseseră făcute cu mijloacele lor. Acum; amîndoi purtau haine foarte asemănătoare costumelor de scafandru. Doar casca nu era confecţionată complet din metal. încolo; restul costumului era din cauciuc; nu purtau bocanci metalici (altă deosebire) şi aveau mănuşi de piele. în spate; alături de paraşută erau prinse două butelii de oxigen.

— Decolăm; Borrowth ?

— Haide; Da vis !

— Noroc!

îşi strînseră mîinile cu efuziune şi amîndoi pătrunseră în

fusul metalic. Deasupra lor; capacul de duraluminiu cromat îi închise în carapacea fusului. O şuierătură şi aparatul fu zvîrlit înainte ase menea unei gigantice săgeţi. După o foarte scurtă rulare; roţile se desprinseră de sol şi avionul porni să urce vertiginos; aproape vertical.

Unui observator terestru i-ar fi fost imposibil să-l poată urmări; deoarece Flash (Fulgerul) zbura cu de două ori viteza sunetului.

Chiar din primele minute iuţeala lui atinsese 2000 de kilometri pe oră. Zborul dură numai 30 de minute. Aparatul avea un singur inconvenient. Trebuia alimentat cu cantităţi enorme de combustibil; ceea ce nu-i permitea să se menţină în aer mai mult de două ore. Acest inconvenient putea fii însă uşor remediat.

Cu toate că a aterizat în bune condiţii; avionul a rulat mai mult decît s-ar fii aşteptat constructorii aparatului. Din cauza efortului pe care-l depuseseră amîndoi; rămaseră în cabină epuizaţi. De sub masca lui Borrowfh; se prelingea o dîră subţire de sînge. Amîndoi erau palizi şi; după ce coborîră; îşi dădură seama că numai în aceste 30 de minute fiecare slăbise suficient de mult ca la cîntar să arate cu aproape trei kilograme mai puţin

— Ce zici; Klym ? Să vorbim cu Mac. Stephens ?

— Să vorbim; dar numai după ce voi dormi o oră încheiată. Dar stai… O fi observat cineva ?

— Nu-i exclus; totuşi mă îndoiesc. Pustiul Texasului e suficient de întins. Suntem pe un teritoriu care ne aparţine nouă; aşa că nu văd;..-

— Bun… bun; dar F. B. I.-ul ? în fine. Peste o oră ne urcăm în tren şi plecăm la Mukden. în trei zile vom sta în biroul lui mister Abraham Mac Stephens; spuse Borrowth.

După cîteva zile; Klym Borrowth se afla în faţa patronului său. Acesta fuma nervos o ţigară de foi

— ŞI ce vrei acum? Să-ţi fac brevet? Se vede că ai înnebunit;.. Uite ce-i; Borrowth. Să-ţi intre în cap că nu eşti decît salariatul meu. Te-am angajat ca să-mi construieşti motoare de avion!

— Da; dar…

— Nici un dar. Salariul pe care-l primeşti tu l-aş putea da unui profesor care are şi premiul Nobel; dar n-am făcut-o pentru că mie-mi place să fiu înconjurat de tineri. Dacă-ţi place; bine; dacă nu; să fii sănătos ! Poţi pleca; nimeni n-o să te reţină. Şi cu asta am terminat. Dar să nu uit. Dacă vrei să pleci să mă anunţi înainte cu o lună. Accesul pe aeroport îţi este interzis.

— E ultimul dumneavoastră cuvînt; mister Mac. Stephens ?

— Mai vrei altul ? Ieşi afară !

Borrowth ieşii; trîntind uşa. Toate visele sale se spulberaseră ca un nor de fum. Era. deznădăjduit.

Trebuia să se ducă imediat la Grete; să se sfătuiască şi cu ea; iar apoi să treacă pe la Ryan. Mergea cu paşi automaţi. Cînd intră în policlinică; cei din Hol îl priviră miraţi. Avea aşternută pe faţă o paloare cadaverică. Cînd îl văzu; Grete se înspăimîntă :

— Ce s-a întîmplat; dragul meu ?

— Am să-ţi povestesc. Dă-mi să beau puţină apă !

Prea multe amănunte nu avea să-i spună. Totul era limpede; munca îi fusese furată şi nici o lege nu-l putea apăra. Hotărîră să se întîlnească în aceeaşi seară cu bunul lor prieten; doctorul Ryan.

De obicei; cînd se duceau la doctorul Ryan; mergeau despărţiţi. Acum din cauza supărării care-l apăsa pe fizician; Grete nu-l părăsi. Era aproape 9 seara; cînd intrară în casa modestă a medicului; în cîteva minute; îi aduseră La cunoştinţă necazul lor.

— Ai dat toate planurile ?

— Bineînţeles.

— Dar parcă spuneai că ai construit avionul…

— Dacă ar şti asta Mac. Stephens; cred că n-aş mai scăpa viu. Construcţia aparatului mi-a făcut-o clandestin inginerul Davis în făbricuţa lui. Acum suntem amîndoi pe pragul ruinei financiare. Tot ce am avut; am băgat în Flash . Ce să mă fac ? Să distrug aparatul ?

— M-da! Să vedem !.. Să vedem… Da… să nu uit. S-a întors amicul nostru Strowberry.

— De unde ?

— A fost; după cît se pare; în China sau India… Voi i-aţi dat cumva caietul sau altceva ?

— A fost de mi l-a cerut; răspunse fata; dar am tăgăduit că aş mai avea un caiet…

— Atunci îl cunoaşte numai pe acela care a fost la Editura Hopkins … sau poate mai are şi altele..

— De cel de la editură ştii precis că a ajuns în mîna lor; a lui Mac. Stephens şi… ?

— Da; e chiar la Mac. Stephens în birou. Mi-e teamă că Joe Strowberry n-a făcut un voiaj de plăcere. în orice caz; să vă păziţi. E de alaltăieri aici. Pe urmă ce facem cu Tumanov ? Omul stă ascuns de cîteva luni.. Eu propun ca peste 4—5 zile să ne sfătuim şi cu el şi să vedem ce-i de făcut… poate că are vreo idee cu privire la plecarea voastră de aici…

De dimineaţă; Ryan fu trezit de soneria care zbîrnîia insistent.

— Cine-i; ce-i ?

Medicul locuia singur; aşa că dădu fuga să deschidă; îmbrăcat sumar cum era

în uşă; se afla Grete Wassa; care abia mai putea răsufla.

— Doctore… a dispărut Klym ! şi fata izbucni în plîns.

— Cînd ? Hai intră şi-mi vei povesti totul !

După ce se linişti puţin; Grete se aşeză pe un scaun şi începu să povestească printre suspine.

— Ieri seară; am plecat de aici cu ;Klym. De obicei; nu ne arătam împreună pe stradă; dar Klym a spus că vrea să mă conducă acasă cu motocicleta lui. La un moment dat; drumul ne fu barat de o maşină. Klym a încercat s-o ocolească dar n-a putut. Atunci a vorbit cu şoferul care şi-a dat Fordul puţin îndărăt. După ce am trecut pe lîngă maşină; aceasta s-a luat după noi pînă cînd ne-a barat calea o nouă maşină Atunci ne-am dat seama că la mijloc este ceva necurat Din a doua maşină s-au dat jos cîţiva găligani şi cînd am oprit s-au repezit la Klym; l-au aruncat în automobil şi au dispărut. Azi dimineaţă am găsit sub uşa lui; îi am cheia — adăugă ea roşind — o citaţie de La comisia de cercetări a activităţii antiamericane. Mi-e tare frică ! Nu ştiu ce să fac.

— Afurisită afacere!… Trebuie să-l găsim neapărat…

Nici Ryan nu ştia ce trebuie să facă. Totuşi plecă imediat să discute cu cîţiva prieteni de-ai lui.

Cercetările lor n-au durat mult. în seara aceleiaşi zile; cîţiva fermieri găsiră într-un şanţ trupul aproape îngheţat al unui tînăr. Tînărul era plin de sînge şi vînătăi; iar capul îi era spart în mai multe locuri.

Lui Ryan nu-i fu greu să-l recunoască. Era Klym Borrowth — aproape zdrobit în bătaie. Fermierii credeau că era mort.

Două zile a stat în nesimţire. Cînd s-a trezit; la început nici n-a recunoscut-o pe Grete. Apoi; încetul cu încetul; îşi reveni.

— Iar m-au ciomăgit… Bine că de. data asta nu mi-au mai luat actele… Mă simt zdrobit… Nu ştiu încotro s-o apuc.

— Trebuie să pleci de aici! hotărî Ryan. Voi trebuie să predaţi manuscrisele pînă nu-i prea tîrziu. După cîte ştiu; Strowberry se află acum în posesia unor caiete şi a unei hărţi rămase de la Karl Wassa. Sfatul meu este acesta pe care ţi l-am dat. Şi cu tine va pleca şi Tumanov.

— Cum să plece? Unde?

— Flash a dispărut? Nu… Asta înseamnă că vei lua manuscrisele şi vei îndeplini astfel dorinţa bătrînului Wassa. Mîine seară o maşină vă va duce pînă la Dallas. De acolo vei şti şi singur ce să faci… Vezi doar să nu mai dai peste vreun amic nepoftit.

După două zile; locuitorii Mukdenului auziră un vuiet; dar nimeni nu putu să zărească decît o dîră de foc care; cu viteza fulgerului; trecu pe deasupra oraşului

Pe un cîmp din apropiere; aterizase în seara aceea un avion neobişnuit. Din el; coborîră trei bărbaţi; iar după aceea scoaseră o targă pe care era întinsă în nesimţire o tînără femeie. Toţi patru erau slăbiţi; atît de slăbiţi încît; parcă seceraţi de o coasă nevăzută; căzură cu toţii.

Dimineaţa; cei patru aeronauţi se aflau în spitalul central al marelui oraş. Unul dintre ei era bandajat pe tot corpul; ceilalţi doi dormeau un somn adînc de însănătoşire. Fata se afla într-o rezervă separată. Singură ea; în ciuda durerilor pe care le avea; nu putuse

dormi.

— De ce nu dormi; drăguţa mea ? o întrebă sora care o veghea.

— Soră; în aparat sunt două pachete. Să fie datte Academiei de Ştiinţe de aici…

— Mai este timp…

— Nu; altfel nu mă pot linişti.

— Să vorbesc cu doctorul.

După cîteva minute; medicul primar telefona autorităţilor dorinţa bolnavei. I se aduse la cunoştinţă că cele două pachete vor fi trimise preşedintelui filialei Academiei de Ştiinţe din Pekin. Ca şi cînd i s-ar fi dat un narcotic; fata; în care desigur că o recunoaşteţi pe Grete Wassa; adormi imediat ce auzi că dorinţa i se împlinise.

Este de prisos să vă prezentăm pe cei trei bărbaţi. Unul era pilotul Davis; iar ceilalţi — inginerul Iurii Tumanov şi fizicianul Klym Borrowth

Se întremară repede şi; curînd; înzdrăveniţi de clima caldă; ieşiră în curte laolaltă cu alţi zeci de convalescenţi.

Cîteva zile; cei trei prieteni n-au schimbat nici un cuvînt despre aventurile prin care trecuseră. Tumanov fu cel dintîi care sparse tăcerea :

— Acum avem o singură datorie; să-l găsim pe Strowberry

şi să-l împiedicăm să facă vreo mîrşăvie; iar operei ştiinţifice a lui Wassa să-i dăm destinaţia care i se cuvine.

— Pe tîlharul ăsta eu nu-l cunosc decît din auzite spuse Borrowth; iar Davis nu-l cunoaşte deloc.

— Eu însă da; şi; la aceste vorbe; faţa lui Tumanov se întunecă. Eu îl cunosc; mi-a luat un interogatoriu. Nu ne vom uita niciodată.

După o săptămînă; Tania Tumanova primi o invitaţie de la directorul Nikulin.

— L-aţi găsit; tovarăşe director ?

— Tovarăşă Tumanova; avem speranţa că ai să-l revezi mai curînd decît te-ai putea aştepta. Amănunte nu-ţi pot da. Ai răbdare! Aşa că nu dispera. Te-am chemat să te anunţăm că speranţele noastre au crescut nemăsurat de mult. Nu trebuie să-ţi faci iluzii; dar sunt sigur că-l vei revedea.

Mereu speranţe ; se frămînta Tumanova. Pînă cînd şi pe ce s-o fi bazînd directorul ? în orice caz; dacă ar fi fost pierdut; mi s-ar fi comunicat. Deci trăieşte

Tulburată de aceste gînduri; tînăra se îndreptă spre institutul unde lucra. Pe drum; se opri la un atelier fotografic. Avea la ea o fotografie de-a lui Iurii pe care voia s-o mărească. Ştia că în curînd; în cadrul unei expediţii; trebuia să plece în China. De aceea; dorea să aibă mereu la dînsa fotografia soţului ei; de care o despărţise o întîmplare ciudată.

Cînd ieşii din atelierul fotografic; se simţi prinsă de braţ.

— Ce faci Ta ni a ? răsună o voce cunoscută.

Tania tresări ca trezită dintr-un somn adînc. în faţa ei se afla o colegă cunoscută de toţi ca fiind cea mai veselă şi originală din toată generaţia lor

— A ! Tu erai Liubaşka ? Cum o mai duci ?

— Eu; ei; draga mea; extraordinar… mă duc să mă întîlnesc cu Paşka; mergem la patinoar; de acolo la teatru şi pe urmă… o să vedem… Mîine plec la schi!

— Ai concediu ?

— Nu; dar n-am voie să mă distrez ? Viaţa trebuie trăită; draga mea. Tu tot… mai aştepţi ?

— Da; Liubaşka; da!

— Păcat de frumuseţea ta… Dacă ai veni la mine; te-ai distra minunat. Ştii; Paşka are un prieten; Vladimir Bezpalkin; un băiat foarte drăguţ… arhitect. Nu vrei să-l cunoşti ?

Tania îşi măsură colega din cap pînă-n picioare. Se făcu palidă. Dintr-o singură mişcare; brusc; îi întoarse spatele şi o luă La fugă; prin lumea care se înghesuia grăbită spre cea mai apropiată staţie de metrou.

— Tania !… o strigă colega. Văzînd că nu se mai întoarce; ridică din umeri. Ce proastă !

— Continuare în numărul viitor.

— text corectat de Marian Badea.

Note de subsol